

Službeni list

Europske unije

C 361

Hrvatsko izdanje

Informacije i objave

Godište 61.

5. listopada 2018.

Sadržaj

I. Rezolucije, preporuke i mišljenja

MIŠLJENJA

Odbor regija

129. plenarno zasjedanje OR-a, 16.5.2018.–17.5.2018.

2018/C 361/01	Rezolucija Europskog odbora regija o posljedicama povlačenja Ujedinjene Kraljevine iz Europske unije na lokalne i regionalne vlasti EU-a	1
2018/C 361/02	Mišljenje Europskog odbora regija – Preispitivanje strategije EU-a za šume sredinom provedbenog razdoblja	5
2018/C 361/03	Mišljenje Europskog odbora regija – Europski fond za pomorstvo i ribarstvo (EFPR) nakon 2020.: ulaganje u europske priobalne zajednice	9
2018/C 361/04	Mišljenje Europskog odbora regija – Jačanje inovacija u europskim regijama: strategije za otporni, uključivi i održivi rast	15
2018/C 361/05	Mišljenje Europskog odbora regija – Obrazovanjem i kulturom jačati europski identitet	19
2018/C 361/06	Mišljenje Europskog odbora regija – Kulturna baština kao strateški resurs za povećanje kohezije i održivosti regija u EU-u	31

III Pripremni akti

ODBOR REGIJA

129. plenarno zasjedanje OR-a, 16.5.2018.–17.5.2018.

2018/C 361/07	Mišljenje Europskog odbora regija – Preispitivanje mehanizma Unije za civilnu zaštitu	37
---------------	---	----

2018/C 361/08	Mišljenje Europskog odbora regija – Prijedlog direktive Europskog parlamenta i Vijeća o kvaliteti vode namijenjene za ljudsku potrošnju	46
2018/C 361/09	Mišljenje Europskog odbora regija – Prijedlog direktive Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Direktive 2009/73/EZ o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište prirodnog plina	72

I.

(Rezolucije, preporuke i mišljenja)

MIŠLJENJA

ODBOR REGIJA

129. PLENARNO ZASJEDANJE OR-a, 16.5.2018.–17.5.2018.

Rezolucija Europskog odbora regija o posljedicama povlačenja Ujedinjene Kraljevine iz Europske unije na lokalne i regionalne vlasti EU-a

(2018/C 361/01)

EUROPSKI ODBOR REGIJA (OR)

- uzimajući u obzir zajedničko izvješće pregovarača Europske unije (EU) i vlade Ujedinjene Kraljevine od 8. prosinca 2017. o napretku ostvarenom tijekom prve faze pregovora na temelju članka 50. UEU-a o povlačenju Ujedinjene Kraljevine iz EU-a, kao i nacrt sporazuma o povlačenju od 28. veljače 2018. koji je izradila Europska komisija;
 - uzimajući u obzir smjernice Europskog vijeća (čl. 50.) od 23. ožujka 2018. o sveukupnom viđenju okvira za buduće odnose između EU-a i Ujedinjene Kraljevine;
 - uzimajući u obzir Rezoluciju Europskog parlamenta od 14. ožujka 2018. o okviru za buduće odnose EU-a i Ujedinjene Kraljevine;
1. pozdravlja to što nakon odobrenja uvjeta prijelaznog razdoblja ne bi trebalo biti diskriminacije između državljana EU-a koji su stigli u UK i državljana UK-a koji su stigli u EU27 do završetka prijelaznog razdoblja. Pozdravlja to što će u okviru sporazuma o povlačenju prava građana UK-a koji će ostati u EU-u, kao i građana EU-a koji će ostati u UK-u biti zaštićena cijeli život te zahtijeva garancije da buduće promjene politika u državama članicama EU-a ili u UK-u neće ugroziti ta prava. To uključuje i pravo na zdravstvenu zaštitu i uzajamno priznavanje doprinosa za socijalno osiguranje;
 2. pozdravlja napredak postignut u pogledu pitanja koja će se razmatrati unutar budućeg okvira za odnose između EU-a i UK-a te poziva pregovaračke strane da čim prije pojasne glavne sastavnice temelja za suradnju (npr. ustroj, upravljanje, područje primjene i mehanizme za rješavanje sporova, provedbu i sudjelovanje) kako bi lokalne i regionalne vlasti dobile smjernice i sigurnost;
 3. naglašava važnost regulatornog usklađivanja između Irske i Sjeverne Irske, a stoga i s EU-om (tzv. „zaštitna klauzula“). Podsjeća na to da treba pronaći optimalno, operativno i pravno izvedivo rješenje za granicu između Sjeverne Irske i Irske te se nada da će do sastanka na vrhu Europskog vijeća u lipnju biti postignut daljnji napredak na tom polju;
 4. napominje kako je neizbježno da će povlačenje UK-a imati posljedice te bi zbog tog novog odnosa, ovisno o dogovoru između EU-a i UK-a, razmjena robe i usluga, kao i kretanje osoba i kapitala mogli biti otežani u odnosu na situaciju u carinskoj uniji i na jedinstvenom tržištu kojima UK trenutačno pripada. Stoga poziva na pragmatizam kako bi se izbjegle negativne posljedice za obje strane, uz istodobno poštovanje cjelovitosti carinske unije i jedinstvenog tržišta;

5. međutim, napominje da se, iako postoji niz mogućih opcija u pogledu budućeg odnosa UK-a s EU-om, ne stavlja dovoljan naglasak na to kakva bi trebala biti narav budućeg odnosa na razini lokalnih i regionalnih vlasti. Ističe da mnoga važna pitanja zahtijevaju djelovanje na lokalnoj i regionalnoj razini i stoga je potreban nastavak suradnje uz razmjenu najboljih praksi na toj razini;

6. podsjeća da OR od referenduma osigurava platformu za kontinuirani dijalog s lokalnim i regionalnim vlastima UK-a te provodi savjetovanja i temeljite procjene utjecaja povlačenja UK-a na podnacionalnoj razini; ta savjetovanja i procjene ukazuju na to da će gospodarski i socijalni učinci povlačenja UK-a iz EU-a vjerojatno biti asimetrični, i to ne samo među različitim sektorima gospodarstva već i među regijama i zemljama, pri čemu će pojedine regije i države članice u većoj mjeri biti izložene njegovim posljedicama zbog prirode i opsega svojih trgovinskih veza s UK-om;

7. naglašava da analitički rad OR-a pokazuje da većina regija do danas nije uspjela na odgovarajući način procijeniti moguće posljedice istupanja UK-a, osobito zbog neizvjesnosti u pogledu pregovora i budućih odnosa. Napominje kako je neizbježno da će nedostatak podataka o utjecaju povlačenja UK-a ograničiti opseg za djelotvornu pripremu i poduzimanje mjera za ublažavanje rizika;

8. s obzirom na nesigurnosti u pogledu povlačenja Ujedinjene Kraljevine iz Europske unije i njegovih konkretnih posljedica, sve razine upravljanja u UK-u i u EU27 moraju se nastaviti pripremati za sve moguće ishode, kao što je naglasilo Europsko vijeće. Posebno je važno da regionalne i lokalne vlasti budu pripremljene za sve scenarije. Naglašava važnost održavanja visoke razine transparentnosti u svim fazama donošenja odluka, što je temeljni preduvjet kako bi se regije i lokalne vlasti mogle suočiti sa svim mogućim ishodima;

9. poziva na dodatne napore kako bi se javnost obavijestila o promjenama u budućim odnosima. Posebice ističe da će podizanje svijesti i razmjena informacija pomoći poduzećima, osobito MSP-ovima, da se bolje pripreme za suočavanje sa strukturnim i gospodarskim prilagodbama te poziva lokalne i regionalne vlasti da osmisle konkretne strategije prilagođene njihovim potrebama kako bi se smanjio učinak povlačenja Ujedinjene Kraljevine, kad god je to potrebno i opravdano;

10. potiče države članice i institucije EU-a da se pobrinu za to da lokalne i regionalne vlasti ne budu prepuštene samostalnom suočavanju s tim izazovima te da se oni maksimalno ublaže zahvaljujući pozitivnom budućem odnosu. U tom pogledu s dubokom zabrinutošću skreće pozornost na nedavne prijedloge Europske komisije za VFO i ponovno naglašava svoje uvjerenje da je snažna kohezijska politika – uključujući u vidu pojačanih programa europske teritorijalne suradnje, poput Interrega – ključna za to da se lokalne i regionalne vlasti u EU-u mogu suočiti s negativnim posljedicama povlačenja UK-a; nadalje ističe da bi za ublažavanje tih negativnih učinaka trebale poslužiti i druge politike EU-a, poput zajedničke poljoprivredne politike i zajedničke ribarstvene politike, što bi trebalo uzeti u obzir prilikom donošenja odluke o njihovom budućem financiranju. Poziva Europsku komisiju da prije 29. ožujka 2019. procijeni moguću potrebu uspostave stabilizacijskog fonda za regije koje su najviše pogođene povlačenjem UK-a iz EU-a;

11. napominje da bi također mogla biti potrebna dostatna fleksibilnost u pravilima o državnim potporama kako bi se lokalnim i regionalnim vlastima omogućilo suočavanje s određenim kritičnim situacijama;

12. podsjeća na to da, iako UK kao treća zemlja neće moći sudjelovati u procesu donošenja odluka EU-a, najbolji način za smanjenje učinka povlačenja UK-a iz EU-a jest ambiciozan sporazum kojim bi se utvrdilo istinsko partnerstvo između EU-a i UK-a koje ne bi bilo ograničeno na trgovinske i gospodarske odnose; naglašava da, čak i u slučaju da je taj sporazum moguće dovršiti i sklopiti tek nakon što UK napusti EU, treba uložiti napore kako bi se olakšalo njegovo brzo sklapanje; također naglašava da je potrebno predvidjeti posebne sporazume na području vanjske i obrambene politike koji bi doprinijeli održavanju veze između UK-a i EU-a, kao i razmjeni obavještajnih podataka;

13. poziva Europsku uniju da se prioritetno usredotoči na povezanost među regijama u EU-u te između EU-a i UK-a za potrebe kretanja građana i robe. Posebno ističe ključnu ulogu luka, zračnih luka te cestovne i željezničke mreže u osiguravanju te povezanosti te se zalaže za preusmjeravanje fokusa politika i ulaganja u tom području;

14. podsjeća na potrebu da UK i dalje štiti europske oznake izvornosti i zemljopisnog podrijetla kao i da uvažava europsko zakonodavstvo o sanitarnim, fitosanitarnim i okolišnim pitanjima kako bi se izbjegle nove kontrole robe za izvoz koje bi ometale isporuku dobara u tu zemlju;

15. pozdravlja privremeni sporazum o prijelaznom razdoblju iz četvrtog dijela nacrtu sporazuma o povlačenju, za čijeg se trajanja pravo Unije primjenjuje na UK i u UK-u, čime se osigurava veća pravna sigurnost i više vremena za pregovore o budućim odnosima između EU27 i Ujedinjene Kraljevine;

16. podsjeća na to da je lokalnim i regionalnim vlastima iz EU27 u interesu da UK-u kao trećoj zemlji uz odgovarajući financijski doprinos bude dopušteno sudjelovati u određenim programima Unije, osobito u područjima obrazovanja, kulture, istraživanja, inovacija, kao i relevantnim agencijama te da se zadrže bliski odnosi kad je riječ o sigurnosti i upravljanju granicama i migracijama;

17. pozdravlja četiri temeljna načela nacrtu sporazuma o povlačenju, tj. osiguravanje zaštite postojećih prava građana, poštovanje financijskih obveza koje je preuzeo EU28, održavanje suradnje između sjevera i juga na irskom otoku te izbjegavanje stroge granice između Sjeverne Irske i Irske;

18. smatra da je ključno da se u budući sporazum o partnerstvu uključe odredbe o kretanju fizičkih osoba na temelju potpunog reciprociteta i nediskriminacije među državama članicama, uključujući nakon isteka bilo kojeg prijelaznog razdoblja. Kako bi se osigurala buduća mobilnost, sporazumom se mora zajamčiti uzajamno priznavanje stručnih, akademskih i strukovnih kvalifikacija;

19. ističe da je izrazito važno osigurati da se izbjegne stroga granica na irskom otoku i da se ne ugrozi Sporazum na Veliki petak; stoga poziva UK i EU da nastave tražiti rješenja koja bi omogućila nastavak kretanja robe, osoba i usluga između njihovih teritorija, bez negativnog učinka na integritet europske carinske unije kao i unutarnjeg tržišta ili na prava i obveze Irske u skladu s pravom EU-a, uključujući u odnosu na slobodno kretanje građana Unije i članova njihovih obitelji, bez obzira na njihovo državljanstvo. Naglašava potrebu za tim da UK i dalje ostane partner u programima EU-a PEACE i Interreg;

20. podsjeća na svoju prethodno izraženu nadu da izlazak UK-a iz EU-a neće naštetiti regiji Andaluziji, posebno kad je riječ o tisućama radnika iz sedam općina okruga Campo de Gibraltar, koji zbog posla svakodnevno prelaze u Gibraltar, kao ni građanima s obje strane, uzimajući u obzir visoku razinu socijalne i gospodarske međuovisnosti u tom području, a posebice u pograničnom gradu La Línea de la Concepción;

21. ponovno ističe da se najudaljenije regije Europske unije suočavaju sa strukturnim poteškoćama, utvrđenima u članku 349. Ugovora o funkcioniranju Europske unije. Velika ovisnost nekih od tih regija o britanskom gospodarstvu upućuje na potrebu da EU donese posebne mjere zaštite kako bi se ublažio mogući negativan učinak na njihova osjetljiva gospodarstva;

22. poziva strane da izričito predvide da se zajednička tijela navedena u nacrtu sporazuma o povlačenju bave teritorijalnom dimenzijom i naglašava da će razmotriti odgovarajuću strukturu, primjerice zajednički odbor koji bi bio sličan drugim zajedničkim tijelima OR-a i zemalja koje nisu članice EU-a, za vlastitu trajnu suradnju s lokalnim i regionalnim vlastima iz UK-a tijekom prijelaznog razdoblja i nakon njegovog isteka;

23. u razdoblju nakon 2020. trebalo bi uspostaviti odgovarajuće mehanizme kako bi se lokalnim i regionalnim vlastima iz UK-a osigurao jednostavan pristup suradnji s partnerima u EU-u putem sudjelovanja u programima suradnje EU-a na sličan način na koji je to trenutačno osigurano za zemlje poput Norveške ili Islanda, kao i putem makroregionalnih strategija, Interrega i u okviru EGTS-a;

24. u tom kontekstu podsjeća da će, iako OR nema službenu ulogu u pregovorima, neki od njegovih članova i vlasti koje oni predstavljaju moći zauzimati službena stajališta u skladu sa svojim ulogama unutar različitih nacionalnih pravnih okvira; stoga traži da se predstojeći pregovori o budućem sporazumu o partnerstvu održe na transparentan i uključiv način kako bi lokalne i regionalne vlasti mogle iznijeti svoje stajalište te primjereno i pravovremeno reagirati i predvidjeti moguće posljedice, posebno one gospodarske, te na taj način zaštititi svoje teritorije. Ponovno naglašava svoju uvjerenost da je OR u idealnom položaju za osmišljavanje i provedbu institucijskih mehanizama namijenjenih promicanju redovitog savjetovanja nakon povlačenja i interakcije s lokalnim vlastima te decentraliziranim parlamentima i skupštinama u UK-u te je spreman započeti s unutarnjim priprema kako bi se spriječio prekid odnosa zbog povlačenja;

25. ističe da proces pregovora o izlasku Ujedinjene Kraljevine iz Europske unije i budućim odnosima s Ujedinjenom Kraljevinom zorno prikazuje troškove i rizike „neujedinjene Europe” i dodanu vrijednost Europske unije kao zajednice koja dijeli budućnost i vrijednosti i koja se temelji na istinskoj solidarnosti i konkretnim postignućima u interesu dobrobiti njezinih građana, počevši sa slobodom kretanja. Kontekst pregovora također predstavlja priliku za ponovno pokretanje europske integracije kao otvorenog procesa čiji je cilj izgradnja pravednije i uključivije Europe, utemeljene na zajedničkim vrijednostima i promicanju višerazinskog upravljanja između Europske unije i nacionalnih, regionalnih i lokalnih vlasti;

26. nalaže predsjedniku Odbora da ovu Rezoluciju proslijedi glavnom pregovaraču Europske komisije, koordinatorima Brexita za Europski parlament i Vijeće, vladi UK-a, skupštinama i vladama decentraliziranih uprava i lokalnih vlasti UK-a te bugarskom predsjedništvu Vijeća EU-a.

Bruxelles, 17. svibnja 2018.

Predsjednik
Europskog odbora regija
Karl-Heinz LAMBERTZ

Mišljenje Europskog odbora regija – Preispitivanje strategije EU-a za šume sredinom provedbenog razdoblja

(2018/C 361/02)

Izvjestitelj: Ossi MARTIKAINEN (FI/ALDE), član Općinskog vijeća Lapinlahtija

EUROPSKI ODBOR REGIJA

I. UVOD**Kontekst strategije EU-a za šume**

1. Za pitanja povezana sa šumarskom politikom u Europskoj uniji nadležne su države članice.
2. Međutim, u nekoliko područja koja utječu na šume i njihovu uporabu Europska unija ima ili isključivu nadležnost ili je dijeli s državama članicama. Ta područja uključuju: zajedničku trgovinsku i poljoprivrednu politiku, razvojnu politiku, klimatsku politiku, okoliš, energiju, biogospodarstvo i kružno gospodarstvo.
3. S obzirom na takvu situaciju, na razini EU-a treba koordinirati politike koje utječu na pitanja povezana sa šumarstvom te ocijeniti posljedice obveza koje je EU na globalnoj razini preuzeo u pogledu održivog korištenja šuma. U sklopu strategije za šume trebalo bi voditi računa o zajedničkim ciljevima država članica i razlikama koje među njima postoje. Kad pregovara o pitanjima koja utječu na šume (vidjeti točku 2.), primjerice u okviru Ujedinjenih naroda ili Svjetske trgovinske organizacije, EU mora u obzir uzeti stajališta država članica i njihovih regija o tom pitanju. Strategija za šume učinkovit je instrument za usklađivanje raznih područja politika i usuglašavanje različitih perspektiva država članica i njihovih regija, kao i za naglašavanje novih ciljeva i mjera koje treba razmotriti na razini EU-a.
4. U EU-u se priznaju načela održivog gospodarenja šumama, prihvaćena na razini cijele Europe i razvijena u okviru procesa „Forest Europe”. Ta se načela, koja bi trebala osiguravati održivo upravljanje šumama te obuhvaćati i načelo „kaskadnog korištenja”, primjenjuju pri izradi nacionalnih zakona o zaštiti šuma i prirode te u pripremi certifikata temeljenih na tržištu (eng. *market-based certificates*).
5. Šumski pokrov prostire se na 43 % kopnene površine država članica EU-a. Taj se pokrov sastoji od šuma koje se uvelike razlikuju po vrsti (uključujući šumski pokrov bez drveća) i po mogućnostima korištenja. Više od 60 % ih je u privatnom vlasništvu, a ostatak u različitim oblicima javnog vlasništva. Uloga lokalnih tijela vlasti kao vlasnika šuma od velike je važnosti. Vlasništvo lokalnih tijela vlasti treći je najčešći oblik vlasništva šuma u Europi.
6. Lokalne i regionalne vlasti mogu šume posjedovati, njima upravljati i provoditi zakonodavstvo koje se na njih odnosi. To znači da posjeduju veliko iskustvo i stručna znanja u tom području. Raznim lokalnim i regionalnim vlastima šume predstavljaju važan element ekonomski, ekološki i socijalno održivog razvoja koji se već više od jednog stoljeća ostvaruje osmišljavanjem i provedbom planova upravljanja na temelju načela trajnosti, stabilnost i održivog prinosa različitih proizvoda, kao i provedbom snažnog zakonodavstva kojim se osigurava zaštita šuma. Stoga bi se s njima trebalo savjetovati prilikom ažuriranja strategije EU-a za šume. Lokalne i regionalne vlasti nisu samo važni dionici u pitanjima povezanima sa šumarstvom već i istinski zainteresirane strane, baš kao i vlasnici šuma.

II. ODRŽIVA ŠUMARSKA POLITIKA IZ PERSPEKTIVE LOKALNIH I REGIONALNIH VLASTI

7. Gospodarski održiva šumarska politika

7.1. Na šumarski sektor otpada 7 % europskog gospodarskog rasta i u njemu je zaposleno 3,5 milijuna ljudi. Ako tome pridodamo i sektor šumske bioenergije, brojka se penje i do 4 milijuna zaposlenih. Godine 2011., proizvodna vrijednost šumarske industrije EU-a iznosila je 460 milijardi EUR. Aktivnosti i radna mjesta u šumarskom sektoru od ključne su važnosti za ruralne i slabo naseljene regije, ali istodobno potiču i gospodarski rast gradova te jačaju suradnju ruralnih i urbanih područja. U okviru strategije za šume trebalo bi naglasiti gospodarski rast, zapošljavanje i europska ulaganja te utvrditi nove mogućnosti koje oni pružaju, uz pridavanje posebne pozornosti potpori gospodarskom razvoju subjekata u sektoru šumarstva u najudaljenijim regijama.

7.2. Lokalne i regionalne vlasti mogu imati značajnu ulogu u poticanju poduzeća na korištenje lokalnih drvnih resursa i promicanju prelaska na biogospodarstvo. Na primjer, na prvom mjestu izbor građevinskog materijala i proizvodnja energije za potrebe zajednica i grijanja zgrada u javnom vlasništvu, a zatim veća upotreba naprednih biogoriva u javnom prijevozu korisni su načini na koje se može doprinijeti jačem gospodarstvu i većem zapošljavanju u regijama. Prema Direktivi o obnovljivoj energiji, razvijanje i korištenje naprednih biogoriva iz šuma i drugih izvora predstavlja vrlo važan aspekt klimatske politike EU-a. To iziskuje znatna ulaganja u tehnologiju, pilot-postrojenja i proizvodnju na veliko, kao i dugoročni regulatorni okvir koji pruža stabilnu osnovu za potrebna velika ulaganja.

7.3. Ukupno 90 % drvne sirovine koja se koristi u Europi europskog je porijekla. S gledišta zapošljavanja i gospodarstva na lokalnoj i regionalnoj razini, potrebno je uložiti napore u dodatno povećanje domaće potrošnje, ali pritom treba voditi računa o održivosti šumskih resursa i upotrebi drvne građe. Za to je potrebno istaknuti vrijednost određenih vrsta prisutnih u našim šumama za koje trenutačno ne postoji potražnja na tržištu, uz istodobno istraživanje novih načina upotrebe i tehnologija.

7.4. Revizija strategije za šume mora biti usklađena s ažuriranjem strategije biogospodarstva, a kad su posrijedi razvoj šumskog biogospodarstva i poticanje inovacija treba osigurati dosljednost raznih politika EU-a.

7.5. U reformu zajedničke poljoprivredne politike važno je uključiti instrumente koji podržavaju sektor šumarstva u ruralnim područjima, kao što su instrumenti za sprječavanje krčenja šuma, pošumljavanje i konverziju šuma, gospodarenje šumama i njihovo planiranje, potporu namijenjenu pošumljavanju perifernih poljoprivrednih zemljišta te uspostavi i obnovi poljoprivredno-šumarskih sustava, održavanje šuma kao sastavnog dijela sustavâ ekstenzivnog stočarstva, te promicanje poduzetništva i obuke u tom sektoru.

7.6. Gospodarska održivost također ovisi o učinkovitosti i transparentnosti iskorištavanja šumskih proizvoda, pri čemu važnu ulogu može igrati primijenjena tehnologija.

7.7. U šumarskom sektoru također je potrebno razvijati i uvoditi dinamične i integrirane sustave informiranja i kartiranja koji bi poslužili kao osnova za odluke koje donose vlasnici ili upravitelji šuma.

8. Ekološki održiva šumarska politika

8.1. Europske šume štite bioraznolikost, održavaju usluge ekosustava i pohranjuju emisije ugljika iz atmosfere. Oko 10 % emisija stakleničkih plinova EU-a danas je pohranjeno u šumama. Ako se usvoji uspješni i dugoročni pristup, do 90 % europskih šuma, ovisno o regionalnim posebnostima, moglo bi biti prirodno ili poluprirodno i u njima bi mogle obitavati brojne vrste. Ulaganjem u održivo šumsko gospodarstvo osigurati će se kontinuitet održivijih i zdravijih šuma.

8.2. Korištenje šuma održivo je samo ako drveće raste bržim tempom nego što se siječe i ako se poštuju uvjeti bioraznolikosti. Treba napomenuti da su se površine pokrivene europskim šumama i stopa njihovog rasta povećale od 1990-ih godina. Pored raznolikosti, jedan od glavnih ciljeva ekološki održive šumarske politike jest zaustaviti krčenje šuma ne samo u cijelome svijetu već i u dijelovima Europe koji se susreću s tim problemom. Pri procjenjivanju održivosti uporabe šuma treba u obzir uzeti raznolikost šumskih ekosustava i različito značenje koje imaju za svoju okolinu u raznim regijama Europe.

8.3. Za mnoge biljne i životinjske vrste te za upotrebu šuma u rekreacijske svrhe važno je u okviru gospodarenja šumama voditi računa o raznolikosti i višestrukoj prirodi šumskih ekosustava.

8.4. Prilikom preispitivanja strategije za šume sredinom provedbenog razdoblja trebalo bi u većoj mjeri u obzir uzeti višedimenzionalnu važnost šuma za klimatsku politiku, za provedbu ciljeva Pariškog sporazuma, za ostvarivanje ciljeva iz Aichija u pogledu bioraznolikosti i za napore koji se poduzimaju radi ostvarenja UN-ovih ciljeva održivog razvoja kako bi se prema održivom upravljanju šumama odnosilo jednako kao prema drugim mjerama namijenjenima smanjenju emisija CO₂. Ako to preispitivanje pruži konkretne, specifične i isprobane prijedloge mjera i primjere, lokalne i regionalne vlasti bit će učinkovitije u postizanju zajedničkih ciljeva, uključujući u šumarskom sektoru.

8.5. U Europi se vodi žustra rasprava o statusu i razvoju šuma iz perspektive okoliša, što ponekad dovodi do nesporazuma na lokalnoj i regionalnoj razini. Za istraživanje europskih šuma, upravljanja tim šumama i njihov razvoj važno je izdvojiti neophodna sredstva, a vlastima i civilnom društvu, radi olakšanja dijaloga, osigurati pouzdane podatke o šumama iz javnih izvora.

8.6. Pokrenuto je mnogo inicijativa za podršku raznolikosti šuma u EU-u, kao što su mreža Natura 2000, Direktiva o pticama i Direktiva o staništima, potpora zelenoj infrastrukturi i strategija za bioraznolikost 2020. Lokalne i regionalne vlasti pomažu u njihovoj provedbi i trebalo bi im osigurati više prostora da doprinesu sadržaju tih mjera.

8.7. U mnogim državama članicama i regijama EU-a šumski požari predstavljaju glavnu prijetnju očuvanju šumskih ekosustava⁽¹⁾. Djelovanje na razini lokalnih zajednica najbrži je i najudjelotvorniji način ograničavanja štete koju uzrokuju šumski požari. Kako bi se ojačala sposobnost zajednica za samopomoć, uključujući bolju pripremljenost vatrogasnih službi i ostalog osoblja iz sektora javne sigurnosti za neposrednu reakciju i ograničavanje katastrofe, djelovanje EU-a mora biti usmjereno na pružanje podrške u vidu tehničke obuke⁽²⁾.

8.8. U tom je kontekstu potrebno istaknuti da EU, zahvaljujući nekim najudaljenijim regijama, ima amazonske i suptropske šume. Te primarne šume predstavljaju jedinstven laboratorij za znanstvena istraživanja, specijalizaciju i inovacije (npr. farmaceutska istraživanja i razvoj biljnih ekstrakata). Biološka raznolikost u najudaljenijim regijama predstavlja gotovo 80 % biološke raznolikosti Europe i ključna je za ekološku ravnotežu planeta. Lokalna i regionalna tijela vlasti čuvari su tog neprocjenjivog blaga te im treba osigurati odgovarajuću potporu za upravljanje tim resursima i njihovo očuvanje.

9. Društveno održiva šumarska politika

9.1. Osim drvne građe, šume osiguravaju mnoge usluge ekosustava i prirodne proizvode. Održivo gospodarenje šumama osigurat će da u tome mogu uživati i buduće generacije. Prirodni proizvodi i mogućnosti za rekreaciju koje pružaju šume od velike su koristi za zdravlje.

9.2. Šume su ujedno iznimno korisne za društvo, osobito u pogledu kvalitete života i dobrobiti jer su iznimno važne za uravnotežen život građana, zbog čega se predlaže promicanje stvaranja novih šumskih prostora putem javnih ili privatnih inicijativa te uz potporu EU-a.

9.3. Upotreba društveno održivih šuma zahtijeva dugoročno prostorno planiranje. O pitanjima povezanim s korištenjem i zaštitom šuma treba se savjetovati s vlasnicima šuma, lokalnim i regionalnim vlastima te lokalnim stanovništvom.

9.4. Strategija EU-a za šume trebala bi oblikovati trgovinske i razvojne politike EU-a na globalnoj razini – ekološki održivo korištenje šuma u zemljama u razvoju, bioraznolikost i socijalna održivost šumarske politike (vlasništvo nad zemljištem, pravo na upotrebu šuma, prava lokalnog stanovništva) moraju zauzeti visoko mjesto među globalnim prioritetima EU-a.

9.5. Rezultati istraživanja o razvoju i korištenju šuma moraju biti lako dostupni građanima i lokalnim i regionalnim vlastima kako bi se osigurala čvrsta osnova za donošenje odluka. To je argument u korist upoznavanja što većeg broja ljudi s Komisijinim istraživanjem o šumama iz 2018. godine i njegovog predstavljanja širokom krugu sektorskih dionika i široj javnosti.

⁽¹⁾ Mišljenje Europskog odbora regija „Šumarska politika: ciljevi 20/20/20” (SL C 141, 29.5.2010., str. 45.).

⁽²⁾ Mišljenje Europskog odbora regija „Preispitivanje mehanizma Unije za civilnu zaštitu”, (vidjeti stranicu 37. ovoga Službenog lista).

9.6. Sve navedeno bit će moguće samo uz očuvanje šumske kulture koju treba ojačati i obogatiti iznutra razmjenom iskustava i praksi iz svih europskih šumskih područja, kao i izvana, uz podršku gradskog stanovništva koje stoga moramo nastojati informirati o koristima od šuma i upravljanja njima.

9.7. Prioritetno polazište svih regionalnih, nacionalnih i, posebno, europskih strategija za šume trebalo bi biti očuvanje stanovništva jer se time omogućava upravljanje šumskim resursima i njihovo iskorištavanje.

Bruxelles, 16. svibnja 2018.

Predsjednik
Europskog odbora regija
Karl-Heinz LAMBERTZ

**Mišljenje Europskog odbora regija – Europski fond za pomorstvo i ribarstvo (EFPR) nakon 2020.:
ulaganje u europske priobalne zajednice**

(2018/C 361/03)

Izvjestitelj: Alberto NÚÑEZ FEIJÓO (ES/EPP), predsjednik Vlade Autonomne zajednice Galicije

PREPORUKE O POLITIKAMA

EUROPSKI ODBOR REGIJA

1. pozdravlja raspravu o fondu koji je presudan za osnaživanje priobalnih područja Europe na socijalnom i gospodarskom planu te u području okoliša, kao i za razvoj sektora pomorstva i ribarstva te plavog gospodarstva povezanog s priobalnim i morskim područjima, posebno kad je riječ o onim ruralnim;
 2. pozdravlja pokretanje rasprave o budućnosti EFPR-a u ključnom trenutku za pomorsku Europu koja se suočava s velikim izazovima kao što su redefiniranje višegodišnjeg financijskog okvira (VFO) i Brexit. Nadalje, pozitivno ocjenjuje činjenicu da će se zahvaljujući toj raspravi moći otkloniti ustanovljena ograničenja u funkcioniranju trenutnog fonda, unatoč činjenici da će to trebati provesti u jako ranoj fazi, odnosno po samom pokretanju fonda;
 3. skreće pozornost na važnost europskog sektora pomorstva i ribarstva koji okuplja više od 85 000 plovila, zapošljava više od 340 000 ljudi u cijelom svom lancu i u kojem se obrađuje više od 6 000 000 tona ribe i plodova mora iz ulova i uzgoja. Naglašava socioekonomski učinak ovog sektora u mnogim priobalnim regijama koje u velikoj mjeri ovise o tom sektoru i zahvaljujući njemu održavaju hvalevrijedne kulturne i etnografske veze;
 4. ističe utjecaj zajedničke ribarstvene politike (ZRP) i integrirane pomorske politike (IPP) na oblikovanje budućnosti ove djelatnosti u Europi, s obzirom na to da su ciljevi spomenutih politika usmjereni na njezinu socijalnu, okolišnu i gospodarsku održivost;
 5. prepoznaje važnu ulogu prethodnih financijskih programa u pažljivoj preobrazbi tog sektora, uz zasluženo priznanje velikog napora uloženog u prilagodbu, kao i u postizanju suvremene i konkurentne prerađivačke industrije na globalnoj razini;
 6. upozorava na probleme u primjeni ZRP-a, kao što je smanjivanje odbačenog ulova ili opseg najvećeg održivog prinosa (MSY), pored poteškoća koje sa sobom nosi Brexit ili onih koje proizlaze iz novih izazova koji se svakodnevno javljaju na tržištu i u globalnoj proizvodnji bjelančevina iz mora. Naša je tržišta potrebno opskrbiti zdravim i sigurnim prehrambenim proizvodima čime bi se oslobodilo uvoza nedovoljno kontroliranih vanjskih proizvoda;
 7. podsjeća na društvenu korist ribarstva u cijeloj Europskoj uniji, osobito u području prehrane i klime. Ribarstvo pridonosi prehrambenoj autonomiji Europske unije jer se građanima, koji su ujedno i potrošači, osiguravaju zdravstveno kvalitetni proizvodi usklađeni s pravilima dobrog upravljanja ribarstvom ili akvakulturom. Odbor podsjeća na središnju ulogu aspekta prehrane u nadležnosti Unije definiranoj u UFEU-u te na ovisnost tržišta Zajednice o uvozu proizvoda iz mora. Odbor naglašava da je prehrana drugi cilj održivog razvoja Ujedinjenih naroda, pozdravlja inicijativu izvješća „Hrana iz oceana” (eng. *Food from the ocean*) te poziva na djelovanje nadahnuto tim preporukama. Ulaganjima u plovila i u luke ribarski sektor pridonosi smanjenju emisija stakleničkih plinova i ograničavanju uporabe energije iz fosilnih izvora;
- Sektor s potencijalom i dinamičnošću koji zaslužuje potporu u ozračju stalnih promjena**
8. smatra da je važno osigurati proračunska sredstva koja su nužna za suočavanje s promjenama koje proizlaze iz ZRP-a i izazova koji utječu na sektor pomorstva i ribarstva;

9. poziva Komisiju da u sklopu novog višegodišnjeg financijskog okvira (VFO) predstavi prijedlog o EFPR-u koji je dovoljno sveobuhvatan za ostvarivanje ciljeva i željenih rezultata zajedničke ribarstvene politike (ZRP) i kojim bi se omogućila ulaganja u priobalne zajednice u tranziciji te u obzir uzela vanjska dimenzija ribarstva;

10. traži da se ciljevi EFPR-a usmjere na sektor pomorstva i ribarstva, održivu akvakulturu u slatkoj i morskoj vodi, i na njegovu važnost, a ne, kao što se navodilo u nekoliko navrata, na davanje prednosti njegovoj zamjeni drugim djelatnostima, s obzirom na to da sve pomorske djelatnosti mogu biti kompatibilne. Shvaća da ribolovna djelatnost može zadržati svoj tradicionalni karakter i ponovno ga oživjeti usmjeravanjem na budućnost, zbog čega je važno da se poveća interes za ribarsko zanimanje. Posebice zahtijeva da se EFPR usmjeri na sektor ribarstva, održivu akvakulturu u slatkoj i morskoj vodi, i postizanje ciljeva zajedničke ribarstvene politike, a osobito na pružanje potpore priobalnom artizanalnom ribolovu, pružanje poticaja mladim naraštajima, povećanje atraktivnosti zanimanja ribara i jačanje priobalnih zajednica u Uniji. Stoga se zalaže za to da se EFPR oblikuje na način da podržava nove oblike i razvoj ove gospodarske grane te da ovi oblici podrške budu u skladu s propisima o državnim potporama;

11. podsjeća na potporu koju su dionici pružili pozivu za uspostavljanje financijskog instrumenta na europskoj razini u području pomorstva i zaštite okoliša koji bi bio namijenjen osiguravanju potpore novim i postojećim poduzećima u obliku zajmova i bankovnih jamstava; zadovoljan je uključivanjem ribarstva u prioritete za intervencije druge generacije Junckerova plana te želi da se ta logika nastavi nakon 2020.;

12. traži da se u okviru EFPR-a za razdoblje nakon 2020. obuhvati i osnaži teritorijalna dimenzija politika te da se priobalnim zajednicama Europe pruži potpora u njihovoj mogućoj tranziciji u svrhu diversifikacije tradicionalnih pomorskih sektora podupiranjem ulaganja u komplementarne aktivnosti kao što su riblji restorani koji poslužuju lokalne proizvode te u usluge u području zaštite okoliša, kulture i obrazovanja u sektoru ribarstva;

13. naglašava da je potrebno zadržati i povećati sredstva namijenjena lokalnom razvoju, s obzirom na to da su se strategije za lokalni razvoj pod vodstvom zajednice (CLLD) pokazale uspješnim u malim zajednicama pružanjem financijske potpore jačanju zajednica i gospodarskoj diversifikaciji izvan okvira ribarstva;

Trenutačni EFPR kao važna potpora s neusklađenim ciljevima i zakašnjelom provedbom

14. prepoznaje važnost trenutačnog EFPR-a i pozdravlja njegovu strukturiranost i specijalizaciju u kontekstu dvaju ključnih područja koja proizlaze iz ZRP-a i IPP-a, ali bez međusobnih preklapanja;

15. poziva da se u okviru novih programa EU-a usvoje posebne mjere i načini upravljanja za najudaljenije regije, i to u cilju potpore održivom razvoju ribarstvu i drugim sektorima plavog gospodarstva u tim regijama, u skladu s člankom 349. Ugovora o funkcioniranju Europske unije. Takve bi mjere trebale biti dio posebnog instrumenta koji bi uključivao sustav nadoknade dodatnih troškova proizvoda u području ribarstva i akvakulture u najudaljenijim regijama, koji je trenutačno uređen EFPR-om;

16. izražava žaljenje zbog njegovog zakašnjelog stupanja na snagu i posljedičnog znatnog kašnjenja u osiguravanju sredstava i njihovoj primjeni. Smatra da je to kašnjenje posljedica usporenosti postupka odobravanja fonda i procesa vrednovanja operativnih programa, ali i zbunjujuće i nejasne definicije isplativih aspekata;

17. potiče na poboljšanje postupka korištenja i primjene financijskih sredstava iz EFPR-a s kako bi se nadoknadilo kašnjenje. Poziva na ulaganje većih napora u pružanje financijske pomoći kako bi se postigla i povećala niska stopa cjelokupne provedbe fonda koja je u studenom 2017. iznosila 2,7 %;

18. smatra da je u budućnosti potrebno osigurati veću dosljednost između programiranja i strukturiranja koji uzrokuju privremena odstupanja između ciljeva i sredstava povezanih sa ZRP-om. Smatra da se u središtu problema nalazi potreba izrade strategije za provedbu fonda prije hvatanja u koštac s izazovima koji se javljaju zbog ciljeva poput najvećeg održivog prinosa ili smanjenja odbačenog ulova;

19. pozdravlja ulaganje znatnog financijskog napora u strategije lokalnog razvoja pod vodstvom zajednice (CLLD), kao i prikladnost i prednost usmjeravanja sredstava na mjere ekološke održivosti i poboljšanje konkurentnosti naše pomorsko-ribarstvene strukture;

Važnost raspolaganja novim posebnim i horizontalnim fondom

20. napominje da Europa u proračunskom postupku ne smije zanemariti „male” politike poput ZRP-a. Ističe da je EFPR važan za priobalne zajednice, s obzirom na to da im pomaže u diversifikaciji njihovih gospodarstva, pomaže ribarima u prijelazu na održivo ribarstvo te se iz njega financiraju projekti koji potiču otvaranje novih radnih mjesta i pospješuju kvalitetu života na europskim obalama;

21. slaže se da je općenito potrebno da se u okviru novog EFPR-a dosegne minimalni prag od 1 % VFO-a za razdoblje nakon 2020. ⁽¹⁾, tako što će se iznosu od 0,53 % koji je trenutačno dodijeljen ribarstvu i akvakulturi dodati povećanje od 0,47 % za IPP. Smatra da se odluka Ujedinjene Kraljevine da napusti EU ne smije koristiti kao izgovor za smanjenje budućeg financiranja EFPR-a, s obzirom na velike izazove koje taj proces donosi iz perspektive zaštite okoliša, ribolovnih i trgovinskih aktivnosti;

22. ukazuje na potrebu utvrđivanja novih ciljeva koji bi pridonijeli održivosti i jačanju sektora pomorstva i ribarstva. Skreće pozornost na promicanje i postizanje odgovarajuće generacijske obnove, zbog čega je prioritet da se proračunska potpora usmjeri na osposobljavanje i pristup samoj aktivnosti u vidu kupovine ili zamjene plovila jer to ne dovodi do povećanja ribolovnog napora;

23. zahtijeva da poboljšanje sigurnosnih uvjeta i uvjeta boravka pomoraca budu bitan prioritet budućeg EFPR-a u okviru njegova doprinosa ostvarivanju 20 načela europskog stupa socijalnih prava;

24. uzimajući u obzir da je prosječna starost ribarskih plovila u EU-u 22,6 godina, podsjeća na opći zahtjev za podupiranje i poticanje obnove ribarske flote kako bi se izbjegla šteta uzrokovana njezinim starenjem. Tu obnovu treba promicati bez povećavanja ribolovnog napora i usmjeravanjem njezine provedbe na poboljšanje sigurnosti (primjerice u pogledu zaštite od požara), uvjeta rada i boravka na plovilu;

25. EFPR mora podupirati sektore ribarstva i akvakulture u tome da sveobuhvatnom provedbom inovativnih ulaganja (motorizacija, aerodinamika itd.) pridonose europskim klimatskim ciljevima. Odbor upozorava na restriktivne uvjete utvrđene u trenutačnoj Uredbi o EFPR-u, kojima se drastično ograničava njegov utjecaj na ublažavanje učinaka klimatskih promjena. EFPR nakon 2020. mora imati ključnu ulogu u smanjivanju energetske bilance sektora;

26. naglašava da treba zadržati financijske napore za prikupljanje i uspoređivanje podataka te ih povećati za najmanje 10 %, što vrijedi i za primijenjeno istraživanje u koje treba uključiti ovaj sektor, promičući na taj način uspostavljanje kontakata između ribara i znanstvenika;

27. povezuje te napore s usvajanjem najprimjerenijih mjera za promicanje očuvanja morskih resursa i prilagođavanje ribolovnog napora. U svakom slučaju, naglašava potrebu za nastavkom pružanja potpore mjerama kompenzacije za flotu zbog socioekonomske štete uzrokovane usvajanjem mjera zaštite okoliša poput zabrane ribolova, privremenih zaustavljanja i drugih mjera kojima se ograničavaju ribolovne aktivnosti;

28. poziva na nastavak provedbe mjera koje pridonose poboljšanju organizacije sektora i njegovoj unutarnjoj koheziji, potiču zajedničko upravljanje sektorom i ističu njegovu važnost za odgovarajuće definiranje i pridržavanje propisa ⁽²⁾;

29. zahtijeva povećanje sredstava koja se dodjeljuju savjetodavnim vijećima i jačanje njihovih misija radi produblivanja regionalizacije ZRP-a predviđanjem potpunog i cjelovitog sudjelovanja regija obuhvaćenih vijećima u reformi ZRP-a;

⁽¹⁾ Zahtjev formuliran na zasjedanju posvećenom pomorskim pitanjima u sklopu Opće skupštine Konferencije perifernih primorskih regija Europe (CPMR) održanom u Helsinkiju. Treba imati na umu da CPMR okuplja većinu glavnih pomorsko-ribarstvenih regija koje se financiraju sredstvima iz EFPR-a. Tim bi se pristupom otvorila mogućnost jamčenja nepromijenjenog proračuna za ZRP i pružila podrška ambicioznijem razvoju mjera u okviru IPP-a.

⁽²⁾ Potrebno je izdvojiti razmjerno uspješne formule koje mogu poslužiti kao model za ostale formule koje se financiraju iz te potpore. Primjer toga u ovom su slučaju tijela kao što su višedionički formalni odbori za zajedničko upravljanje koji okupljaju ribare, znanstvenike, nevladine organizacije, katalonsku vladu i druge dionike ili pak galicijski sustavi za upravljanje sektorom školjkaša.

30. poziva na nastavak pružanja podrške prerađivačkoj i komercijalizacijskoj industriji u cilju povećanja konkurentnosti sektora i postizanja ravnopravnih uvjeta. EU treba izbjegavati nedosljednosti s ostalim politikama poput tržišne politike ili politike u području carinskog oporezivanja;

31. zalaže se za promicanje diversifikacije i komplementarnosti priobalnih gospodarskih aktivnosti putem vrednovanja strategija lokalnog razvoja pod vodstvom zajednice (CLLD), posebice u neurbanim priobalnim područjima u kojima se pokazalo da te aktivnosti imaju izrazitu sposobnost zadržavanja stanovništva, zbog čega bi trebalo ojačati višefondovski karakter CLLD-a;

32. predlaže da se u okviru EFPR-a podrže inicijative i aktivnosti povezane s pomorsko-ribarstvenom praksom, kao i one na koje ona ima izravan utjecaj. U tu svrhu predlaže uspostavu financijskog instrumenta⁽³⁾ na europskoj razini namijenjenog osiguravanju rizičnog kapitala i bankovnih jamstava za zajmove, pod uvjetom da ta ulaganja doprinose poboljšanju ekološke održivosti sektora pomorstva i ribarstva, sakupljanja školjkaša, morske i slatkovodne akvakulture i lanca more-industrija;

33. zahtijeva izradu bijele knjige „More u srcu Europe” koja će uključivati vremenski plan povezan s morem za svaku politiku Europske unije;

Mogućnost koordinacije i udruživanja sinergija s drugim fondovima

34. naglašava mogućnost udruživanja sinergija i integriranja kapaciteta drugih sektorskih fondova u svrhu promicanja socioekonomskog razvoja u priobalnim područjima, što je moguće postići bez nužnog redefiniranja njihove strukture, s obzirom na to da ne dolazi do preklapanja njihovih individualnih konfiguracija i ciljeva; ponovno zahtijeva mogućnost da se međuregionalni, nacionalni i transnacionalni projekti (koji su usklađeni sa strateškim okvirom inicijative i strategije S3) financiraju udruživanjem regionalnih, nacionalnih i europskih financijskih sredstava u pojednostavljenom okviru te da mogu steći prava za dobivanje bonusa zajednice, a da se pritom ne treba raspisivati novi poziv na izradu projekata;

35. naglašava da bi integrirani i višefondovski pristup sadašnjih europskih strukturnih i investicijskih fondova, uključujući EFPR, trebalo ojačati nakon 2020., i to uklanjanjem postojećih regulatornih razlika koje trenutačno ograničavaju mogućnost da se ti fondovi primjenjuju kombinirano na lokalnoj razini, pored ostalog i putem CLLD-a;

36. smatra da se te sinergije trebaju usredotočiti na primjenu projekata EPFRR-a u neurbanim obalnim područjima i to provedbom strategija lokalnog razvoja pod vodstvom zajednice (CLLD), uključujući razmatranje mogućnosti međusobnog povezivanja tih fondova u kontekstu svih vrsta akvakulture, s posebnim naglaskom na slatkovodnu akvakulturu država članica bez izlaza na more, kao što su dotične države i regije na to u više navrata izričito upućivale;

37. zalaže se za mjere EFRR-a za infrastrukturu povezanu sa sektorom pomorstva i ribarstva, posebno lukama, koje doprinose regionalnom razvoju u udaljenim i izrazito udaljenim područjima. Predlaže da bi neke aktivnosti povezane s preradom trebale biti smatrane mjerama potpore za MSP-ove u okviru EFRR-a;

38. zahtijeva jačanje programa osposobljavanja, posebno onih povezanih s generacijskom obnovom, pružanjem financijskih potpora povezanih s Europskim socijalnim fondom (ESF);

39. smatra da plavo gospodarstvo, u skladu s preporukama iz Mišljenja OR-a o „plavom rastu”⁽⁴⁾, i dalje raspolaže neiskorištenim potencijalom za otvaranje dodatnih radnih mjesta i stvaranje gospodarskog rasta na europskoj razini putem pametnih ulaganja u inovativna poduzeća usmjerena na budućnost. Predlaže smanjenje postojećih preklapanja između EFPR-a i Obzora 2020. u sektorima ribarstva, akvakulture i pomorskog istraživanja;

Novi fond koji je pojednostavljen, fleksibilan, prilagođen i definiran u okviru ZRP-a

40. odlučno traži da se provedba EFPR-a znatno pojednostavi tako što će EU definirati opće smjernice, a bazeni i regije prilagoditi njihovu primjenu lokalnim posebnostima, bez dodavanja nepotrebne birokracije na administrativnoj razini ili razini nadležnosti. Smatra da to pojednostavljenje iziskuje smanjenje broja i složenosti kriterija i obrazaca za primanje sredstava te naglašava da postupkom podnošenja zahtjeva treba upravljati jedinstveno tijelo, bez potrebe korištenja stručne pomoći i savjeta treće strane;

⁽³⁾ Većina ispitanih MSP-ova, udruga i novih poduzeća iz sektora plavog gospodarstva zatražila je uspostavu ovog fonda.

⁽⁴⁾ Vidjeti mišljenje OR-a „Nova faza europske politike za plavi rast” NAT-VI/019.

41. podržava zahtjev za uspostavu fonda koji je prilagođen okolnostima ZRP-a i predmetnog sektora. Podsjeća na to da bi ciljevi i željeni rezultati ZRP-a trebali oblikovati EFPR kao poseban financijski program, a ne obrnuto. Ističe potrebu da se dodjeljivanje sredstava uskladi s aktivnostima koje bi trebalo razviti te da se izbjegava kašnjenje u isplati sredstava korisnicima kako bi se spriječilo stvaranje napetosti u njihovom gospodarstvu;

42. naglašava važnost jasnog definiranja elemenata koje treba poduprijeti u cilju brze i pravilne primjene fonda. Potrebno je u općem smislu utvrditi linije prihvatljivosti i jasnije definirati elemente koje treba poduprijeti u okviru određenog bazena i regije; konkretno, od Europske komisije tražimo da utvrdi/razradi definiciju malog obalnog ribolova, uzimajući u obzir nove kriterije i to kako bi se pružili odgovori na trenutačne okolnosti i raznolikost flote EU-a;

43. uviđa da je, s obzirom na malu prosječnu veličinu ribarskih poduzeća, izravna javna potpora u obliku bespovratnih sredstava najbolje rješenje. Naglašava da taj model jamči nadzor namjene i primjene sredstava, stvara izravni učinak poluge na gospodarstvo, potiče inicijative, stvara povjerenje i osigurava financiranje, što služi kao jamstvo za dodjeljivanje sredstava namijenjenih ulaganjima;

44. smatra da je, zajedno s malim i srednjim poduzećima potrebno uspostaviti više suradnje i sinergija te stvoriti više centara za poticanje istraživanja i inovacija kojima bi se nove inovacije ispitivale u pilot-fazi;

45. podsjeća na raspravu o potrebi otvaranja pristupa izravnoj financijskoj potpori poduzećima s velikim brojem zaposlenika ili velikim prometom, čak i ako je riječ o djelomičnoj potpori. Smatra da njihov kapacitet za poticanje istraživanja, razvoja i inovacija, poboljšanje standarda rada i stvaranje dodane vrijednosti u ruralnim priobalnim područjima može podbaciti zbog nedostatka potpore;

46. naglašava kako je važno osigurati da svi sektori povezani s pomorstvom i ribarstvom mogu pristupiti potporama na temelju svojih ciljeva i obilježja. Smatra da bi potpore iz fonda trebalo primjenjivati na sva priobalna područja, čak i u slučaju velikih konurbacija s istaknutim obilježjima povezanih sa sektorom pomorstva i ribarstva koje bi trebale moći osigurati potpore iz EFPR-a;

47. podržava jačanje teritorijalne usmjerenosti fonda putem strategija morskih bazena kako bi se osmislila rješenja prilagođena različitim okolnostima i izazovima s kojima se suočavaju europske regije i izbjeglo usvajanje univerzalnog pristupa;

48. poziva na jačanje uloge i veću autonomiju regija u definiranju ciljeva i područja primjene troškova. Iako se EFPR-om trenutačno upravlja na razini država članica, postoje uspješni primjeri njegova delegiranja nadležnim regionalnim vlastima u nekim državama članicama. To bi trebalo izričito poticati u novoj uredbi o EFPR-u. Naglašava jednoglasnu narav tog zahtjeva, kao i pozitivna iskustva stečena upravljanjem EFPR-om u brojnim regijama te u tom kontekstu poseban naglasak stavlja na najudaljenije regije, za koje se također trebaju revidirati i poboljšati uvjeti primjene EFPR-a na području prihvatljivosti, stopa sufinanciranja i iznosa potpora. S druge je strane potrebno, zbog njihovih ciljeva i posebnosti, ojačati potpore na području planova kompenzacije dodatnih troškova za proizvode ribarstva i akvakulture u najudaljenijim regijama, a pravila za provedbu tih potpora uskladiti s pravilima koja se primjenjuju na slične potpore za poljoprivredni sektor;

Novi fond za suočavanje s izazovima budućnosti

49. želi da se novom europskom pomorskom politikom EU-a podupru naponi u pogledu razvoja novih tehnologija i prilagođenih rješenja za ublažavanje klimatskih promjena; podsjeća na to da je funkcioniranje morskih ekosustava danas narušeno zbog klimatskih promjena, zagađenja i prekomjernog iskorištavanja resursa;

50. skreće pozornost na važnost IPP-a i na potrebu za povećanjem njemu namijenjenih sredstava kao način poticanja širenja koncepta otvaranja radnih mjesta i bogatstva pomorskog sektora. Naglašava potrebu za uspostavljanjem posebnih fondova i omogućivanjem prekogranične, transnacionalne i međuregionalne suradnje kao temeljnog elementa tog područja, posebno u aspektima kao što su pomorsko prostorno planiranje, prikupljanje podataka te jačanje sigurnosti i nadzora te uspostavljanje zona namijenjenih za poribljavanje;

51. ustraje na stvaranju „sustava/fonda” za europska ulaganja u plavo gospodarstvo odnosno „morske” varijante Junckerova plana 2.0, koji bi mogao sadržavati dva dodatna načina intervencije: izravno financiranje strukturnih i rizičnih projekata na europskoj razini i uspostavu regionalnih investicijskih platformi;

52. ističe važnost vanjske dimenzije ZRP-a i IPP-a, a ona se izričito odražava u potrebi podupiranja doprinosa EU-a boljem upravljanju oceanima. Podržava te napore kao sredstvo osiguravanja veće održivosti i konkurentnosti našeg sektora pomorstva i ribarstva zahvaljujući postizanju jednakih uvjeta tržišnog natjecanja i većoj održivosti naših oceana;
53. smatra da pomorski sektor ima potencijal za otvaranje dodatnih radnih mjesta i stvaranje gospodarskog rasta. Ističe da su pojedine regije već osmislile detaljne planove za razvoj pomorskog gospodarstva u koje su uključene i brojne druge regije;
54. podsjeća na to da se pomorskim pitanjima pridaje povećana pozornost na međunarodnoj razini, u zaključcima konferencija COP21 i COP22 kao i u sporazumima o slobodnoj trgovini te da se pomorska poduzeća iz EU-a suočavaju s jakom inozemnom konkurencijom u svim sektorima plavog gospodarstva, kao što su promet, energetika, inovacije, brodogradnja, ribarstvo i akvakultura. Stoga smatra da bi provođenje dosljedne politike Zajednice s odgovarajućim financijskim sredstvima bila najbolja opcija za pomorske regije EU-a i potiče EU na velika ulaganja u područja kao što su obnovljivi morski izvori energije i morska biotehnologija, u kojima možemo preuzeti vodstvo na svjetskoj razini;
55. upozorava na to da Brexit u kratkoročnom i u dugoročnom razdoblju predstavlja veliki izazov za sektor pomorstva i ribarstva te ističe da je potrebno razmotriti njegov učinak na regije, ali i riješiti to pitanje ⁽⁵⁾. Upozorava na negativan učinak koji bi taj proces mogao imati u pogledu sredstava namijenjenih ribarstvu i stavljanju na tržište proizvoda ribarstva i stoga traži financijsku potporu za smanjenje tog učinka;
56. podržava veću uključenost CLLD-a u okviru općeg financijskog paketa, s obzirom na to da se taj instrument pokazao učinkovitim u malim priobalnim zajednicama te predlaže da se u njih uključe novi oblici rada čiji je cilj predstaviti važnu socioekonomsku ulogu sektora pomorstva i ribarstva te ih učiniti privlačnijima za mlade s ciljem promicanja generacijske obnove. U kontekstu koordinacije napora, ističe važnost uloge mreže FARNET.

Bruxelles, 16. svibnja 2018.

Predsjednik
Europskog odbora regija
Karl-Heinz LAMBERTZ

⁽⁵⁾ Vidjeti studiju OR-a o utjecaju istupanja Ujedinjene Kraljevine iz EU-a na lokalne i regionalne vlasti u EU-u.

Mišljenje Europskog odbora regija – Jačanje inovacija u europskim regijama: strategije za otporni, uključivi i održivi rast

(2018/C 361/04)

Izvjestitelj:	Mikel IRUJO AMEZAGA (ES/EA), voditelj izaslanstva Vlade autonomne zajednice Navarre u Bruxellesu
Referentni dokument:	Jačanje inovacija u europskim regijama: strategije za otporni, uključivi i održivi rast COM(2017) 376 final

PREPORUKE O POLITIKAMA

EUROPSKI ODBOR REGIJA

Strategije pametne specijalizacije kao katalizatori politika inovacija i rasta

1. Europska unija i dalje je najveće jedinstveno tržište na svijetu; međutim, na drugim kontinentima pojavljuju se nove okolnosti koje nas prisiljavaju na preusmjeravanje naše politike inovacija i rasta. Modernizacija industrije ključna je za poboljšanje konkurentnosti Europe;
2. ističe važnost suradnje svih razina upravljanja (europske, nacionalne, regionalne i lokalne), kao i važnost toga da podnacionalne razine dobiju dovoljno mogućnosti i financijskih sredstava za preuzimanje odgovornosti za korištenje svojeg razvojnog potencijala;
3. naglašava da su strategije pametne specijalizacije (strategije S3) katalizatori politike inovacija i rasta te važan čimbenik uspješnosti kohezijske politike;
4. ističe da su za razvoj strategija S3 potrebni snažni, djelotvorni i ciljani naponi na regionalnoj razini, a u tu svrhu, uz mjere na nacionalnoj razini, EU može promicati uspostavu povoljnih uvjeta;
5. naglašava i da se zahvaljujući strategijama S3 uspostavila nova „kultura suradnje” unutar regija s obzirom na to da se te strategije zasnivaju na procesu suradnje i sudjelovanja između aktera na području istraživanja i inovacija te industrije koji olakšava uvođenje inovacija potaknutih potražnjom i kolektivnih rješenja;
6. napominje da su strategije S3 potaknule razvoj istinskih regionalnih inovacijskih ekosustava. Regionalni inovacijski ekosustavi znatno utječu na regionalna gospodarstva i konkurentnost te stvaraju izvrsne inovacije bliske građanima koje služe zadovoljavanju njihovih lokalnih potreba;
7. ističe da strategije S3 nadilaze pojedinačne regionalne strategije i da bi se trebale iskoristavati za promicanje učinkovitije politike inovacija i poticanje međuregionalne suradnje;
8. uvjeren je da će međuregionalna suradnja zasnovana na strategijama S3 pomoći u izgradnji i preoblikovanju vrijednosnih lanaca EU-a poticanjem sinergije između ulaganja privatnog i javnog sektora te tako doprinijeti razvoju gospodarstvu EU-a u cijelosti;

Strategije pametne specijalizacije 2.0. zasnovane na međuregionalnoj suradnji

9. smatra da bi se buduće strategije S3 2.0 trebale zasnivati na međuregionalnoj strateškoj suradnji i održivim vezama među regionalnim ekosustavima u prioritetnim područjima pametne specijalizacije, što je ključno za povećanje konkurentnosti i otpornosti regija. U tu bi se svrhu inicijativom Interreg trebale moći financirati aktivnosti poput zajedničkih projekata, demonstracijskih aktivnosti, novih vrijednosnih lanaca itd. povezane s područjima pametne specijalizacije: to bi regijama pomoglo da svojim inovacijskim ekosustavima daju europsku dimenziju, čime bi se poduprla konkurentnost jedinstvenog tržišta;
10. uvjeren je da će se poticanjem međuregionalne i prekogranične dimenzije zahvaljujući otvaranju međuregionalnih mogućnosti za ulaganja olakšati širenje regionalnih i lokalnih inovacija. Kombinacija tehnološke, industrijske i ljudske infrastrukture različitih regija u skladu s njihovim prednostima i kapacitetima doprinosi stvaranju kritične mase, ekonomije razmjera, te stoga ima potencijal za povećanje učinkovitosti sustava istraživanja i inovacija;

11. smatra da će suradnja i stvaranje međuregionalnih lanaca vrijednosti doprinijeti jednostavnijem i učinkovitijem pristupu infrastrukturi utemeljenoj na mješovitim i povezanim tehnologijama, a time i smanjenju tehnoloških rizika i nesigurnosti u industrijskom sektoru;

12. dok EU ostvaruje napredak u pregovorima i raspravama o novom Višegodišnjem financijskom okviru (VFO) za razdoblje 2021. – 2027., prikladan je trenutak za promišljanje o vrsti instrumenata koje bi EU trebao uvesti radi promicanja međuregionalne suradnje zasnovane na strategijama S3;

13. smatra da se, s obzirom na potrebu za zajedničkim naporima na svim razinama, od lokalne do europske, treba suočiti sa sljedećim izazovima:

- pojednostaviti, kad god je to moguće, upravljanje fondovima, uz povećanje sinergije i koherentnosti, u cilju uspostave ekosustava koji će omogućiti sinergiju između regionalnog i europskog financiranja,
- uspostaviti privlačne financijske instrumente koji doprinose uspostavi ekosustava međuregionalne suradnje,
- zadržati pristup „odozdo prema gore” kojim se uzimaju u obzir lokalne potrebe i s njima povezani prioriteti strategija S3 kako bi se povećala sinergija među fondovima EU-a;

14. preporučuje da EU u sljedećem financijskom razdoblju posredstvom Komisije i Zajedničkog istraživačkog centra započne novu fazu strategija S3 (S3 2.0), zasnovanu na razvoju procesa otkrivanja međuregionalnog potencijala u okviru kojeg regije udružuju svoje strategije S3 uz pomoć „međuregionalnih trostrukih zavojnica”;

15. proces otkrivanja regionalnog potencijala treba se temeljiti na pristupu odozdo prema gore u kojem će regionalne vlasti dijeliti razvojne ciljeve s drugim regijama EU-a, izraditi popise glavnih aktera na tom području u svojim regijama, zajedno analizirati svoje nedostatke ili izazove te provesti postupak analize instrumenata potpore koji su im na raspolaganju;

16. smatra da bi se regije trebalo poticati na komparativnu analizu regionalnih prioriteta utvrđenih u njihovim strategijama S3 i različitim financijskih ili ulagačkih sustava na regionalnoj, nacionalnoj i europskoj razini (Obzor 2020., COSME itd.). Komisija bi trebala popisati strategije S3 koje uključuju tu analizu i iskoristiti ih kako bi se olakšala suradnja među regijama, kao i za razvoj odgovarajućih instrumenata financiranja. To bi trebalo doprinijeti mogućem kombiniranju fondova na svim razinama (lokalnoj, regionalnoj, nacionalnoj i europskoj) za potporu projektima koji sadrže međuregionalnu dimenziju;

17. preporučuje usvajanje pristupa „odozdo prema gore” kako bi se regijama dala opcija uspostave „kontaktnih točaka za strategije S3”. Te „kontaktne točke za strategije S3” bile bi nadležne za razvoj procesa otkrivanja regionalnog potencijala u cilju poticanja razvoja međuregionalne suradnje uz pomoć „međuregionalnih trostrukih zavojnica”;

18. smatra da je od temeljne važnosti osigurati dostatna sredstva za platformu S3 kako bi razvila instrumente potpore provedbi politika pametne specijalizacije, kao što su EYE@RIS3, instrument za praćenje IKT-a, preglednik regionalnih istraživanja i inovacija ili centri digitalnih inovacija. Podsjeća da je potreban opsežniji i učinkovitiji sustav prikupljanja podataka i statističkih podataka na regionalnoj razini;

Sinergije između fondova EU-a i regionalnih inicijativa i financiranja

19. pozdravlja činjenicu da je Komisija u izvješće o privremenoj evaluaciji programa Obzor 2020. ⁽¹⁾ uključila točku o povećanju sinergije s drugim programima financiranja i politikama EU-a, a posebice upućivanje na stvaranje sinergije između europskih strukturnih i investicijskih fondova te strategija S3;

20. smatra da strategije S3 s druge strane trebaju imati dvostruki cilj: stvaranje sinergije između regionalnih politika inovacija i razvoja te financijskih instrumenata, kao i sprečavanje udvostručavanja. Stoga cilj treba biti promicanje sinergije između europskih strukturnih i investicijskih fondova (ESIF) i drugih fondova, primjerice budućeg devetog okvirnog programa, te nacionalnih i regionalnih fondova;

21. smatra da bi se u deveti okvirni program trebao uključiti „proces otkrivanja regionalnog potencijala” te da bi se trebali podupirati uspostava, jačanje i internacionalizacija regionalnih inovacijskih ekosustava. Podupiranje zajedničkih istraživanja, inovacija i internacionalizacije predstavlja istinsku dodanu vrijednost EU-a, koju bi trebalo unaprijediti u sljedećem programskom razdoblju. Osim toga, u budućim fondovima EU-a za istraživanja i inovacije trebalo bi posvetiti veću pozornost učinku istraživanja i inovacija na lokalnoj i regionalnoj razini;

⁽¹⁾ COM(2018) 2 final.

22. utvrđuje da postoje bitne prepreke koje otežavaju korištenje europskih strukturnih i investicijskih fondova EU-a za međuregionalnu i transnacionalnu suradnju, primjerice manjak resursa ili administrativnih kapaciteta, nepostojanje primjera dobrih praksi, neizvjesnost u pogledu načina na koji tu suradnju ostvariti, nepostojanje referentnog i metodološkog okvira, nejasnoća ciljeva, asimetrične razine političkih ovlasti, regulatorne prepreke i nepostojanje financijskog okvira koji bi olakšao takvo djelovanje;

23. predlaže uspostavu strukturiranog dijaloga između službi Europske komisije i „aktera regionalnog inovacijskog sustava” kako bi se osigurala održivost (postojećih i novih) politika i instrumenata financiranja za potporu regionalnim inovacijskim ekosustavima i njihovoj međuregionalnoj suradnji;

24. s druge strane smatra da se treba provesti evaluacija inovacijskih partnerstava (program ERA-NET, inicijativa za zajedničku izradu programa, europska tehnološka platforma itd.). Partnerstva mogu biti djelotvoran način za prevladavanje fragmentacije, sprečavanje udvostručavanja napora, unapređenje inovacija i prevladavanje socijalnih izazova, ali trebaju se objaviti studije kojima se dokazuje njihov učinak;

25. priznaje, pozdravlja i podupire napore i postignuća Komisije, posebice one ostvarene zahvaljujući platformi S3, u pogledu izrade informativnih studija, kao i u pogledu podupiranja metodološkog razvoja u okviru međuregionalne suradnje. U tom pogledu priznaje da su uspostava tematskih platformi i pokretanje pilot-projekata međuregionalne suradnje izuzetno vrijedni instrumenti za dokazivanje učinka;

26. međutim, ponovno ističe da regulatorne prepreke i nepostojanje financijskog okvira i dalje ograničavaju razvoj istinskog ekosustava međuregionalne suradnje. Na temelju iskustva stečenog u okviru inicijative Vanguard, izazovi s kojima se regije suočavaju pri provođenju projekata međuregionalne suradnje mogu se sažeti na tri razine (eng. *layers*). Prva razina obuhvaća početne aktivnosti povezane s konfiguracijom demonstracijske infrastrukture (umrežavanje regionalnih subjekata, utvrđivanje sinergije u aktivnostima itd.). Druga razina uključuje operativne troškove demonstracijskih aktivnosti zasnovanih na razvoju konkretnih projekata. Treća i posljednja razina uključuje izdatke u vezi s mogućom industrijskom proizvodnjom ili pristupom tržištu proizvoda ili usluga razvijenih tijekom prethodnih faza, u okviru projekata međuregionalne suradnje, nakon što su se demonstracijske aktivnosti pokazale uspješnima, odnosno nakon što su provjerene i potvrđene;

27. preporučuje poduzimanje hitnih mjera za uspostavu odgovarajućih i fleksibilnih *ad hoc* instrumenata financiranja za poticanje međuregionalne suradnje kako bi se zadovoljile potrebe triju razina navedenih u prethodnoj točki. Ti instrumenti mogu uključivati kombinaciju financiranja (uključujući kombinaciju kredita i zajmova te javnog i privatnog financiranja na različitim razinama) i inovativne uporabe sredstava u svrhu podupiranja eksperimentalnih pilot-projekata mreža međuregionalne suradnje u kojima se uspostavlja izravna veza s industrijom i koji imaju izražen učinak:

— u pogledu početnih troškova aktivnosti povezanih s konfiguracijom demonstracijske infrastrukture (prva razina) zalaže se za to da postojeći fondovi EU-a posluže kao dopuna javno-privatnih ulaganja u inovacijsku strukturu u okviru projekata međuregionalne suradnje. Jednako tako preporučuje fleksibilnije korištenje Interrega za potporu uspostavi industrijskih vrijednosnih lanaca. Također preporučuje proširenje pristupa zasnovanog na „centrima digitalnih inovacija” na druga industrijska i tehnološka područja,

— u vezi s operativnim troškovima demonstracijskih aktivnosti zasnovanih na razvoju konkretnih projekata (druga razina) preporučuje zemljama i regijama koje to žele da izdvoje sredstva za uspostavu sustava bonova uz pomoć kojih bi se njihovim poduzećima mogla pružati podrška za sudjelovanje u međuregionalnim projektima. Svrha tih bonova jest nadoknaditi troškove nastale pri izradi projekata međuregionalne suradnje (posjeti demonstracijskim postrojenjima u drugim regijama, studije komplementarnosti, izrada studija i projektnih planova itd.). Sustav međuregionalnih bonova mogao bi se dopuniti mehanizmima sufinanciranja (npr. Europski investicijski fond) kako bi se poduzećima olakšao pristup uslugama i infrastrukturi izvan vlastite regije. EU bi imao ulogu katalizatora i pružao potporu regionalnim upravljačkim tijelima (primjerice u pogledu zajednički dogovorenih sustava certificiranja ili ocjenjivanja i revizije rashoda ostvarenih izvan regije),

— što se tiče ulaganja ili nužnih izdataka u vezi s mogućom industrijskom proizvodnjom ili pristupom razvijenog proizvoda ili usluge tržištu (treća razina) preporučuje širenje instrumenata kao što je InnovFin;

28. vrlo pozitivno ocjenjuje izmjenu i pojednostavljenje članka 65. stavka 1. i članka 70. Okvirne uredbe o strukturnim fondovima i uvjeren je da je korištenje EFRR-a u okviru međuregionalne suradnje ključno za razvoj budućih strategija S3 2.0. Međutim, poziva na donošenje povoljnog pravnog okvira za sljedeće financijsko razdoblje kojim bi se poticala sinergija i moguća kombinacija fondova na svim razinama (lokalnoj, regionalnoj, nacionalnoj i europskoj) za potporu projektima koji sadrže međuregionalnu dimenziju.

Bruxelles, 16. svibnja 2018.

Predsjednik
Europskog odbora regija
Karl-Heinz LAMBERTZ

Mišljenje Europskog odbora regija – Obrazovanjem i kulturom jačati europski identitet

(2018/C 361/05)

Izvjestiteljica: Tanja HRISTOVA (BG/EPP), načelnica općine Gabrovo

Referentni dokumenti: Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija – Obrazovanjem i kulturom jačati europski identitet: Doprinos Europske unije sastanku na vrhu u Göteborgu 17. studenoga 2017.

COM(2017) 673 final

Prijedlog preporuke Vijeća o promicanju zajedničkih vrijednosti, uključivog obrazovanja i europske dimenzije u nastavi

COM(2018) 23 final

I. PREPORUKE ZA AMANDMANE

Amandman 1.

Prijedlog preporuke Vijeća o promicanju zajedničkih vrijednosti, uključivog obrazovanja i europske dimenzije u nastavi

Uvodna izjava 2.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
(2) Inspirirana tim vrijednostima, Unija je uspjela ujediniti zemlje, zajednice i ljude u jedinstveni politički projekt kojim je omogućeno najdulje razdoblje mira u povijesti Europe tijekom kojeg su postignuti socijalna stabilnost i gospodarski napredak. Države članice prihvatile su vrijednosti navedene u Ugovoru te su time uspostavile zajednički okvir koji obilježava europski način života i identitet te određuje položaj Unije na svjetskoj sceni.	(2) Inspirirana tim vrijednostima, Unija je uspjela ujediniti zemlje, njihove regije, gradove i ruralne krajeve , zajednice i ljude u jedinstveni politički projekt kojim je omogućeno najdulje razdoblje mira u povijesti Europe tijekom kojeg su postignuti socijalna stabilnost i gospodarski napredak. Države članice prihvatile su vrijednosti navedene u Ugovoru te su time uspostavile zajednički okvir koji obilježava europski način života i identitet te određuje položaj Unije na svjetskoj sceni.

Obrazloženje

Razumljivo samo po sebi.

Amandman 2.

Prijedlog preporuke Vijeća o promicanju zajedničkih vrijednosti, uključivog obrazovanja i europske dimenzije poučavanja
Uvodna izjava 3.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
(3) Unija i njezine države članice suočene su s mnoštvom izazova, među kojima su populizam, ksenofobija, razdorni nacionalizam, diskriminacija, širenje lažnih vijesti i dezinformacija te izazov radikalizacije. Ti bi fenomeni mogli ozbiljno ugroziti temelje naših demokracija, narušiti povjerenje u vladavinu prava i demokratske institucije te oslabiti osjećaj pripadnosti unutar europskih društava i među njima.	(3) Unija, njezine države članice te lokalne i regionalne vlasti suočene su s mnoštvom izazova, među kojima su populizam, ksenofobija, razdorni nacionalizam, diskriminacija, širenje lažnih vijesti i dezinformacija te izazov radikalizacije. Ti bi fenomeni mogli ozbiljno ugroziti temelje naših demokracija na svim razinama upravljanja , narušiti povjerenje u vladavinu prava i demokratske institucije te oslabiti osjećaj pripadnosti unutar europskih društava i među njima.

Obrazloženje

Razumljivo samo po sebi.

Amandman 3.

Prijedlog preporuke Vijeća o promicanju zajedničkih vrijednosti, uključivog obrazovanja i europske dimenzije poučavanja
Uvodna izjava 4.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
	(5) Lokalne i regionalne vlasti imaju ključnu ulogu u obrazovnim i kulturnim politikama zbog svoje blizine europskim građanima, s obzirom na to da ih se smatra razinom upravljanja najbližom građanima na terenu. Lokalne i regionalne vlasti stoga i dalje moraju imati ključnu ulogu u provedbi i prilagodbi predloženih mjera i reformi te biti uključene u rane faze postupka donošenja odluka kako bi se zajamčili djelotvorni i učinkoviti rezultati i osiguralo da se dodana vrijednost politika EU-a u području obrazovanja i kulture osjeća na terenu.

Obrazloženje

Razumljivo samo po sebi.

Amandman 4.

Prijedlog preporuke Vijeća o promicanju zajedničkih vrijednosti, uključivog obrazovanja i europske dimenzije poučavanja
Uvodna izjava 12.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
	(13) <i>U tom kontekstu također treba naglasiti da je pri izradi reformi sustava u EU-u od presudne važnosti razmotriti regionalne razlike te gospodarske i socijalne posljedice izazvane nedostatkom vještina i njihovom neusklađenošću.</i>

Obrazloženje

Razumljivo samo po sebi.

Amandman 5.

Prijedlog preporuke Vijeća o promicanju zajedničkih vrijednosti, uključivog obrazovanja i europske dimenzije poučavanja
Uvodna izjava 13.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
(13) S obzirom na navedeno, bitno je da države članice ulože dodatni trud u nastavak provedbe svih ciljeva Pariške deklaracije iz 2015. Osobito je važno nastaviti promicati zajedničke vrijednosti koje su vektori kohezije i uključenosti, podupirati stvaranje participativnog okruženja za učenje na svim razinama obrazovanja, poboljšavati osposobljavanje nastavnika u području građanskog odgoja i raznolikosti te unaprjeđivati medijsku pismenost i sposobnost kritičkog razmišljanja svih učenika.	(13) S obzirom na navedeno, bitno je da države članice ulože dodatni trud u nastavak provedbe svih ciljeva Pariške deklaracije iz 2015. te da lokalne i regionalne vlasti oboružaju instrumentima potrebnima za učinkovitu provedbu na terenu. Osobito je važno nastaviti promicati zajedničke vrijednosti koje su vektori kohezije i uključenosti, podupirati stvaranje participativnog okruženja za učenje na svim razinama obrazovanja, poboljšavati osposobljavanje nastavnika u području građanskog odgoja i raznolikosti te unaprjeđivati medijsku pismenost i sposobnost kritičkog razmišljanja svih učenika.

Obrazloženje

Razumljivo samo po sebi.

Amandman 6.

Prijedlog preporuke Vijeća o promicanju zajedničkih vrijednosti, uključivog obrazovanja i europske dimenzije poučavanja
Uvodna izjava 15.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
(15) Program Erasmus+ ukazuje na to da su mobilnost i prekogranični kontakti najučinkovitiji način za upoznavanje europskog identiteta. Vrlo je važno da sve kategorije učenika jednako iskoriste mogućnosti koje nudi taj program, osobito putem školskih razmjena između država članica. Virtualna mobilnost, osobito putem mreže e-Twinning, odličan je alat kojim se omogućuje izravan kontakt među učenicima i koji će se narednih godina upotrebljavati u većoj mjeri te u kombinaciji s fizičkom mobilnošću.	(15) Program Erasmus+ ukazuje na to da su mobilnost i prekogranični kontakti najučinkovitiji način za upoznavanje europskog identiteta. Vrlo je važno da sve kategorije učenika jednako iskoriste mogućnosti koje nudi taj program, osobito putem školskih razmjena između i unutar država članica. Virtualna mobilnost, osobito putem mreže e-Twinning, odličan je alat kojim se omogućuje izravan kontakt među učenicima i studentima i koji će se narednih godina upotrebljavati u većoj mjeri te u kombinaciji s fizičkom mobilnošću. U tom kontekstu također predlaže uvođenje novih mogućnosti za kulturnu mobilnost i širenje opsega onih već postojećih.

Obrazloženje

Razumljivo samo po sebi.

Amandman 7.

Prijedlog preporuke Vijeća o promicanju zajedničkih vrijednosti, uključivog obrazovanja i europske dimenzije poučavanja
Članak 2.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
	3. iskoristiti blizinu lokalnih i regionalnih vlasti građanima Europe i činjenicu da su te vlasti u najboljem strateškom položaju da analiziraju i odgovaraju na posebne potrebe različitih kulturnih skupina na svom teritoriju, kao i da postavljaju temelje za djelotvoran međukulturni dijalog i promicanje zajedničkih vrijednosti;

Obrazloženje

Razumljivo samo po sebi.

Amandman 8.

Prijedlog preporuke Vijeća o promicanju zajedničkih vrijednosti, uključivog obrazovanja i europske dimenzije u nastavi
Članak 4.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
Osiguravanje uključivog obrazovanja	Osiguravanje uključivog obrazovanja
4. promicati uključivo obrazovanje za sve učenike, osobito na sljedeće načine:	4. promicati uključivo obrazovanje za sve učenike, osobito na sljedeće načine:

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>(a) uključivanjem svih učenika u kvalitetno obrazovanje počevši od najranije dobi;</p> <p>(b) podupiranjem učenika i studenata u skladu s njihovim potrebama, uključujući osobe u nepovoljnom socioekonomskom položaju, osobe migrantskog podrijetla, osobe s posebnim odgojno-obrazovnim potrebama te najdarovitije učenike;</p> <p>(c) olakšavanjem prijelaza između različitih obrazovnih razina i pružanja odgovarajućeg obrazovnog i profesionalnog usmjeravanja;</p>	<p>(a) uključivanjem svih učenika u kvalitetno obrazovanje počevši od najranije dobi te osiguravanjem jednakih mogućnosti i pristupa kvalitetnom obrazovanju za sve učenike, uključujući pripadnike jezičnih, vjerskih, etničkih ili drugih manjina;</p> <p>(b) podupiranjem i usmjeravanjem učenika i studenata u skladu s njihovim potrebama, uključujući osobe u nepovoljnom socioekonomskom položaju, osobe migrantskog podrijetla, uključujući izbjeglice koji se žele integrirati u Europsku uniju kao njezini građani, osobe s posebnim odgojno-obrazovnim potrebama te najuspješnije učenike;</p> <p>(c) zadovoljavanjem posebnih potreba učenika u regijama EU-a izloženima geografskim i demografskim poteškoćama, uključujući one iz najudaljenijih regija;</p> <p>(d) olakšavanjem prijelaza između različitih obrazovnih razina i pružanja odgovarajućeg obrazovnog i profesionalnog usmjeravanja, kao i osiguranjem cjeloživotne podrške i mogućnosti osposobljavanja za sve učenike;</p> <p>(e) pružanjem odgovarajuće podrške kako bi se već u osnovnoškolskom kurikulumu ojačala uloga učenja jezika jer se smatra da je usvajanje jezičnih vještina najučinkovitije u ranoj dobi te da je loše poznavanje jezika jedna od glavnih prepreka slobodnom kretanju osoba i formiranju radne snage koja odgovara potrebama europskog gospodarstva;</p> <p>(f) pružanjem prilike mladima da steknu i razviju dodatne vještine kroz formalno i neformalno učenje jer to povećava njihovu zapošljivost zahvaljujući boljoj usklađenosti njihovih vještina s potrebama tržišta rada te im ujedno omogućuje da aktivnije pridonose projektima solidarnosti i oblikuju budućnost Europe ⁽¹⁾.</p> <p>⁽¹⁾ CDR 851/2017 – Ulaganje u mlade u Europi i Europske snage solidarnosti.</p>

Obrazloženje

Daljnje jačanje, u određenim aspektima, usmjerenosti na posebne obrazovne potrebe i jednake mogućnosti, uz istodobno dodavanje dimenzije cjeloživotnog usmjeravanja i osposobljavanja jer obrazovanje ne smije biti ograničeno samo na učenike određene dobi.

Amandman 9.

Prijedlog preporuke Vijeća o promicanju zajedničkih vrijednosti, uključivog obrazovanja i europske dimenzije poučavanja
Članak 6.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
Promicanje europske dimenzije poučavanja	Promicanje europske dimenzije poučavanja
6. promicati europsku dimenziju poučavanja poticanjem:	6. promicati europsku dimenziju poučavanja poticanjem:
(a) razumijevanja europskog konteksta i zajedničke baštine te razvoja osviještenosti o raznolikosti država članica Unije;	(a) razumijevanja europskog konteksta i zajedničke baštine te razvoja osviještenosti o raznolikosti država članica Unije, uključujući i bogato tkivo podnacionalnih struktura, kako bi se jačalo razumijevanje zajedničke europske kulturne baštine;
(b) razumijevanja nastanka i funkcioniranja Unije;	(b) razumijevanja nastanka i funkcioniranja Unije, uključujući i njihovih prava kao građana EU-a;
(c) sudjelovanja učenika i nastavnika u mreži e-Twinning i prekograničnoj mobilnosti, osobito za škole;	(c) sudjelovanja učenika i nastavnika u mreži e-Twinning i prekograničnoj mobilnosti, osobito za škole;
(d) terenskih projekata u cilju podizanja razine osviještenosti o Europskoj uniji u obrazovnim centrima, osobito putem izravne interakcije s mladima.	(d) terenskih projekata u cilju podizanja razine osviještenosti o Europskoj uniji u obrazovnim centrima, osobito putem izravne interakcije s mladima na lokalnoj i regionalnoj razini kao razini upravljanja koja im je najbliža;
	(e) cjeloživotnog učenja kao životnog stava – što uključuje, ali nije ograničeno na obrazovanje odraslih – što potiče otvorenost prema kontinuiranom preispitivanju i potrazi za znanjem i izvrsnošću koja se može negovati već od osnovnoškolskog (ili predškolskog) obrazovanja i koja bi se trebala uključiti u sve faze obrazovanja;
	(f) jače usmjerenosti na teme značajne za digitalizaciju europskog društva radi upoznavanja učenika s konceptima kodiranja i razvijanja novih vještina u području kibersigurnosti i medijske pismenosti;
	(g) nakane da se svim učenicima u Europi omogući najmanje jedno poduzetničko iskustvo kako bi se učenje u okviru formalnog i informalnog obrazovanja u većoj mjeri odvijalo kroz poduzetništvo, projekte i istraživanje.

Obrazloženje

Raznolikost podnacionalnih struktura u državama članicama EU-a ključna je sastavnica političke i kulturne baštine EU-a i glavno polazište za razvoj aktivnog građanstva koje se temelji na pravima koja proizlaze iz građanstva EU-a.

Amandman 10.

Prijedlog preporuke Vijeća o promicanju zajedničkih vrijednosti, uključivog obrazovanja i europske dimenzije poučavanja
Članak 7.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>Potpora nastavnicima i nastavi</p> <p>7. nastavnicima, ravnateljima škola i akademskom osoblju omogućiti promicanje zajedničkih vrijednosti i pružanje uključivog obrazovanja, i to na sljedeće načine:</p> <p>(a) uvođenjem mjera kojima se jača položaj nastavnika, ravnatelja škola i akademskog osoblja te im se pomaže u prenošenju zajedničkih vrijednosti i promicanju aktivnoga građanstva uz istodobno razvijanje osjećaja pripadnosti i odgovaranje na različite potrebe učenika te</p> <p>(b) promicanjem razmjena i programa uzajamnog učenja te usmjeravanja i mentorstva nastavnika i akademskog osoblja.</p>	<p>Potpora nastavnicima i nastavi</p> <p>7. nastavnicima, ravnateljima škola i akademskom osoblju omogućiti promicanje zajedničkih vrijednosti i pružanje uključivog obrazovanja, i to na sljedeće načine:</p> <p>(a) uvođenjem mjera kojima se jača položaj nastavnika, ravnatelja škola i akademskog osoblja te im se pomaže u prenošenju zajedničkih vrijednosti i promicanju aktivnoga građanstva uz istodobno razvijanje osjećaja pripadnosti i odgovaranje na različite potrebe učenika</p> <p>(b) promicanjem razmjena najboljih praksi i programa uzajamnog učenja te usmjeravanja i mentorstva nastavnika i akademskog osoblja, kao i mobilnosti putem programa Erasmus+ ⁽¹⁾, te</p> <p>(c) promicanjem mjera za lakšu komunikaciju između nastavnika i roditelja/staratelja kako bi se ojačala povezanost škole i obitelji/doma te potakao trajni dijalog nužan za uspješnu integraciju učenika u školsko okruženje i njihovu socijalizaciju općenito.</p> <p>⁽¹⁾ COR-2017-03139 – SEDEC-VI/029: Modernizacija školskog i visokog obrazovanja.</p>

Objasnenje

—

Amandman 11.

Prijedlog preporuke Vijeća o promicanju zajedničkih vrijednosti, uključivog obrazovanja i europske dimenzije poučavanja
Članak 11.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
	<p>12. osigurati da sve javne institucije, škole i obrazovne ustanove u EU-u, a osobito one koje se nalaze u područjima izloženima geografskim, demografskim i socijalnim poteškoćama, imaju potrebnu infrastrukturu za širokopolasne veze velike brzine i digitalnu opremu kako bi se izbjeglo povećavanje obrazovnih i kulturnih razlika u digitalnom dobu;</p>

Obrazloženje

Razumljivo samo po sebi.

Amandman 12.

Prijedlog preporuke Vijeća o promicanju zajedničkih vrijednosti, uključivog obrazovanja i europske dimenzije poučavanja

Članak 15.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
15. procijeni i ocijeni mjere poduzete kao odgovor na ovu Preporuku, osobito putem okvira ET 2020., uključujući Pregled obrazovanja i osposobljavanja.	15. procijeni i ocijeni mjere poduzete kao odgovor na ovu Preporuku, jednom godišnje putem postupka europskog semestra i okvira ET 2020., uključujući Pregled obrazovanja i osposobljavanja.

Obrazloženje

Uključivanje ove dimenzije u proces europskog semestra omogućilo bi učinkovito praćenje i evaluaciju napretka u tom području.

II. PREPORUKE O POLITIKAMA

EUROPSKI ODBOR REGIJA

Opće napomene

1. podržava opću viziju europskog prostora obrazovanja i slaže se da su obrazovanje i kultura važni čimbenici za stvaranje otpornije Europe u kontekstu sve brže globalizacije i aktualnih geopolitičkih trendova;
2. slaže se da treba jače podupirati temeljne vrijednosti na kojima se zasniva Europska unija i koje su sve države članice EU-a prihvatile prilikom pristupanja Uniji; s tim u vezi naglašava važnost kontinuirane zajedničke predanosti zaštiti tih vrijednosti koje predstavljaju ključnu sastavnicu europskog identiteta, što iziskuje aktivno europsko građanstvo zasnovano na raznolikosti kultura;
3. naglašava da obrazovanje i kultura imaju veliki utjecaj na sva područja života, a posebice na jačanje društva, i da stoga predstavljaju ključne alate za ostvarenje veće kulturne integracije među Europljanima i time potiču socijalnu uključenost te napominje da je edukacija o građanstvu ključna sastavnica u tom pogledu i ističe da bi podizanje javne svijesti o građanstvu EU-a u prvom redu trebalo biti usmjereno na mlade⁽¹⁾;
4. ističe da primarnu odgovornost za politike obrazovanja i kulture snose države članice i njihove regionalne i lokalne vlasti te da bi se, u skladu s člankom 6. TFEU-a, djelovanjem EU-a trebalo jedino dopunjavati, podupirati ili koordinirati djelovanje država članica te promicati inicijative regionalne i teritorijalne suradnje na tom području. Naglašava da djelovanje EU-a u tom području mora biti u potpunosti opravdano sa stajališta supsidijarnosti i proporcionalnosti;
5. naglašava da kultura ima ključnu ulogu u oblikovanju identiteta i da kroz nju treba jačati europski identitet kako bi se održala legitimnost demokratskih struktura na europskoj razini, te stoga podupire mjere namijenjene uzajamnom upoznavanju i širenju intrinzične vrijednosti kulturnog i umjetničkog izričaja među europskim građanima u cilju osnaživanja zajedničkih kulturnih elemenata našeg europskog identiteta;
6. ističe da zbog svoje blizine europskim građanima lokalne i regionalne vlasti imaju ključnu ulogu u obrazovnim i kulturnim politikama i insistira na zadržavanju te uloge u provedbi i prilagodbi predloženih mjera i reformi;

⁽¹⁾ CDR 1319/2017.

7. smatra da predložena mjera u svom sadašnjem obliku ne dovodi u pitanje načelo supsidijarnosti i naglašava važnost poštovanja načela proporcionalnosti kako se ne bi nametnula nova financijska ili administrativna opterećenja te kako bi se istodobno osigurala snažna financijska potpora za politike i programe u području obrazovanja i kulturne baštine u okviru predstojećeg VFO-a;

Europski program

8. slaže se s važnošću navedenih ključnih kretanja, ističući da su ona međusobno povezana, te poziva da se provede istraživanje o načinima njihove međuovisnosti;

9. u vezi s poznavanjem i širenjem saznanja o projekta europske integracije potrebno je istaknuti važnost mreže Europe Direct, čiji ciljevi uključuju informiranje građana EU-a o tom projektu;

10. u potpunosti podržava uključivanje prava na obrazovanje i osposobljavanje, kao temeljnog socijalnog i ljudskog prava, u europski stup socijalnih prava ⁽²⁾;

Europski identitet i svijest o kulturnoj baštini

11. naglašava važnost vrijednosti EU-a navedenih u Povelji Europske unije o temeljnim pravima (ljudskog dostojanstva, slobode, jednakosti i solidarnosti) za osiguravanje općeg dobra; stoga poziva na veću uključivost, poštovanje duhovne i moralne baštine europskih naroda i vrednovanje inicijativa koje potiču kvalitetniji zajednički život;

12. ponovno ističe važnost posvećivanja pozornosti i sredstava poznavanju i širenju europske kulture, povijesti i identiteta. U tu se svrhu predlaže proširenje programa Europa za građane kako bi se omogućilo da veći broj relevantnih inicijativa može dobiti potporu;

13. naglašava važnost sudjelovanja građana u političkom djelovanju EU-a te, kao što je navedeno u izvješću *Reaching out to EU Citizens: a new opportunity* („Otvaranje prema građanima EU-a: nove prilike”), ističe ključnu ulogu koncepta zajednice koji obuhvaća lokalne, regionalne, nacionalne i međunarodne okolnosti u kojima žive pojedinci za stvaranje zajedničkog javnog prostora unutar kojeg pojedinci mogu zajednički djelovati na temelju određenih vrijednosti ⁽³⁾. Stoga bi osjećaj pripadnosti koji već postoji na regionalnoj i nacionalnoj razini trebalo upotpuniti europskim identitetom i zajedničkim vrijednostima u cilju promicanja višerazinskog građanstva, kako se navodi u Povelji Europske unije o temeljnim pravima i u članku 2. Ugovora iz Lisabona;

14. ponovo ukazuje na važnost Europske godine kulturne baštine 2018. za promicanje kulturne svijesti, kao i uloge kulture u jačanju europskog identiteta i podržavanju uključenosti;

15. poziva na snažniju suradnju s državama članicama, kao i s njihovim regijama i gradovima, radi razvijanja europske vizije i promicanja veće prepoznatljivosti projekata i inicijativa EU-a, što se sada dovodi u pitanje uslijed čestih slučajeva nacionalizacije uspjeha EU-a i europeizacije njegovih propusta, kao što je predsjednik Juncker naglasio u svom Govoru o stanju Unije 2016.;

16. poziva na poduzimanje posebnih mjera za očuvanje, razvijanje i popularizaciju tradicionalne umjetnosti i obrta Europe, živućeg nasljeđa i povijesti te drugih kulturnih i umjetničkih inicijativa i aktivnosti koje su dio kulture suvremenog europskog društva i koje potiču zajednički identitet jer njihov interaktivni karakter omogućuje učenje kroz praksu i kulturni angažman;

17. stoga poziva na uključivanje Europske godine kulturne baštine 2018. u strateške inicijative kojima se potiče regionalni razvoj kulture, povećava uzajamno poznavanje te otvaraju nove mogućnosti za održiv kulturni turizam; Te bi se inicijative mogle financirati putem programa Kreativna Europa čime bi se pružila potpora širenju europske kulturne baštine nakon 2018.;

⁽²⁾ CDR 3141/2017.

⁽³⁾ *Reaching out to EU Citizens: a new opportunity* (str. 10.), autor: Luc Van den Brande, član OR-a i posebni savjetnik predsjednika Junckera za komunikaciju s građanima (https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/reaching-out-to-citizens-report_en.pdf)

18. traži da se u okviru te inicijative oznaka europske baštine iskoristi za jačanje europskog identiteta i da se u tom cilju uspostave čvršće veze između oznake i regija, objasni postupak odabira novih lokaliteta kandidata za oznaku, s njome upozna širi krug javnosti i osiguraju djelotvorna sredstva za njezinu promidžbu;
19. predlaže uvođenje novih mogućnosti za kulturnu mobilnost i širenje opsega onih već postojećih, i to za sve regije, uključujući udaljenija područja, poput najudaljenijih i otočnih regija;
20. ističe da su lokalne i regionalne vlasti u najboljoj strateškoj poziciji za analiziranje specifičnih potreba raznih skupina stanovništva na svom području, za zadovoljavanje tih potreba, za postavljanje temelja učinkovitog međukulturnog dijaloga, olakšavanje pristupa zajedničkoj europskoj kulturi i bolje upoznavanje s njom;
21. naglašava da je važno osmisliti nove oblike uporabe i primjene za kulturnu baštinu, razviti kulturnu i kreativnu industriju i osigurati osposobljavanje i specijalizaciju budućih kulturnih djelatnika;
22. ističe ulogu kulture kao sredstva zblizavanja naroda koje omogućuje uspostavu kulturnih i jezičnih veza. Kultura je ujedno i instrument za poticanje političkog i gospodarskog dijaloga jer pobuđuje uzajamno razumijevanje i dovodi do uspostave povjerenja, interesa i poštovanja među zemljama;
23. ističe važnost prenošenja europske kulture i njezinih vrijednosti mladima Europe;

Obrazovanje

24. ističe da bi se i na području obrazovanja digitalizacija europskog društva mogla pokazati poduhvatom koji će u ovom trenutku najviše izmijeniti EU. To je postupan i višedimenzionalan proces tijekom kojeg se mora razviti ne samo školsko iskustvo učenika svih dobi već i komunikacija, evaluacija, upravljanje i administracija te prikupljanje i analiza podataka na svim razinama obrazovanja;
25. skreće pozornost na posljedice zlorabe digitalnih resursa, što može postati opasan propagandni instrument u rukama antidemokratskih snaga; stoga pozdravlja Komunikaciju Europske komisije „Suzbijanje dezinformacija na internetu: europski pristup”⁽⁴⁾, koja u globalu ponavlja četiri načela „transparentnosti, integriteta, sudjelovanja i suradnje” utvrđena u izvješću *Reaching out to EU Citizens: a new opportunity* („Otvaranje prema građanima EU-a: nove prilike”)⁽⁵⁾;
26. izražava zabrinutost zbog Komisijine izjave: „Previše je škola u kojima još uvijek nema pristupa vrlo brzoj širokopojasnoj mreži i digitalnoj opremi.” Tu situaciju otežava činjenica da se mnoge od tih škola nalaze u regijama izloženima demografskim, geografskim i socijalnim poteškoćama – uključujući otočne, udaljene i najudaljenije regije – a ako se smjesta ne poduzmu odgovarajuće mjere, razlike u obrazovanju će se povećati umjesto da se smanje;
27. naglašava da digitalizacija od učitelja zahtijeva dodatne vještine i kompetencije te da dionici trebaju nastavno osoblje pripremiti pravovremenim i adekvatnim obrazovanjem i osposobljavanjem; istodobno ukazuje na činjenicu da bi se time mogla pružiti prilika za inovativne metode poučavanja i interakcije;
28. nadalje, upozorava na to da širenje digitalizacije povećava mogućnost napada i posljedice mogućih kibernetičkih prijetnji, što predstavlja još ozbiljniji problem zbog važnosti i privatnosti podataka koje škole prikupljaju i kojima upravljaju;
29. s obzirom na prethodnu točku, izričito preporučuje da se na obrazovni softver i sve druge softvere ili baze podataka koje se koriste u obrazovnim institucijama primijeni koncept integrirane sigurnosti; potrebno je uvesti transparentne politike prikupljanja i pohrane osobnih podataka;

⁽⁴⁾ COM (2018) 236 final.

⁽⁵⁾ https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/reaching-out-to-citizens-report_en.pdf

30. uviđajući da se prvobitni stavovi, vrijednosti i identitet u velikoj mjeri oblikuju u obitelji i, općenito, širem kućnom okruženju, potiče osmišljavanje mjera za aktivnu suradnju s roditeljima, jačanje povezanosti roditelja i škola te „sveobuhvatni pristup školovanju” općenito;
31. ističe da slabe jezične vještine predstavljaju veliku prepreku slobodnom kretanju radnika i naglašava da inicijative cjeloživotnog učenja te početni i kontinuirani programi učenja jezika omogućavaju europskim radnicima i stručnjacima da se bolje prilagode potrebama tržišta rada;
32. skreće pažnju na činjenicu da se učenje jezika smatra učinkovitijim u ranoj dobi i poziva na dodjeljivanje veće uloge učenju jezika u osnovnoškolskom kurikulumu;
33. predlaže da razina vlasti nadležna za osmišljavanje obrazovnog kurikuluma za škole stavi dodatni naglasak na kulturne i etnografske aspekte povijesti, uz kritičku i filozofsku analizu univerzalnih vrijednosti u okviru raznolikosti, te da u kurikulum uvrsti i odjeljak o Europskoj uniji, uz isticanje uloge ljudskih prava, ideala europskog građanstva i kozmopolitizma kao njezinih sastavnica; stoga predlaže daljnju suradnju s kulturnim dionicima na lokalnoj razini, primjerice na izradi plana kulturnog obrazovanja kojim se podupire rad na školskom kurikulumu i „puta kulture” uz pomoć kojeg se predstavlja lokalna kulturna i umjetnička ponuda;
34. poziva na pridavanje veće važnosti temama značajnima za digitalizaciju društva radi upoznavanja učenika s konceptima kodiranja i razvijanja novih vještina, ne samo pragmatičnih već i etičkih, kritičkih i analitičkih, u području kibersigurnosti, društvenog umrežavanja i medijske pismenosti;
35. podupire nakanu da se svim učenicima i naučnicima u Europi omogući najmanje jedno poduzetničko iskustvo, po mogućnosti u nekoj drugoj državi EU-a, i preporučuje da se učenje u formalnom i informalnom obrazovanju u većoj mjeri odvija kroz poduzetništvo, projekte i istraživanje, kao i u poduzećima, udrugama, zakladama i drugim oblicima privatnih ili javnih subjekata, čime bi se poticali poduzetnički duh i kreativnost. Stoga poziva na daljnju suradnju između škola, privatnog sektora i subjekata trećeg sektora te na izradu obrazovnih programa čiji je cilj usklađivanje vještina učenika s potrebama tržišta rada;
36. podržava mjere koje se poduzimaju kako bi se svim učenicima i naučnicima osigurale jednake mogućnosti i smanjila nejednakost te savjetuje da se detaljno istraže uzroci te nejednakosti radi povećanja učinkovitosti europskih inicijativa na tom području;
37. izričito savjetuje da se „pružanje više od jednakih mogućnosti” protumači kao „pružanje pravičnih mogućnosti”, odnosno kao način da se osigura uključenost, što zahtijeva odlučno djelovanje. Takvo djelovanje ne može se ograničiti na borbu protiv posljedica pojava poput nejednakosti, podzastupljenosti i isključenosti „rebalansiranjem” mogućnosti obrazovanja. Umjesto toga, nadležna bi tijela svoje mjere trebala usmjeravati na suzbijanje temeljnih uzroka i pružanje pomoći pogođenim građanima i zajednicama u pronalaženju odgovarajućih rješenja. Lokalne i regionalne vlasti, koje su najbliže europskim građanima, trebale bi dobiti veće ovlasti za osmišljavanje, izradu i provedbu takvih mjera u skladu s posebnim potrebama lokalnih zajednica;
38. naglašava ključnu važnost razmatranja regionalnih razlika, utvrđivanja zajedničkih osnova u obrazovnim sustavima zemalja Unije te time izbjegavanja gospodarskih i socijalnih posljedica izazvanih razlikama u vještinama i neusklađenim reformama sustava obrazovanja i osposobljavanja u EU-u. Nadalje, ističe da bi EU radi ponovnog povezivanja s organizacijama na lokalnoj razini morao u potpunosti uvažavati i koristiti znanja predstavnika civilnog društva ⁽⁶⁾;
39. ponovo ističe važnost uspostave zajedničkog okvira za priznavanje informalnog i neformalnog obrazovanja radi lakšeg osmišljavanja odgovarajućih nacionalnih procedura;
40. snažno podupire jačanje programa Erasmus+ u cilju udvostručavanja broja sudionika, dopiranja do učenika iz obitelji u nepovoljnom položaju do 2025. te njegovog proširenja na cjeloživotno učenje i mobilnost nastavnog osoblja; time bi se osigurala mobilnost svih učenika pod jednakim uvjetima neovisno o mjestu stanovanja, uključujući učenika iz udaljenih, otočnih i najudaljenijih regija;

⁽⁶⁾ Van den Brande, *Reaching out to EU Citizens: a new opportunity* („Otvaranje prema građanima EU-a: nove prilike”), str. 14.

41. preporučuje da radi suzbijanja kampanja dezinformiranja i sve popularnijih lažnih vijesti europske institucije treba poticati da brzo reagiraju i proaktivno dostavljaju relevantne podatke u sveobuhvatnom obliku te im u tome pomagati. Zahvaljujući suvremenim mrežnim tehnologijama mogu se uvesti i bolji mehanizmi za odgovaranje na pitanja i bojazni građana;
42. ističe da bi svaki europski građanin trebao imati jednak pristup informacijama i potpori kako bi se osigurao ravnopravan pristup sredstvima programa Erasmus+. Stoga je potrebno uvesti posebne mehanizme kako bi se doprlo do učenika u nepovoljnom položaju. Omogućavanje lokalnim i regionalnim vlastima da pružaju pomoć građanima i organizacijama iz svojih zajednica u svrhu sudjelovanja u tom programu moglo bi pomoći proširenju programa Erasmus+ na održiv i učinkovit način;
43. zalaže se za mjere usmjerene na povećanje administrativnih kapaciteta postojećih ureda za program Erasmus+, kao što su kratkoročna razmjena osoblja, dani informiranja o administrativnim pitanjima i druge mjere koje se smatraju potrebnima, kako bi se smanjio nedostatak potrebnih kompetencija administrativnog osoblja programa Erasmus+ u različitim obrazovnim ustanovama, koji dovodi do nejednakih mogućnosti za njihove učenike;
44. predlaže da se u Erasmus+ uključe građanska znanost i s njom povezano filozofsko razmišljanje zbog njihove važnosti za cjeloživotno učenje, sposobnosti stvaranja utjecajnih modela među vršnjacima i važnosti za promicanje humanističkih i društvenih znanosti te prirodnih znanosti, tehnologije, inženjerstva i matematike;
45. ukazuje na činjenicu da cjeloživotno učenje uključuje obrazovanje odraslih, ali mu nije istovjetno. Obrazovanje odraslih obuhvaća obrazovne potrebe sve većeg broja odraslog stanovništva koje proizlaze iz promjena u svijetu rada, kao i druga znanja i društvene vještine u kontekstu cjeloživotnog učenja. Ono ovisi o načinu razmišljanja koji podrazumijeva kontinuirano promišljanje i potragu za znanjem i izvrsnošću i koji se može njegovati već od osnovnoškolskog (ili predškolskog) obrazovanja, a koji bi trebalo uključiti u sve faze obrazovanja;
46. svjestan je da će jačanje Erasmus+ iziskivati ambiciozno financiranje i pojednostavljenje postupaka kako bi se ostvarili ciljevi tog programa; s tim u vezi napominje da je Ujedinjena Kraljevina trenutačno jedan od glavnih sudionika u tom programu te stoga poziva na nastavak pregovora kako bi se regionalnim i lokalnim vlastima Ujedinjene Kraljevine omogućilo da nastave sudjelovati u europskim programima suradnje nakon 2020. na isti način kao što to danas čine druge države koje nisu članice EU-a;
47. snažno podupire prioritetne mjere za izgradnju uključivih i povezanih sustava visokog obrazovanja i poziva na posvećivanje posebne pozornosti sveučilištima u rubnim i najudaljenijim regijama te prekograničnoj suradnji. Temeljna pretpostavka trebala bi biti uvjerenje da nijedno sveučilište nije rubno, već da sva sveučilišta jesu, ili bi trebala biti, i regionalna;

Ključne politike

48. općenito pozdravlja ključne prijedloge za politiku koje je iznijela Europska komisija i ističe važnost uključivanja europskog društva u cjelini, a posebice mladih ljudi, i uvažavanja njihovog mišljenja prilikom osmišljavanja reformi obrazovnih i kulturnih politika;
49. upozorava na to da jačanje europske dimenzije Euronews predstavlja korak u pravom smjeru, ali da to može biti tek djelić mnogo opsežnije medijske i informacijske politike i strategije kojom se odgovara na nedavni društveni i geopolitički razvoj događaja.

Bruxelles, 17. svibnja 2018.

Predsjednik
Europskog odbora regija
Karl-Heinz LAMBERTZ

Mišljenje Europskog odbora regija – Kulturna baština kao strateški resurs za povećanje kohezije i održivosti regija u EU-u

(2018/C 361/06)

Izvjestiteljica: Babette WINTER (DE/SPE), državna tajnica za europske poslove i kulturu u Uredu Vlade savezne zemlje Tiringije

PREPORUKE O POLITIKAMA

EUROPSKI ODBOR REGIJA

Kulturna raznolikost i zajednička europska baština

1. utvrđuje da su raznoliki oblici kulturne baštine veliko bogatstvo Europe, odnosno instrument koji može imati snažan učinak pokretača za održivije regije i snažniju koheziju u EU-u i pridonijeti jačanju identiteta na regionalnoj razini i diljem Europe te koji osobito odražava krilaticu EU-a „Ujedinjena u raznolikosti” i nadopunjuje predanost Europske unije poštovanju kulturne raznolikosti, kao što je utvrđeno u članku 22. Povelje EU-a o temeljnim pravima;
2. temelji ovo mišljenje na dokumentima Europske komisije ⁽¹⁾, ⁽²⁾, Europskog vijeća ⁽³⁾ i Europskog odbora regija (OR) ⁽⁴⁾ koji se bave budućnošću Europe i jačanjem europskog identiteta putem obrazovanja i kulture;
3. naglašava važnost vrijednosti EU-a sadržanih u Povelji o temeljnim pravima – dostojanstvo, sloboda, jednakost i solidarnost – kako bi se postiglo opće dobro te stoga poziva na njihovo strože poštovanje u promicanju kulturne baštine;
4. naglašava da su kulturna baština i kulturni identitet važno sredstvo za poticanje znanja i svijesti građana o zajedničkim kulturnim, duhovnim i religijskim korijenima Europe – u duhu vrijednosti prosvjetiteljstva – u svojoj njihovoj raznolikosti. Kulturnom baštinom i identitetom može se poboljšati razumijevanje promjena u povijesti društva te povećati tolerancija i prihvaćanje razlika kao odgovor na euroskeptizam i sve veće antieuropske podjele;
5. naglašava da nam upravo naše poznavanje stoljetnih međusobnih povezanosti unutar Europe omogućuje prepoznavanje i uzajamno poštovanje različitosti i razlika, te da se te razlike nikako ne smiju koristiti kao izgovor za isključivanja ili izolaciju; stoga se protivi bilo kakvom pokušaju zlouporabe kulturnog naslijeđa kako bi se stvorile podjele unutar ili izvan Europe;
6. utvrđuje da, s jedne strane, građani EU-a na temelju istraživanja Eurobarometra ⁽⁵⁾ kulturu smatraju najsnažnijom poveznicom u Europskoj uniji, jačom od europskih vrijednosti i vladavine prava, ali istodobno više od 50 % ispitanika nijeće postojanje zajedničke europske kulture ⁽⁶⁾;
7. smatra da su ti rezultati samo prividno proturječni i da su zapravo odraz zajedničkih kulturnih korijena i umreženosti s različitim pojavnim oblicima kulture koji se isprepliću na regionalnoj razini te da se u tome odražava krilatica EU-a „Ujedinjeni u raznolikosti”;
8. utvrđuje da iz toga ponajprije na regionalnoj razini proizlazi posebna odgovornost promicanja kulture kao značajne društvene poveznice koja obuhvaća posebnosti pojedinih regija kao i umrežavanje i razmjenu unutar Europe, ali i onkraj sadašnjih granica Europske unije, čime EU postaje stup europskog kontinenta;

⁽¹⁾ Bijela knjiga o budućnosti Europe – razmatranja i scenariji za EU27 do 2025., COM(2017) 2025 final.

⁽²⁾ Komunikacija „Obrazovanjem i kulturom jačati europski identitet” za sastanak na vrhu čelnika država i vlada EU-a 17. studenoga 2017. u Göteborgu (Švedska), COM(2017) 673 final.

⁽³⁾ „Napomena o obrazovanju i kulturi u okviru programa čelnika”: dostupno na engleskom jeziku na http://www.european-council.europa.eu/media/31544/en_leaders-agenda-note-on-education-and-culture.pdf.

⁽⁴⁾ RESOL-VI/014, CdR 4785/2016 fin.

⁽⁵⁾ Standardno izvješće Eurobarometra 88.

⁽⁶⁾ Posebno izvješće Eurobarometra 466.

9. stoga potiče Uniju da vlastitim identitetom i zajedničkim vrijednostima nadopuni postojeće regionalne i nacionalne spoznaje o pripadnosti u cilju promicanja višerazinskog državljanstva, kako je predviđeno Poveljom o temeljnim pravima Europske unije i člankom 2. Lisabonskog ugovora;

10. upućuje na nacionalna izvješća o provedbi Konvencije Unesco-a ⁽⁷⁾, čije su potpisnice mnoge, iako ne sve, države članice EU-a;

11. podupire tvrdnju Europske komisije ⁽⁸⁾ da su za obrazovanje i kulturu prvenstveno nadležne države članice na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini. Uzimajući u obzir da članci 6. i 167. Ugovora o funkcioniranju Europske unije nadležnost EU-a u području kulture definiraju isključivo u kontekstu podupiranja, koordinacije ili dopunjavanja mjera država članica, OR podržava povezane inicijative EU-a kojima se naglašavaju važne međunarodne i europske dimenzije u ovom području politike;

12. pozdravlja činjenicu da je na neformalnom sastanku Vijeća ministara kulture „Kultura – uključiva vrijednost EU-a” i u zaključcima Vijeća „Plan rada za kulturu” ⁽⁹⁾ naglašen značaj pristupa kulturi, očuvanja kulturne baštine, mobilnosti umjetnika i pojačane javne potpore;

Kulturna baština i kulturna ponuda kao elementi identiteta, socijalne kohezije i društvenog razvoja

13. naglašava da se kulturom jača doživljaj zajedničkog identiteta unutar pojedine regije i njezina povezanost s vlastitom tradicijom i poviješću te se može pridonijeti razvoju međuregionalne suradnje. Time se mogu potaknuti nove kulturne i obrazovne inicijative, međukulturni dijalog, a stoga i društvena aktivnost;

14. ističe da lokalne i regionalne vlasti posjeduju značajne kompetencije kada je riječ o poticanju međukulturnog dijaloga, osobito koordinacijom višedimenzionalnih lokalnih i regionalnih kulturnih mreža koje uključuju sve relevantne dionike. U tom okviru treba ojačati javno-privatna partnerstva;

15. pozdravlja to što su čelnici EU-a prepoznali obrazovanje, kulturu i strategije koje se odnose na mlade u Rimskoj deklaraciji ⁽¹⁰⁾ te podupire stajalište da „obrazovanje [...] i kultura ne služe samo konkurentnosti, nego i uključivosti i koheziji naših društava”;

16. naglašava važnost Europske godine kulturne baštine 2018. kao značajne inicijative i pozdravlja činjenicu da je Europska komisija već najavila evaluaciju; u tom pogledu ističe da se pozitivni učinci Europske godine kulturne baštine 2018. trebaju jačati daljnjim mjerama u nadolazećem razdoblju. To također treba biti vidljivo u različitim programima potpore u nadolazećem VFO-u kako bi se podržalo širenje europske kulturne baštine nakon 2018.;

17. podsjeća na to da mobilnost umjetnika, koju omogućuje i program „Kreativna Europa”, pridonosi uspjehu europske integracije te stoga smatra da je potreban nastavak i proširenje programa „Kreativna Europa”;

18. uvjeren je da kulturna baština pridonosi socijalnoj koheziji i kvaliteti života. Zbog svojih povijesno značajnih lokacija koje se ne nalaze samo na trenutno popularnim i posjećivanim mjestima, već i u mjestima i regijama koji se trenutačno suočavaju s posebnim izazovima kulturna baština može pružiti mogućnosti razvoja, među ostalim zbog njezinog ogromnog potencijala za stvaranje radnih mjesta. To posebno vrijedi za regije pogođene demografskim promjenama i depopulacijom, najudaljenije regije kao i aglomeracije s osobitim izazovima u integraciji;

19. naglašava da bi participativni pristupi u lokalnim i regionalnim teritorijalnim jedinicama mogli biti dobar način za uspostavljanje širokog društvenog temelja za koncepte kulturnog razvoja te za postizanje veće potpore za kulturne investicije i poistovjećivanje s njima. To dovodi do održivog jačanja društvenog zajedništva i odgovornosti društva za lokalnu kulturnu baštinu;

⁽⁷⁾ Konvencija o zaštiti svjetske kulturne i prirodne baštine koju je Opća konferencija usvojila na sedamnaestom zasjedanju održanom u Parizu 16. studenoga 1972.

⁽⁸⁾ COM(2017) 673 final.

⁽⁹⁾ Zaključci Vijeća i predstavnika vlada država članica, koji su se sastali unutar Vijeća, o planu rada za kulturu (2015.–2018.), SL C 463, 23.12.2014., str. 4.

⁽¹⁰⁾ https://europa.eu/european-union/eu60_en.

20. ohrabruje lokalne i regionalne vlasti da ocijene i međusobno razmijene svoja iskustva s takvim participativnim pristupima;
21. poziva na veću razmjenu informacija među različitim dionicima o mogućnostima daljnjeg razvoja knjižnica, muzeja i drugih kulturnih ustanova kao sastajališta odnosno kao „trećih prostora” za razmjenu mišljenja i sudjelovanje u raspravama o budućnosti naših gradova i regija. U tom pogledu ukazuje se na mogućnost upotrebe općih informacijskih mreža Europske unije kao što su centri Europe Direct.
22. istodobno zahtijeva da se na razini EU-a snažnije potiče razmjena iskustava među lokalnim i regionalnim vlastima te među predstavnicima kulturnih institucija iz različitih regija i država članica;
23. pritom utvrđuje da su jezične barijere posebice prepreka za lokalne dionike i da se na europskoj razini mora podupirati njihovo prevladavanje;
24. nadalje, zagovara daljnje poticanje infrastrukture povezane s kulturnom baštinom u nadolazećem višegodišnjem financijskom okviru (VFO), s posebnim naglaskom na društveno-kulturnu koheziju. Osim toga, potrebno je jačati proizvodne lance povezane s održivim pristupom kulturnoj baštini i podupirati projekte međusektorske suradnje, npr. projekte koji povezuju kulturnu baštinu i obrazovanje;
25. ističe da je kultura zajednička zadaća svih dionika društva – lokalnih i regionalnih vlasti i država članica – ali istodobno iziskuje i posebno financiranje iz privatnog sektora te djelovanje volontera odnosno civilnog društva;
26. naglašava da osobito digitalizacija kulturne baštine kao i digitalizacija oblika njezina prenošenja kriju značajan potencijal za budućnost jer se time osobito za mlade naraštaje mogu stvoriti novi načini pristupa baštini, ali i omogućiti prekogranično širenje znanja o kulturnoj raznolikosti diljem Europe. Digitalizacija je usto sama po sebi transnacionalna i koristan je instrument za razvoj raznolikog i održivog turizma;
27. stoga poziva na to da se na svim razinama snažno podupre platforma EUROPEANA kao javni, digitalni prostor za našu baštinu;
28. podupire zahtjev organizacije Culture Action Europe⁽¹¹⁾ da se najmanje 1 % sljedećeg VFO-a dodijeli kulturi kroz sva politička područja i programe potpore;

Utjecaj kulturne baštine na turizam i gospodarski razvoj regija

29. naglašava vrijednost kulturne baštine za gospodarski razvoj regija, osobito putem turizma, jer 26 % svih turista iz EU-a⁽¹²⁾ navodi da je kultura ključan čimbenik u njihovom odabiru turističkog odredišta, ali i dodatni lokacijski čimbenik za atraktivnost radnih mjesta;
30. utvrđuje da kulturni i kreativni sektori udjelom većim od 3 % pridonose BDP-u i otprilike u istoj mjeri pridonose zaposlenosti u EU-u⁽¹³⁾ te osobito u aglomeracijama postaju sve značajniji gospodarski čimbenik;
31. upućuje na to da su lokalna i regionalna tijela uspješno uključila kulturne i kreativne sektore u svoje strategije razvoja i da je to pridonijelo razvoju lokalnog gospodarstva, među ostalim potičući osnivanje novih poduzeća koja pružaju profesionalne višesektorske usluge. Kako bi se još snažnije iskoristio kreativni potencijal u regijama, poželjni su prošireni programi financiranja koji obuhvaćaju gospodarski i kulturni sektor;
32. utvrđuje da je uz prioritet obnove i očuvanja kulturnih spomenika bitno i pitanje upravljanja te pedagoškog rada kulturnih ustanova i da je to odlučujući čimbenik za potpuno ispunjavanje potencijala kulturnih spomenika i njihovog kulturno-turističkog, gospodarskog i društvenog utjecaja;
33. ističe da kreativni način na koji umjetnici pristupaju kulturnoj baštini društvu nudi osobit i inovativan potencijal za učenje na temelju povijesti u korist budućnosti društva;

⁽¹¹⁾ <https://cultureactioneurope.org/files/2018/03/CAE-Reflection-paper-Agenda-for-Culture-2018.pdf>.

⁽¹²⁾ Preferencije Europljana glede turizma – Flash Eurobarometar 432 (ožujak 2016.): <http://ec.europa.eu/COMMFrontOffice/publicopinion/index.cfm/Survey/getSurveyDetail/instruments/FLASH/surveyKy/2065>.

⁽¹³⁾ https://ec.europa.eu/culture/policy/cultural-creative-industries_en.

34. utvrđuje da prepreku za daljnji razvoj kulturne baštine kao strateškog resursa pojedinih regija osim nedostatka financijskih sredstava čine i djelomični nedostatak vidljivosti te manjak političke svijesti o kulturnim resursima;
35. u tom kontekstu pozdravlja uspostavu Oznake europske baštine i poziva Europsku komisiju na poduzimanje mjera za povećanje njezine prepoznatljivosti;
36. naglašava da kultura, nakon javnih usluga i infrastrukture poput stanogradnje, javnog prijevoza i školovanja za djecu, ima ključnu ulogu u atraktivnosti lokacija. S obzirom na trenutačne događaje u pogledu migracija, mobilnosti unutar i izvan regija i demografije, to za lokalne i regionalne strategije razvoja dobiva sve veći značaj, i to kako bi se povećalo zadržavanje radne snage u nerazvijenijim regijama i postigla ravnoteža u aglomeracijama;
37. upućuje na to da kulturna baština uz atraktivnu suvremenu ponudu treba biti održivi turistički čimbenik osobito na regionalnoj razini. To u jednakoj mjeri vrijedi za glavne atrakcije kao što su mjesta na popisu svjetske baštine Unesco-a ili mjesta s Oznakom europske baštine, ali i za raznovrsne lokalne znamenitosti kulturne baštine;
38. naglašava da geografski rasprostranjena kulturna baština s raširenom turističkom ponudom nudi priliku za preusmjeravanje i bolju raspodjelu utjecaja kulturnog turizma. Time bi se mogla rasteretiti mjesta koja brojem turista dosežu granice svojih kapaciteta i u kojima bi daljnjim porastom turizma došlo do oštećivanja kulturne baštine; naglašava da iskorištavanje manje poznate kulturne baštine u turističke svrhe predstavlja dobar instrument za diversifikaciju turističke ponude i za omogućavanje održivog razvoja u marginalnim područjima, naročito ako pojedinačni projekti turističkog razvoja budu u skladu sa širim planovima teritorijalnog razvoja i integrirani u sustav lokalnih usluga, prije svega održive mobilnosti. To osobito treba razmotriti s obzirom na to da je kulturni turizam u Europi u porastu i osobito stvara lokalna radna mjesta;

Potrebni koraci za razvoj i iskorištavanje potencijala kulturne baštine

39. kritički opaža da se u Strategiji Europa 2020. za daljnji razvoj EU-a kultura nije uzela u obzir;
40. stoga poziva na to da se kultura, s njezinim ustanovama i znamenitostima, zbog njezine dokazane važnosti za koheziju u EU-u i za društveno-gospodarski razvoj u mnogim regijama razmotri kao strateško područje u budućoj strategiji, kao i u političkom planiranju;
41. ustraje na tome da se kultura i kulturna baština bolje uključe u prioritete sljedećeg VFO-a kako u vidu njihove zastupljenosti u svim programima tako i smislu postavljanja proračunskog cilja od više od 2 milijarde EUR za program koji će naslijediti program „Kreativna Europa“;
42. naglašava da se kulturna partnerstva grade diljem svih država članica i s obzirom na to potiče pojačano poticanje tematskih kulturnih ruta koje prelaze granice država članica, među ostalim u okviru programa Interreg;
43. zahtijeva da potpora resursima kulturne baštine za regionalni razvoj bude važan element kohezijske politike nakon 2020. Sredstva dodijeljena za kulturnu baštinu u širem smislu treba povećati, a nikako ih se ne smije smanjiti. Sredstva dodijeljena za kulturnu baštinu u širem smislu treba povećati, a nikako ih se ne smije smanjiti. U okviru tematske koncentracije, ako se zadrži kao pravilo i nakon 2020., treba uzeti u obzir i kulturna pitanja;
44. ističe da je za Europsku uniju važno da slijedi istinsku strategiju za kulturnu diplomaciju. U tu je svrhu ključno promicati umjetničku i kulturnu komunikaciju i razmjene regija EU-a, posebice onih najudaljenijih, s trećim zemljama te predvidjeti mjere kojima bi se olakšala mobilnost umjetnika i njihovih umjetničkih djela u treće zemlje i obrnuto; u tom smislu ponavlja poziv upućen Europskoj komisiji da prednost da daljnjem razvoju kulturne diplomacije kako bi je uključila u vanjsku politiku EU-a ⁽¹⁴⁾;

⁽¹⁴⁾ COR-2016-05110.

45. kritički opaža da ograničavanje proračuna projekta za investicije EFRR-a u kulturnu infrastrukturu na 5 milijuna EUR, koje je Europska komisija provela u trenutačnom financijskom razdoblju strukturnih i kohezijskih fondova, predstavlja prepreku za razvoj veće kulturne infrastrukture;
46. stoga poziva Europsku komisiju da ukine takvo proizvoljno ograničenje i da usmjerava programe na temelju sadržajnih kriterija i ciljeva koje valja postići, osobito u pogledu europske dodane vrijednosti;
47. iznova se obraća stranama koje pregovaraju o sporazumu o povlačenju Ujedinjene Kraljevine da uzmu u obzir moguć utjecaj istupanja Ujedinjene Kraljevine iz EU-ovih obrazovnih i kulturnih programa te programa za mlade te ih poziva na pronalaženje primjerenih rješenja koja omogućuju uključivanje zemalja izvan EU-a;
48. smatra da je nužno da Vijeće razradi nastavak i daljnji razvoj svojeg plana rada za kulturu 2015. – 2018.⁽¹⁵⁾;
49. podupire cilj Europske komisije da uspostavi dugoročni akcijski plan EU-a za kulturnu baštinu⁽¹⁶⁾ kojim bi se omogućila održivost aktivnosti Europske godine kulturne baštine 2018.;
50. poziva Europsku komisiju i Vijeće da u konferencije navedene u Zaključcima Vijeća o planu rada za kulturu i u inicijative za uzajamno učenje na primjeren način i znatno snažnije uključi predstavnike regija koji imaju izravna iskustva;
51. podupire jačanje financijske snage Okvira za jamstva za kulturni i kreativni sektor i ustraje na tome da se proširi njegovo područje primjene i da se uključe mala i srednja poduzeća (MSP-ovi) kako bi se primjerenije obuhvatio kulturni i kreativni sektor;
52. poziva države članice da u okviru Europskog fonda za regionalni razvoj (EFRR) snažnije podupiru i projekte povezane s kulturnom infrastrukturom, obrazovanjem, profesionalnom prekvalifikacijom, inovacijama i suradnjom;
53. ohrabruje lokalne i regionalne vlasti da i u radnim skupinama inicijative LEADER u obzir uzmu kulturnu infrastrukturu u ruralnim područjima kao važan čimbenik za društvenu koheziju i osiguraju održive oblike mobilnosti koji posjetiteljima omogućuju da uživaju u krajoliku uz minimalni utjecaj na okoliš, primjerice, biciklističke staze, staze za hodanje ili vodne putove;
54. poziva i poduzetnike iz kulturnog i kreativnog sektora da se aktivno zalažu za razvoj zajednice i društva, među ostalim, repliciranjem na europskoj razini pozitivnih modela mrežnih organizacija poduzeća za potporu MSP-ovima u tom sektoru u cilju iskorištavanja povijesno-kulturnog bogatstva svojih regija;
55. potiče na suradnju u razvoju razmjene i volonterskog djelovanja pod okriljem Europskih snaga solidarnosti u području kulture i kulturne baštine u okviru Europske godine kulturne baštine 2018. i, osim toga, na suradnju s Europskom udrugom festivala (EFA);
56. preporučuje da EU u ulozi supsidijarnog pružatelja potpore stavlja veći naglasak na kulturne projekte, osobito na regionalnoj i međuregionalnoj razini;
57. kritički opaža da diljem Europe nema usporedivih načina evaluacije te stoga poziva države članice i Europsku komisiju da redovito naručuju evaluacije i stručne studije za usporedbu na europskoj razini te da uključe njihove rezultate u političke rasprave na svim razinama;
58. međutim, odbija redovito sveobuhvatno prikupljanje podataka i obveze podnošenja izvješća jer bi to bilo previše birokratski;
59. upućuje Europsku komisiju na to da znatno više regija definira kulturnu baštinu i kulturno stvaralaštvo kao važan čimbenik regionalnog razvoja nego što je to vidljivo u specijalizaciji S3;
60. stoga poziva na to da se omogući veća potpora istraživanju i povrh uskog naglaska na strategije pametne specijalizacije (S3);

⁽¹⁵⁾ SLC 463, od 23.12.2014., str. 4.

⁽¹⁶⁾ To bi moglo biti nasljeđe Europske godine kulturne baštine 2018. te bi se o tome moglo odlučiti na događanjima „Assises du patrimoine”.

61. potiče regije koje na svoju kulturnu baštinu gledaju kao na osobito snažan resurs da to uzmu u obzir i u okviru svoje strategije S3;
62. isto tako, izražava razočaranje zbog toga što pristup umjetnosti i kulturi, koje su ključne za socijalnu koheziju i uključivost, nije utvrđen u europskom stupu socijalnih prava ⁽¹⁷⁾;
63. poziva na daljnju i pojačanu potporu virtualnoj knjižnici EUROPEANA uz uključivanje nacionalnih planova digitalizacije. Deseta godišnjica postojanja platforme EUROPEANA 2018. izvrsna je prilika za podizanje na sljedeći stupanj razvoja;
64. poziva Europsku komisiju na to da se poveća broj nagrada i priznanja te da ne ovise o tome jesu li projekti financirani sredstvima EU-a. Nagrađivanjem inovativnih projekata omogućuje se veća prepoznatljivost izvan granica regija i država članica, potiče se europska razmjena i ohrabruje se jednako djelovanje u drugim regijama Europe;
65. ponavlja svoju snažnu potporu Europskim prijestolnicama kulture (2020. – 2033.) te poziva da se s tom inicijativom nastavi i nakon 2033., što bi poslužilo za dodatno odražavanje pune raznolikosti europskog kulturnog bogatstva i promicanje dugoročnog razvoja zajedničkog europskog kulturnog prostora temeljenog na sudjelovanju javnosti. U tom kontekstu žali što je Europska komisija odlučila isključiti Ujedinjenu Kraljevinu iz izdanja za 2023. godinu. Naime, zajednički europski kulturni prostor nadilazi granice Europske unije;
66. preporučuje se da se ovo samoinicijativno mišljenje uključi na sastanak Vijeća ministara kulture 22. i 23. svibnja 2018., na kojem će tema biti „budućnost EU-a kroz dugoročnu viziju europskog kulturnog sadržaja” i nužnost uključivanja europske kulturne baštine u sve direktive;
67. potiče članove OR-a da sami iniciraju redovitu razmjenu informacija o projektima i razmjenu iskustava u pogledu svojih spomenika kulturne baštine.

Bruxelles, 17. svibnja 2018.

*Predsjednik
Europskog odbora regija*
Karl-Heinz LAMBERTZ

⁽¹⁷⁾ CDR 3141/2017.

III

(Pripremni akti)

ODBOR REGIJA

129. PLENARNO ZASJEDANJE OR-a, 16.5.2018.–17.5.2018.

Mišljenje Europskog odbora regija – Preispitivanje mehanizma Unije za civilnu zaštitu

(2018/C 361/07)

Izvjestitelj:	Adam BANASZAK (PL/ECR), potpredsjednik Skupštine Kujavsko-pomeranskog vojvodstva
Referentni dokumenti:	Prijedlog odluke Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Odluke br. 1313/2013/EU o mehanizmu unije za civilnu zaštitu
	COM(2017) 772 final/2
	Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću i Odboru regija – Jačanje upravljanja katastrofama u EU-u: rescEU Solidarnost uz odgovornost
	COM(2017) 773 final

I. PREPORUKE ZA AMANDMANE

Članak 1. stavak 1.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
Odluka br. 1313/2013/EU mijenja se kako slijedi:	Odluka br. 1313/2013/EU mijenja se kako slijedi:
1. članak 3. mijenja se kako slijedi:	1. članak 3. mijenja se kako slijedi:
(a) u stavku 1. dodaje se sljedeća točka (e):	(a) u stavku 1. dodaje se sljedeća točka (e):
„(e) povećanje dostupnosti i uporabe znanstvenog znanja o katastrofama.”	„(e) povećanje dostupnosti i uporabe znanstvenog znanja o katastrofama.”
(b) stavak 2. točka (a) zamjenjuje se sljedećim:	(b) stavak 2. točka (a) zamjenjuje se sljedećim:

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>„(a) napredak u provedbi okvira za prevenciju katastrofa, koji se mjeri brojem država članica koje su Komisiji dostavile svoje procjene rizika, procjenu svoje sposobnosti za upravljanje rizikom i sažetak svojih planova za upravljanje katastrofama, kako je navedeno u članku 6.”;</p>	<p>„(a) napredak u provedbi okvira za prevenciju katastrofa, koji se mjeri brojem država članica koje su Komisiji dostavile svoje procjene rizika, procjenu svoje sposobnosti za upravljanje rizikom i sažetak svojih planova za upravljanje katastrofama, kako je navedeno u članku 6.”;</p> <p>(c) nakon stavka 2. dodaje se sljedeći stavak 3.:</p> <p>„4. Mehanizam Unije prevenciji daje ključnu ulogu u zaštiti od katastrofa promicanjem daljnjih mjera osobito u slučaju rizika od potresa.”</p>

Članak 1. stavak 3.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>u članku 5. stavku 1. točka (a) zamjenjuje se sljedećim:</p> <p>„(a) poduzeti mjere za poboljšanje baze znanja o rizicima od katastrofa i olakšavati razmjenu znanja, rezultata znanstvenih istraživanja, najboljih praksi i informacija, uključujući među državama članicama koje imaju zajedničke rizike;”</p>	<p>U članku 5. stavku 1.</p> <p>(a) točka (a) zamjenjuje se sljedećim:</p> <p>„(a) poduzeti mjere za poboljšanje baze znanja o rizicima od katastrofa i olakšavati razmjenu znanja, rezultata znanstvenih istraživanja, najboljih praksi i informacija, uključujući među državama članicama kao i između lokalnih i regionalnih vlasti koje imaju zajedničke rizike;”</p> <p>(b) stavku 1. nakon točke (f) dodaje se sljedeća točka:</p> <p>„(g) razraditi smjernice i kriterije djelovanja za seizmičku adaptaciju stambenih građevina i infrastrukture do 31. prosinca 2018.”</p> <p>(c) stavku 1. točka (h) mijenja se kako slijedi:</p> <p>„(h) promicati uporabu različitih fondova Unije kako bi se podržala održiva prevencija katastrofa uz obraćanje posebne pažnje na rizike od potresa, te poticale države članice i regije da iskoriste te mogućnosti financiranja”;</p>

Obrazloženje

U mnogim slučajevima lokalne ili regionalne vlasti znaju više o rizicima od katastrofa nego nacionalna tijela.

Potrebno je uspostaviti suvremeni i ujednačeni okvir tehničkih normi koji bi zajedno s Eurokodovima definirao klasifikaciju osjetljivosti na potrese i kriterije prednosti. Tim bi se smjernicama povezal jačanje otpornosti postojećih građevina na potrese s poboljšanjem energetske učinkovitosti.

Članak 1. stavak 4.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>4. članak 6. mijenja se kako slijedi:</p> <p>(a) točke (a) i (b) zamjenjuju se sljedećim:</p> <p>„(a) izraditi procjene rizika na nacionalnoj ili odgovarajućoj podnacionalnoj razini te ih dostaviti Komisiji do 22. prosinca 2018. i svake tri godine nakon toga;</p> <p>(b) izraditi i usavršiti svoje planove upravljanja rizicima od katastrofa na nacionalnoj ili odgovarajućoj podnacionalnoj razini na temelju procjena rizika iz točke (a) i uzimajući u obzir procjenu svojih sposobnosti za upravljanje rizikom iz točke (c) i prikaz rizika iz članka 5. stavka 1. točke (c);”</p> <p>(b) dodaju se sljedeći drugi i treći podstavak:</p> <p>„Sažetak relevantnih elemenata planova upravljanja rizikom dostavlja se Komisiji zajedno s informacijama o odabranim preventivnim mjerama i mjerama pripravnosti do 31. siječnja 2019. i svake tri godine nakon toga. Nadalje, Komisija može tražiti od država članica da dostave posebne planove prevencije i pripravnosti kojima su obuhvaćeni i kratkoročni i dugoročni napori. Unija bi trebala primjereno uzeti u obzir napredak koji su države članice ostvarile u pogledu prevencije katastrofa i pripravnosti za katastrofe kao dio bilo kojeg budućeg mehanizma <i>ex ante</i> uvjetovanja u okviru europskih strukturnih i investicijskih fondova.”</p>	<p>4. članak 6. mijenja se kako slijedi:</p> <p>(a) točke (a), (b) i (d) zamjenjuju se sljedećim:</p> <p>„(a) izraditi procjene rizika na nacionalnoj ili odgovarajućoj podnacionalnoj razini u savjetovanju s relevantnim lokalnim i regionalnim vlastima te u skladu s Okvirom iz Sendaija za smanjenje rizika od katastrofa. Odabrane informacije iz procjena rizika, koje su od ključne važnosti za ispravno funkcioniranje Mehanizma, trebale bi se dostaviti Komisiji do 22. prosinca 2018. i svake tri godine nakon toga;</p> <p>(b) izraditi i usavršiti svoje planove upravljanja rizicima od katastrofa na nacionalnoj ili odgovarajućoj podnacionalnoj razini na temelju procjena rizika iz točke (a) i uzimajući u obzir procjenu svojih sposobnosti za upravljanje rizikom iz točke (c) i prikaz rizika iz članka 5. stavka 1. točke (c);”</p> <p>„(d) sudjelovati, na dobrovoljnoj osnovi, u istorazinskim ocjenama procjene sposobnosti za upravljanje rizicima i organizirati testiranja otpornosti na stres za rješavanje kriznih situacija.”</p> <p>(b) dodaju se sljedeći drugi i treći podstavak:</p> <p>„Sažetak relevantnih elemenata planova upravljanja rizikom dostavlja se Komisiji zajedno s informacijama o odabranim preventivnim mjerama i mjerama pripravnosti do 31. siječnja 2019. i svake tri godine nakon toga. Nadalje, Komisija može tražiti od država članica da dostave posebne planove prevencije i pripravnosti, kojima su obuhvaćeni i kratkoročni i dugoročni napori, unutar granica utvrđenih u članku 346. stavku 1. točki (a) UFEU-a u pogledu davanja informacija o osnovnim interesima njihove sigurnosti te im pruža orijentacijski okvir za pripremu takvih planova. Unija bi trebala primjereno uzeti u obzir napredak koji su države članice ostvarile u pogledu prevencije katastrofa i pripravnosti za katastrofe kao dio bilo kojeg budućeg mehanizma <i>ex ante</i> uvjetovanja u okviru europskih strukturnih i investicijskih fondova.”</p>

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
„Komisija može uspostaviti i posebne mehanizme savjetovanja za jačanje odgovarajućeg planiranja i koordinacije prevencije i pripravnosti među državama članicama koje su izložene sličnim vrstama katastrofa.”	„Komisija može uspostaviti i posebne mehanizme savjetovanja za jačanje odgovarajućeg planiranja i koordinacije prevencije i pripravnosti među državama članicama, također i na regionalnoj i lokalnoj razini , koje su izložene sličnim vrstama katastrofa.”

Obrazloženje:

Važno je da se procjena rizika ne priprema odozgo prema dolje, odnosno da se ne zaobilaze lokalne i regionalne vlasti. Podnacionalne vlasti mogu raspolagati s više informacija o rizicima na određenom području te je njihove predstavnike potrebno aktivno uključiti u pripremu procjena rizika.

Članak 1. stavak 4.a – dodati novu točku

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
—	<p>Članak 8.a mijenja se kako slijedi:</p> <p>Komisija izvršava sljedeće aktivnosti vezane uz pripravnost:</p> <p>(a) upravlja ERCC-om u koordinaciji s postojećim relevantnim nacionalnim te lokalnim i regionalnim tijelima;</p>

Obrazloženje:

Od ključne je važnosti osigurati da se upravljanje ERCC-om koordinira s relevantnim nacionalnim i regionalnim tijelima kako bi se spriječila upotreba paralelnih struktura ili nejasni postupci raspoređivanja na europskoj razini.

Članak 1. stavak 6.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
7. Kapaciteti za odgovor koje države članice stave na raspolaganje Europskim udruženim kapacitetima za civilnu zaštitu dostupni su za operacije odgovora u okviru Mehanizma Unije nakon zahtjeva za pomoć putem ERCC-a, osim ako se države članice suočavaju s iznimnom situacijom koja znatno utječe na obavljanje nacionalnih zadaća.	7. Kapaciteti za odgovor koje države članice stave na raspolaganje Europskim udruženim kapacitetima za civilnu zaštitu dostupni su, na temelju odluke države članice koja raspoređuje kapacitete , za operacije odgovora u okviru Mehanizma Unije nakon zahtjeva za pomoć putem ERCC-a.

Obrazloženje:

Budući da nije razvidno u kojoj je konkretnoj situaciji potrebna pomoć, ni iz perspektive države članice koja raspoređuje kapacitete kao ni iz perspektive države članice koja je zatražila pomoć, država članica koja raspoređuje kapacitete i država članica koja je zatražila pomoć trebaju odlučivati o tome hoće li doista biti intervencije.

Članak 1. stavak 9.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>9. u članku 13. naslov i prva rečenica stavka 1. zamjenjuju se sljedećim:</p> <p>„Mreža znanja Unije u području civilne zaštite</p> <p>1. Komisija uspostavlja mrežu relevantnih dionika i ustanova u području civilne zaštite i upravljanja katastrofama koji zajedno s Komisijom čine Mrežu znanja Unije u području civilne zaštite.</p> <p>Mreža obavlja sljedeće zadaće u području osposobljavanja, vježbi, naučenih pouka i širenja znanja u bliskoj koordinaciji s relevantnim centrima znanja, prema potrebi.”</p>	<p>9. u članku 13. naslov i prva rečenica stavka 1. zamjenjuju se sljedećim:</p> <p>„Mreža znanja Unije u području civilne zaštite</p> <p>1. Komisija uspostavlja mrežu relevantnih dionika, ustanova, kao i organizacija volonterskog sektora i sektora zajednice u području civilne zaštite i upravljanja katastrofama koji zajedno s Komisijom čine Mrežu znanja Unije u području civilne zaštite.</p> <p>Mreža obavlja sljedeće zadaće u području osposobljavanja, vježbi, naučenih pouka i širenja znanja u bliskoj koordinaciji s relevantnim centrima znanja, prema potrebi.”</p>

Obrazloženje:

Volonterski sektor i sektor zajednice mogu igrati važnu ulogu u jačanju otpornosti nakon katastrofe, međutim njihova se uloga često podcjenjuje.

Članak 1. stavak 10.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>10. u članku 15. stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:</p> <p>„1. Kada katastrofa izbije unutar Unije ili postoji neposredna opasnost od njezina izbijanja, pogođena država članica može uputiti zahtjev za pomoć putem ERCC-a. Zahtjev mora biti što je moguće precizniji. Zahtjev za pomoć istječe nakon najviše 90 dana, osim ako su ERCC-u dostavljeni novi elementi koji opravdavaju potrebu za trajnom ili dodatnom pomoći.”</p>	<p>10. u članku 15. stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:</p> <p>„1. Kada katastrofa izbije unutar Unije ili postoji neposredna opasnost od njezina izbijanja, pogođena država članica može uputiti zahtjev za pomoć putem ERCC-a. Zahtjev mora biti što je moguće precizniji i uključivati najmanje sljedeće informacije:</p> <p>a) vrstu teške katastrofe,</p> <p>b) područje pogođeno katastrofom kao i područja koja su potencijalno ugrožena katastrofom,</p> <p>c) vrijeme te financijske i materijalne resurse potrebne za otklanjanje posljedica neminovne ili stvarne katastrofe.</p>

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
	Zahtjev za pomoć istječe nakon najviše 90 dana, osim ako su ERCC-u dostavljeni novi elementi koji opravdavaju potrebu za trajnom ili dodatnom pomoći.”

Obrazloženje:

Točnije informacije iz država članica u slučaju velike katastrofe omogućile bi djelotvornije, ciljanije i troškovno učinkovitije djelovanje u okviru Mehanizma, pored omogućavanja bržeg postizanja željenih ciljeva, što je od velike važnosti prilikom odgovaranja na katastrofe.

Članak 1. stavak 11.a – nova točka

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
—	(11) U članku 16. stavak 3.b zamjenjuje se sljedećim: <i>trenutačno davanje preporuka, kada je moguće u suradnji s pogođenom zemljom i, po potrebi, regionalnim i lokalnim kontaktnim točkama, utemeljenih na potrebama na terenu i eventualnih relevantnih prethodno izrađenih planova, pozivajući države članice da rasporede posebne kapacitete te olakšavajući koordinaciju zatražene pomoći;</i>

Obrazloženje

Izravan kontakt s regionalnim i lokalnim kontaktnim točkama mogao bi pozitivno utjecati na skraćivanje vremena potrebnog za davanje preporuka i na stupanj detaljnosti informacija. To se posebice odnosi na katastrofe velikih razmjera tijekom kojih je sposobnost nacionalnih tijela vlasti za brzi odgovor ograničena.

Članak 1. stavak 14.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
(14) Članak 21. mijenja se kako slijedi: (a) stavak 1. točka (j) zamjenjuje se sljedećim: „(j) uspostava sustava rescEU, upravljanje njime i njegovo održavanje u skladu s člankom 12.;” „[...]”	(14) Članak 21. mijenja se kako slijedi: (a) stavak 1. točka (j) zamjenjuje se sljedećim: „j) uspostava sustava rescEU, upravljanje njime i njegovo održavanje u skladu s člankom 12.;” (b) dodaju se točke (n) i (o): „(n) pružanje podrške savjetovanju i radionicama za lokalne i regionalne vlasti i druge relevantne organizacije, koje su usmjerene na povezivanje politika i programa s financijskim instrumentima čija bi provedba pomogla u sprečavanju i ograničavanju posljedica meteoroloških pojava i katastrofa. o) održavanje testova otpornosti i procesa certifikacije kapaciteta za odgovor koje države članice stavljaju na raspolaganje Europskim udruženim kapacitetima za civilnu zaštitu.” [...]

Obrazloženje

Sprečavanje katastrofa povezuje se s manjim troškovima od oporavka od katastrofa. Stoga je opravdano povezati mjere koje bi dovele do ulaganja koja bi izravno ili neizravno smanjila rizik od katastrofa ili pomogla smanjiti njihove posljedice.

II. PREPORUKE O POLITIKAMA

EUROPSKI ODBOR REGIJA

Opće napomene

1. slaže se da su nedavne dalekosežne katastrofe pokazale ograničenja Mehanizma Unije za civilnu zaštitu; međutim, naglašava da, premda Mehanizam treba reformirati, postizanje otpornosti na katastrofe i dalje treba ostati glavni cilj. Katastrofe su sve učestalije i intenzivnije, a budemo li se bavili samo odgovorom na njih nećemo riješiti suštinu problema. Na razini Europske unije, načelo otpornosti na katastrofe i bolje rekonstrukcije (eng. *building back better*) mora se uključiti u sve politike EU-a i fondove. Ponavlja da također načelo otpornosti na katastrofe mora biti temelj investicijskih politika EU-a tako da javna sredstva pomažu zajednicama da postanu otpornije na negativne učinke katastrofa i da životi građana ne budu ugroženi ⁽¹⁾;
2. napominje da rezultati ankete Eurobarometra provedene u svibnju 2017. ukazuju na to da javnost podržava ideju EU-a koji (kroz svoju ulogu civilne zaštite) pomaže uskladiti načine na koje države članice odgovaraju na katastrofe;
3. napominje da Komisijin prijedlog i Komunikacija predstavljaju korak Komisije prema daljnjem pojednostavljenju i racionalizaciji zakonodavstva;
4. slaže se sa zaključkom Komisije da klimatske promjene povećavaju opasnost od prirodnih katastrofa; stoga poziva institucije EU-a da osiguraju da mjere koje se na razini EU-a poduzimaju u pogledu klime budu usmjerene na uklanjanje rizika od katastrofa i izgradnju Europe otpornije na katastrofe, i to usvajanjem lokaliziranog i višerazinskog pristupa koji vode lokalni dionici;
5. primjećuje da je Komisijin prijedlog u velikoj mjeri usmjeren na pružanje odgovora i da su za aktivaciju Mehanizma u znatnom broju slučajeva odgovorne cikličke katastrofe. Potrebno je stoga izvršiti pritisak na države članice kako bi poduzele odgovarajuće preventivne mjere u pogledu očuvanja dostatnih nacionalnih kapaciteta;
6. ističe važnost usklađivanja prijedloga Komisije s Okvirom iz Sendajja za smanjenje rizika od katastrofa kako bi se osiguralo zajedničko djelovanje, povećala potpora jačanju kapaciteta i izbjeglo dupliciranje, posebice u vezi s razvojem nacionalnih i lokalnih strategija za smanjenje rizika od katastrofa;
7. napominje da je poboljšanje Mehanizma Unije za civilnu zaštitu sastavni dio aktivnosti usmjerenih na uklanjanje posljedica klimatskih promjena. Ističe potrebu za većim sinergijama između mreža koje se bave klimatskim promjenama i onih koje se bave otpornošću na katastrofe, kao i potrebu za jačim sinergijama između Globalnog pakta gradonačelnika za klimu i energiju i kampanje Ureda UN-a za smanjenje rizika od katastrofa namijenjene povećanju otpornosti gradova (eng. *Making Cities Resilient*);

Uloga lokalnih i regionalnih vlasti

8. slaže se da, u svjetlu trendova prisutnih na području katastrofa (povezanih s vremenom i s unutarnjom sigurnošću) treba ojačati civilnu zaštitu; međutim, ističe da se to najbolje može postići jačanjem teritorijalnog pristupa i pristupa pod vodstvom zajednice. Djelovanje na razini EU-a mora se usmjeriti na usklađivanje i podržavanje djelovanja država članica i njihovih lokalnih i regionalnih vlasti. Ističe da je djelovanje lokalnih zajednica najbrži i najučinkovitiji način ograničavanja štete koju prouzrokuju katastrofe;
9. poziva Komisiju i države članice da lokalne i regionalne vlasti uključe i u pregled planiranih ulaganja u sve relevantne programe i u raspravu o mogućim promjenama;

⁽¹⁾ COR 02646/2014; CDR 5035/2016.

10. ističe da odredbe o procjeni rizika i planiranju upravljanja rizikom, poput onih na koje obvezuje zakonodavstvo o civilnoj zaštiti ili Direktiva EU-a o poplavama, treba izraditi u partnerstvu s lokalnim i regionalnim vlastima. Napominje da u mnogim slučajevima lokalne i regionalne razine vlasti znaju više o riziku od nacionalne vlade. Poziva na uspostavu kodeksa ponašanja za sudjelovanje lokalnih i regionalnih nadležnih tijela u pripremama takvih planova. Također ističe potrebu razmjenjivanja najboljih praksi među lokalnim, regionalnim i nacionalnim tijelima vlasti;
11. ponavlja ⁽²⁾ da treba izraditi okvir za planove upravljanja rizikom koji će države članice moći koristiti kao smjernicu. Time bi se olakšala usporedivost njihovih sadržaja; napominje da bi okvir EU-a bio u skladu s načelom supsidijarnosti. Naglašava da lokalnim i regionalnim vlastima treba omogućiti samostalno sastavljanje planova upravljanja rizikom, pri čemu bi okvir EU-a za pružanje smjernica bio koristan;
12. preporuča da Koordinacijskim centrom za odgovor na hitne situacije (ERCC) upravlja Europska komisija u suradnji s nacionalnim i regionalnim vlastima država koje sudjeluju u Mehanizmu Unije;
13. ističe potrebu uključivanja lokalnih i regionalnih vlasti te volonterskog sektora i sektora zajednice u novouspostavljenu Mrežu znanja Unije u području civilne zaštite;
14. poziva Komisiju da, u suradnji s nacionalnim, regionalnim i lokalnim vlastima, izradi strategiju pripravnosti za katastrofe koja bi obuhvaćala program obuke i vježbi, kao i druge elemente, kao što su poziv za podnošenje prijedloga u pogledu Mehanizma Unije, program razmjene stručnjaka i izrada scenarija rizika;
15. napominje da bi regionalne i lokalne dionike trebalo na odgovarajući način obavijestiti o Mehanizmu Unije kako bi se poboljšalo upravljanje rizikom, ne samo na prekograničnoj razini već i među europskim, nacionalnim, regionalnim i lokalnim vlastima;
16. ističe važnost nacionalnih i podnacionalnih informativnih kampanja kojima se šire informacije o Mehanizmu Unije te lokalnim i regionalnim rizicima utvrđenima u relevantnim dokumentima o procjeni lokalnih i regionalnih rizika. Ponovno ističe da je važno takve informativne kampanje usmjeriti i na škole;
17. podržava poziv za stvaranje novog programa Erasmus za civilnu zaštitu u skladu s pravilima i načelima Uredbe (EU) br. 1288/2013 o uspostavi programa „Erasmus+” ⁽³⁾. Taj novi program Erasmus trebao bi uključivati međunarodnu dimenziju i biti otvoren ne samo za nacionalne, već i za regionalne i lokalne predstavnike;

Mogućnosti financiranja

18. poziva Komisiju, Vijeće i Parlament da ulože više napora u jačanje koherentnosti s drugim instrumentima EU-a namijenjenima upravljanju rizikom od katastrofa i njegovom sprječavanju. To bi trebalo uraditi ne samo uspostavljanjem poveznice između Mehanizma Unije i kohezijske politike, politika ruralnog razvoja, zdravstva i istraživanja te poticanjem uključivanja tih aktivnosti u politike okoliša, već i razmatranjem načina na koje se te poveznice mogu ojačati u okviru novog višegodišnjeg financijskog okvira i pravila za upotrebu financijskih sredstava;
19. prima na znanje činjenicu da Komisija razmatra *ex ante* uvjete za upotrebu planova za procjenu rizika i upravljanje rizikom u razdoblju nakon 2020., kako u okviru kohezijske politike tako i u okviru Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj. Ističe da *ex ante* uvjeti, utemeljeni na procjeni rizika i upravljanje rizikom, neće pomoći u postizanju otpornosti na katastrofe. Otpornost na katastrofe treba postaviti kao jedan od kriterija u pravilima za upotrebu financijskih sredstava, kao nešto što treba ispuniti svaki projekt financiran sredstvima EU-a;
20. pozdravlja ciljeve poput šire dostupnosti znanstvenih spoznaja i većeg oslanjanja na rezultate znanstvenog istraživanja u poduzimanju i izvršavanju preventivnih mjera. Ističe da je važno surađivati s privatnim sektorom kako bi se ostvarila politika otvorenih podataka i osiguralo da se radi trgovinskih interesa ne zanemaruju javna sigurnost i dobrobit;

⁽²⁾ CDR 740/2012.

⁽³⁾ 2017/0309(COD) (SL L 347, 20.12.2013., str. 50).

21. ističe da zajednice treba potaknuti da isplaniraju kako da same sebi pomognu budući da na pomoć izvana često treba dugo čekati. Stoga poziva EU da se u svom djelovanju usmjeri na pružanje pomoći u vidu tehničke obuke kako bi ojačao sposobnost zajednica za samopomoć i bolje ih pripremio za prvobitnu reakciju i ograničavanje katastrofe. Ciljana obuka i obrazovanje osoblja iz sektora javne sigurnosti, poput vođa zajednice, socijalnih i zdravstvenih radnika, službi spašavanja te vatrogasnih službi, može ograničiti katastrofu i smanjiti broj smrtnih slučajeva tijekom krize i nakon nje⁽⁴⁾;

22. ponavlja važnost privatnog sektora za postizanje otpornosti na katastrofe i omogućavanje učinkovitog i pravovremenog oporavka od njih. Primjerice, privatno osiguranje ključni je element u odvratanju od riskantnog ponašanja, promicanju svijesti o riziku i lakšem oporavku nakon katastrofe⁽⁵⁾;

Namjenska pričuva sredstava EU-a: rescEU

23. uzima na znanje prijedlog za uspostavu zasebne namjenske pričuve sredstava (rescEU) kojom bi se dopunili nacionalni kapaciteti za odgovor država članica i ojačala zajednička sposobnost odgovaranja na katastrofe. U skladu s prijedlogom Komisije, sustav rescEU će postati najvažniji instrument za odgovor na krize u budućnosti, posebice za prekograničnu provedbu. Međutim, žali zbog toga što prijedlog Komisije ne prati procjena učinka, zbog čega Komisija nije uspjela pružiti alternativne mogućnosti. Kako bi se osiguralo poštivanje načela supsidijarnosti, svrhu i zadaću instrumenta rescEU potrebno je ispuniti na način kojim se glavna odgovornost zadržava na razini države članice uz istodobno olakšavanje povećanja interakcije među pogođenim državama članicama i lokalnim i regionalnim vlastima. Za brz i djelotvoran odgovor od ključnog su značaja osposobljene i opremljene lokalne jedinice kao i uloga volonterskih skupina na lokalnoj razini. Države članice trebaju osigurati odgovarajuću potporu za javne jedinice za odgovor na hitne situacije. Međutim, ističe da se i dalje treba usredotočiti na izgradnju otpornosti na katastrofe kako bi se uklonio rizik od katastrofa i smanjila šteta koju one uzrokuju.

24. pozdravlja pojednostavljenje postojećeg sustava postignutog uvođenjem jedinstvene stope sufinanciranja (75 %) za prilagodbu, popravak, prijevoz i operativne troškove koji se odnose na sredstva koja su dio Europskih udruženih kapaciteta za civilnu zaštitu; također pozdravlja odluku da se financijsko opterećenje zemalja sudionica smanji povećanjem prihvatljivih troškova i povećanjem stope sufinanciranja na 75 %, ističući pritom da nova pričuva mora podupirati države članice u izgradnji vlastitog potencijala na području spašavanja, a ne ih osloboditi te obveze;

25. primjećuje da predložena struktura pričuve rescEU uključuje resurse koji su već u dovoljnom opsegu dodijeljeni dobrovoljnim udruženim kapacitetima; stoga podupire zadržavanje mogućnosti da Komisija, u dogovoru s državama članicama, preustroji udružena sredstva rescEU kako bi ih u potpunosti prilagodila utvrđenim nedostacima u pogledu kapaciteta;

26. predlaže da javne institucije iz država članica i subjekti iz privatnog sektora u sustavu rescEU sudjeluju na dobrovoljnoj osnovi;

Supsidijarnost i proporcionalnost

27. naglašava da je civilna zaštita jedno od područja u kojima EU potiče, usklađuje i nadopunjava mjere država članica. S druge strane, naglašava da se Komisija mora osigurati da se nova pričuva koristi za koordiniranje, podržavanje i dopunjavanje mjera država članica, a ne za osiguravanje vlastitih sredstava i novih kompetencija za EU. Ističe da bi jedan od načina za osiguranje učinkovitijeg odgovora na katastrofe, koji bi bio u skladu s načelom supsidijarnosti, bilo usmjeravanje na potporu i pomaganje jačanja sposobnosti lokalnih zajednica za odgovor na katastrofe;

Bruxelles, 16. svibnja 2018.

Predsjednik
Europskog odbora regija
Karl-Heinz LAMBERTZ

⁽⁴⁾ CDR 02646/2014.

⁽⁵⁾ CDR 05035/2016; CDR 02646/2014.

Mišljenje Europskog odbora regija – Prijedlog direktive Europskog parlamenta i Vijeća o kvaliteti vode namijenjene za ljudsku potrošnju

(2018/C 361/08)

Izvjestitelj:	Mark WEINMEISTER (DE/EPP), državni tajnik za europske poslove, savezna zemlja Hessen
Referentni dokument:	Prijedlog direktive Europskog parlamenta i Vijeća o kvaliteti vode namijenjene za ljudsku potrošnju (preinaka)
	COM(2017) 753 final

I. PREPORUKE ZA IZMJENE

Amandman 1.

Uvodna izjava (2), novu uvodnu izjavu umetnuti prije uvodne izjave (6) iz Direktive 1998/83
Prijedlog direktive Europskog parlamenta i Vijeća o kvaliteti vode namijenjene za ljudsku potrošnju (preinaka)

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
	<i>Minimalni zahtjevi za temeljne i preventivne zdravstvene minimalne standarde kvalitete i vrijednosti parametara koji se odnose na vodu namijenjenu za ljudsku potrošnju potrebni su za utvrđivanje minimalnih ciljeva kvalitete okoliša koje bi trebalo postići uz pomoć ostalih europskih propisa i mjera kako bi se osigurala i promicala održiva upotreba vode namijenjene za ljudsku potrošnju. Tu se osobito ubrajaju prikladne mjere zaštite vode kojima se osigurava da površinske i podzemne vode ostanu čiste.</i>

Obrazloženje

Ova uvodna izjava dijelom se sastoji od brisanih uvodnih izjava (5) i (8). Važno je biti u stanju zauzdati utjecaj koji izvori onečišćenja okoliša, primjerice otpadne vode, industrija i poljoprivreda, u različitom opsegu imaju na kvalitetu vodnih tijela, i to s pomoću utvrđivanja standarda kvalitete okoliša u skladu s načelom „onečišćivač plaća” i načelom opreznosti. Naposljetku, za stupanj onečišćenja odlučujuće je to u kojoj će se mjeri kratkoročno do dugoročno osigurati kvaliteta vode za piće. Upravljanje resursima vode za piće u okviru kojega se daje prednost rješenjima koja se primjenjuju na kraju procesa (engl. *end-of-pipe*) iz zdravstvenih se razloga treba odbiti. Cilj koji se odnosi na vodu namijenjenu za ljudsku potrošnju iziskuje odgovarajuće strategije i mjere u različitim segmentima okoliša, što je u skladu s odredbama članka 7. Procjena vrijednosti parametara WHO-a u vezi sa zdravljem temelji se na preventivnom pristupu zdravlju (vidjeti također novu uvodnu izjavu (16) – brisanje članka 9. Direktive 98/83/EZ), a raspodjela podrazumijeva vremenski ograničenu opskrbu vodom za piće bez štetnih učinaka na zdravlje. Osim toga, novim člankom 12. ukida se taj preventivni pristup.

Amandman 2.

Uvodna izjava 5.

Prijedlog direktive Europskog parlamenta i Vijeća o kvaliteti vode namijenjene za ljudsku potrošnju (preinaka)

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>Regionalni ured za Europu Svjetske zdravstvene organizacije (WHO) detaljno je provjerio popis parametara i vrijednosti parametara utvrđen u Direktivi 98/83/EZ kako bi utvrdio treba li ga prilagoditi s obzirom na znanstveni i tehnički napredak. Prema rezultatima provjere trebalo bi pratiti enteralne patogene i Legionellu, dodati šest kemijskih parametara ili skupina parametara te bi trebalo razmatrati preventivne referentne vrijednosti za tri reprezentativne endokrino disruptivne tvari. U skladu s načelom opreznosti, za tri nova parametra trebalo bi utvrditi vrijednosti strože od onih koje predlaže WHO, no i dalje ostvarive. WHO je utvrdio da bi koncentracije olova trebale biti što niže, koliko je razumno i praktično izvedivo, a još razmatra vrijednost za krom; stoga bi za ta dva parametra trebalo primijeniti desetgodišnje prijelazno razdoblje do primjene strožih vrijednosti.</p>	<p>Regionalni ured za Europu Svjetske zdravstvene organizacije (WHO) detaljno je provjerio popis parametara i vrijednosti parametara utvrđen u Direktivi 98/83/EZ kako bi utvrdio treba li ga prilagoditi s obzirom na znanstveni i tehnički napredak. Prema rezultatima provjere trebalo bi pratiti enteralne patogene i Legionellu, dodati devet kemijskih parametara ili skupina parametara, uključujući i tri reprezentativne endokrino disruptivne tvari, te bi trebalo razmatrati smjernice koje predlaže WHO. WHO je utvrdio da bi koncentracije olova trebale biti što niže, koliko je razumno i praktično izvedivo, a još razmatra vrijednost za krom; stoga bi za ta dva parametra trebalo primijeniti desetgodišnje prijelazno razdoblje do primjene strožih vrijednosti.</p>

Obrazloženje

Prijedlog Komisije ne sadržava definiciju pojma preventivnih referentnih vrijednosti. Nadalje, Komisija u točki 5. Prijedloga koja sadržava „detaljno obrazloženje kako su preporuke WHO-a u vezi s parametrima i vrijednostima parametara uzete u obzir” navodi da, prema navodima WHO-a, za tri endokrino disruptivne tvari trenutačno nema dokaza u pogledu rizika za zdravlje povezanih s vodom za piće i da ti rizici nisu vjerojatni. Način na koji je Komisija utvrdila koncentracije tih triju tvari nije transparentan ni znanstveno utemeljen. Stoga se preporučuje da se kao vrijednosti parametara primjenjuju smjernice koje je predložio WHO i koje se mogu primjereno objasniti u pogledu zdravstvenih zahtjeva (voda namijenjena za ljudsku potrošnju).

Amandman 3.

Nakon nove uvodne izjave 5. umetnuti stare uvodne izjave 13. i 16. iz Direktive 1998/83.

Prijedlog direktive Europskog parlamenta i Vijeća o kvaliteti vode namijenjene za ljudsku potrošnju (preinaka)

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
	<i>Vrijednosti parametara temelje se na dostupnim znanstvenim spoznajama i općenito na smjernicama Svjetske zdravstvene organizacije za kvalitetu vode za piće. U obzir je uzeto i načelo opreznosti, pa vrijednosti stoga osiguravaju visoku razinu zaštite zdravlja;</i>

Obrazloženje

Potrebno je zadržati jednoznačne formulacije o vrijednostima parametara iz starih uvodnih izjava 13. i 16. Kad je riječ o članku 18. (revizija priloga), potrebno je nedvojbeno navesti da se vrijednosti parametara temelje na dostupnim znanstvenim spoznajama i načelu opreznosti. To je u skladu s novim člankom 12. i točkom 3. Prema tome, države članice ubuduće moraju svako nepoštovanje vrijednosti parametara „automatski” smatrati mogućom opasnošću za zdravlje ljudi. Kako je već navedeno u amandmanu 1., procjena vrijednosti parametara WHO-a u vezi sa zdravljem temelji se na preventivnom pristupu zdravlju (vidjeti također novu uvodnu izjavu (16) – brisanje članka 9. Direktive 98/83/EZ), a ne na mogućoj neposrednoj opasnosti. To nije u skladu sa smjernicama WHO-a.

Amandman 4.

Uvodna izjava 9.

Prijedlog direktive Europskog parlamenta i Vijeća o kvaliteti vode namijenjene za ljudsku potrošnju (preinaka)

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>Procjena opasnosti trebala bi biti usmjerena na smanjenje razine potrebne obrade za proizvodnju vode namijenjene za ljudsku potrošnju, primjerice smanjenjem pritiska koji uzrokuju onečišćenje vodnih tijela koja se koriste za zahvaćanje vode namijenjene za ljudsku potrošnju. U tom cilju, države članice trebale bi utvrditi opasnosti i moguće izvore onečišćenja povezane s tim vodnim tijelima te pratiti onečišćujuće tvari koje su proglasile relevantnima, primjerice zbog utvrđenih opasnosti (npr. mikroplastika, nitrati, pesticidi ili farmaceutski proizvodi utvrđeni u skladu s Direktivom 2000/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća), zbog njihove prirodne prisutnosti u području vodozahvata (npr. arsen) ili zbog informacija dobivenih od opskrbljivača vodom (npr. naglo povišenje koncentracije određenog parametra u sirovoj vodi). Te bi parametre trebalo upotrebljavati kao markere zbog kojih nadležna tijela, u suradnji s opskrbljivačima vodom i dionicima, poduzimaju aktivnosti za smanjenje pritiska na vodna tijela, kao što su mjere za sprečavanje ili ublažavanje (uključujući, prema potrebi, istraživanje utjecaja na zdravlje), kako bi se zaštitila ta vodna tijela i riješio izvor onečišćenja.</p>	<p>Procjena opasnosti trebala bi biti usmjerena na smanjenje razine potrebne obrade za proizvodnju vode namijenjene za ljudsku potrošnju, primjerice smanjenjem pritiska koji uzrokuju onečišćenje vodnih tijela koja se koriste za zahvaćanje vode namijenjene za ljudsku potrošnju. U tom cilju, države članice trebale bi utvrditi opasnosti i moguće izvore onečišćenja povezane s tim vodnim tijelima te pratiti onečišćujuće tvari koje su proglasile relevantnima, primjerice zbog utvrđenih opasnosti (npr. mikroplastika (čestice s velikim udjelom polimera u iznosu od 1 nm do 5 mm), udio nitrata, pesticidi ili farmaceutski proizvodi utvrđeni u skladu s Direktivom 2000/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća), zbog njihove prirodne prisutnosti u području vodozahvata (npr. arsen) ili zbog informacija dobivenih od opskrbljivača vodom (npr. naglo povišenje koncentracije određenog parametra u sirovoj vodi). Te bi parametre trebalo upotrebljavati kao markere zbog kojih nadležna tijela, u suradnji s opskrbljivačima vodom i dionicima, poduzimaju aktivnosti za smanjenje pritiska na vodna tijela, kao što su mjere za sprečavanje ili ublažavanje (uključujući, prema potrebi, istraživanje utjecaja na zdravlje), kako bi se zaštitila ta vodna tijela i riješio izvor onečišćenja. U tu bi svrhu države članice trebale predvidjeti zakonodavne i regulatorne odredbe kojima bi se lokalne i regionalne vlasti, pa i same operatore vodnih usluga, potaklo da razviju instrumente za provjeru učinka koji imaju odluke o ulaganjima. Utjecaj vodozahvata i pritisak koji na vodna tijela vrše efluenti trebali bi biti glavni elementi pokazatelja za izradu jedinstvenih okolišnih modela za predviđanje i upravljanje uz pomoć kojih bi se mogli procijeniti najbolji uvjeti ne samo socioekonomske već i okolišne održivosti kad je riječ o intervencijama na mrežama i sustavima u cilju osiguravanja odgovarajućih integriranih vodnih usluga u skladu sa socioekonomskim aktivnostima predmetnih područja.</p>

Obrazloženje

Mikroplastika predstavlja velik izvor onečišćenja mora koji bi države članice trebale nadzirati. Ovim se amandmanom predlaže uvođenje definicije koju primjenjuje švedska agencija za zaštitu prirode. Osim toga, preporučuje se uporaba pojma „razina nitrata” s obzirom na to da kemijski gledano postoji samo „nitrati”, a u ovom kontekstu misli se na razinu.

Amandman 5.

Uvodna izjava 11.

Prijedlog direktive Europskog parlamenta i Vijeća o kvaliteti vode namijenjene za ljudsku potrošnju (preinaka)

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>Vrijednostima parametara koji se upotrebljavaju za ocjenu kvalitete vode namijenjene za ljudsku potrošnju treba udovoljavati do one točke kada je voda namijenjena za ljudsku potrošnju dostupna odgovarajućem korisniku.</p> <p>Međutim, domaći distribucijski sustav može utjecati na kvalitetu vode namijenjene za ljudsku potrošnju. WHO napominje da od svih patogena prisutnih u vodi u Uniji Legionella izaziva najveće opterećenje za zdravstvo. Prenosi se toplovodnim sustavima i to udisanjem, primjerice tijekom tuširanja. Stoga je jasno povezana s domaćim distribucijskim sustavom. Budući da bi nametanje jednostrane obveze praćenja tog patogena u svim privatnim i javnim prostorima rezultiralo nerazumno visokim troškovima, prikladnije je rješenje procjena rizika domaće distribucije. K tome, u okviru procjene rizika domaće distribucije trebalo bi razmotriti i moguće rizike koji proizlaze iz proizvoda i materijala u dodiru s vodom namijenjenom za ljudsku potrošnju. Procjena rizika domaće distribucije stoga bi, među ostalim, trebala uključivati i usmjeravanje praćenja na prioritetne prostore, procjenu rizika koji proizlaze iz domaćeg distribucijskog sustava te povezanih proizvoda i materijala, te provjeru svojstava građevnih proizvoda u dodiru s vodom namijenjenom za ljudsku potrošnju na temelju izjave o njihovim svojstvima u skladu s Uredbom (EU) br. 305/2011 Europskog parlamenta i Vijeća. Zajedno s izjavom o svojstvima trebalo bi dostaviti i informacije navedene u člancima 31. i 33. Uredbe (EZ) br. 1907/2006 Europskog parlamenta i Vijeća. Na temelju te procjene države članice trebale bi poduzeti sve nužne mjere kako bi se, među ostalim, osigurala uspostava prikladnih mjera za kontrolu i upravljanje (npr. u slučaju izbijanja bolesti) u skladu sa smjernicama WHO-a te da migracija iz građevnih proizvoda ne ugrožava zdravlje ljudi. Međutim, ne dovodeći u pitanje Uredbu (EU) br. 305/2011, ako bi te mjere podrazumijevale ograničenja slobodnog prometa proizvoda i materijala u Uniji, ta bi ograničenja trebala biti prikladno opravdana i strogo razmjerna te ne bi smjela predstavljati sredstvo proizvoljne diskriminacije ili prikriveno ograničenje trgovine između država članica.</p>	<p>Vrijednostima parametara koji se upotrebljavaju za ocjenu kvalitete vode namijenjene za ljudsku potrošnju treba udovoljavati do one točke kada je voda namijenjena za ljudsku potrošnju dostupna odgovarajućem korisniku.</p> <p>Međutim, domaći distribucijski sustav može utjecati na kvalitetu vode namijenjene za ljudsku potrošnju. WHO napominje da od svih patogena prisutnih u vodi u Uniji Legionella izaziva najveće opterećenje za zdravstvo. Prenosi se toplovodnim sustavima i to udisanjem, primjerice tijekom tuširanja. Stoga je jasno povezana s domaćim distribucijskim sustavom. Budući da bi nametanje jednostrane obveze praćenja tog patogena u svim privatnim i javnim prostorima rezultiralo nerazumno visokim troškovima, prikladnije je rješenje procjena rizika domaće distribucije. K tome, u okviru procjene rizika domaće distribucije trebalo bi razmotriti i moguće rizike koji proizlaze iz proizvoda i materijala u dodiru s vodom namijenjenom za ljudsku potrošnju. Procjena rizika domaće distribucije stoga bi, među ostalim, trebala uključivati i usmjeravanje praćenja na prioritetne prostore, procjenu rizika koji proizlaze iz domaćeg distribucijskog sustava te povezanih proizvoda i materijala, te provjeru tvori koje u vodu namijenjenu za ljudsku potrošnju ispuštaju proizvodi i materijali.</p>

Obrazloženje

Kad je riječ o ispitivanju tvari koje u vodu namijenjenu za ljudsku potrošnju ispuštaju proizvodi i materijali, preporučuje se da se ono ne regulira odredbama Uredbe (EU) br. 305/2011 (Uredba o građevnim proizvodima). Utvrđivanje kriterija i vrijednosti parametara za migracije tvari iz građevnih proizvoda u vodu za piće zahtjevi su koji se odnose na zdravlje, a prema Uredbi o građevnim proizvodima, i isključivo na temelju najava, za zahtjeve koji se odnose na zdravlje trenutačno ne postoje usklađeni standardi u pogledu kriterija za ispitivanje i svojstava. Nemoguće je sastaviti i potvrditi izjave o svojstvima za razine i razrede koje se odnose na proizvođače. Usto, kad je riječ o mogućoj dodjeli oznake CE, odnosno stavljanju na tržište građevnih proizvoda s oznakom CE, na temelju izjave o svojstvima (npr. o mehaničkoj izdržljivosti) ne može se utvrditi postoji li također opasnost za zdravlje ljudi kao posljedica migracije tvari u vodu za piće. Osim građevnih proizvoda, i drugi materijali mogu ispuštati tvari u vodu. Stoga je Uredba o građevnim proizvodima samo djelomično primjerena te je potrebno ispitati i regulirati sve materijale. Međutim, potvrđene informacije o migraciji tvari iz proizvoda u vodu za piće predviđene su dogovorenim sustavom četiriju država članica (4MS), koji čini provjerenu i poznatu osnovu za uvođenje jedinstvenog europskog programa ispitivanja i vrednovanja koji se temelji na izvješćivanju i odnosi na materijale i proizvode u dodiru s vodom za piće. Te higijenske zahtjeve, a time i ostale izravne zahtjeve, potrebno je ubuduće uključiti u Direktivu EU-a o vodi za piće. Uz Njemačku i Francusku, u inicijativi 4MS sudjeluju Nizozemska i Ujedinjena Kraljevina. Vidjeti također amandmane 13. i 14. na članak 10. stavak 1. točku (c).

Amandman 6.

Uvodna izjava 12.

Prijedlog direktive Europskog parlamenta i Vijeća o kvaliteti vode namijenjene za ljudsku potrošnju (preinaka)

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p><i>Odredbama Direktive 98/83/EZ o osiguravanju kvalitete obrade, opreme i materijala nisu uspješno uklonjene prepreke unutarnjem tržištu u pogledu slobodnog prometa građevnih proizvoda u dodiru s vodom namijenjenom za ljudsku potrošnju. Još su na snazi nacionalna odobrenja proizvoda, a zahtjevi se razlikuju među državama članicama. Stoga je proizvođačima teško i skupo plasirati svoje proizvode diljem Unije. Uklanjanje tehničkih prepreka može se učinkovito ostvariti jedino uspostavom usklađenih tehničkih specifikacija za građevne proizvode u dodiru s vodom namijenjenom za ljudsku potrošnju u skladu s Uredbom (EU) br. 305/2011. Tom se uredbom omogućuje izrada europskih normi kojima će se uskladiti metode ocjene građevnih proizvoda u dodiru s vodom namijenjenom za ljudsku potrošnju i graničnih razina i razreda koje treba utvrditi u pogledu razina bitne značajke. U tom cilju, zahtjev za normizaciju u području higijene i sigurnosti proizvoda i materijala u dodiru s vodom namijenjenom za ljudsku potrošnju u skladu s Uredbom (EU) br. 305/2011 uključen je u program rada za normizaciju za 2017., a norma treba biti objavljena 2018. Objavom te usklađene norme u Službenom listu Europske unije osigurat će se racionalno odlučivanje o stavljanju na tržište ili stavljanju na raspolaganje na tržištu sigurnih građevnih proizvoda u dodiru s vodom namijenjenom za ljudsku potrošnju. Posljedično, odredbe o opremi i materijalima u dodiru s vodom namijenjenom za ljudsku potrošnju trebalo bi izbrisati jer će ih djelomično zamijeniti odredbe povezane s procjenom rizika domaće distribucije i dopuniti mjerodavne usklađene norme u skladu s Uredbom (EU) br. 305/2011.</i></p>	

Obrazloženje

Budući da u Uredbi (EU) br. 305/2011 nije usklađen temeljni zahtjev u pogledu higijene i zdravlja (Prilog I. točka 3. podtočka (e)) koji se odnosi na proizvode, odnosno standarde proizvoda i ispitivanja, a time ni informacije o svojstvima tvari koje se ispuštaju u vodu namijenjenu za ljudsku potrošnju, u cilju zaštite od opasnosti za zdravlje ljudi, neprihvatanje odredbe iz Uredbe (EU) br. 305/2011 primjereno je opravdano (vidjeti također članak 10. stavak 1. točku (c)). Prethodni pokušaj usklađivanja normizacije nije uspio. Kao rješenje predlaže se reguliranje izravnih higijenskih zahtjeva u Direktivi EU-a o vodi za piće. Vidjeti također amandmane 13. i 14. na članak 10. stavak 1. točku (c).

Amandman 7.

Uvodna izjava 15.

Prijedlog direktive Europskog parlamenta i Vijeća o kvaliteti vode namijenjene za ljudsku potrošnju (preinaka)

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>U slučaju neispunjavanja zahtjeva koje određuje ova Direktiva, dotična država članica trebala bi odmah istražiti uzrok i osigurati poduzimanje potrebnih korektivnih aktivnosti što je prije moguće da bi se ponovno uspostavila kvaliteta vode. U slučajevima kad opskrba vodom predstavlja moguću opasnost za zdravlje ljudi, trebalo bi zabraniti opskrbu takvom vodom ili ograničiti njezinu upotrebu. K tome, važno je objasniti da bi države članice neispunjenje minimalnih zahtjeva za vrijednosti povezane s mikrobiološkim i kemijskim parametrima trebale automatski smatrati potencijalnom opasnošću za zdravlje ljudi. U slučaju potrebe za korektivnim aktivnostima radi ponovne uspostave kvalitete vode namijenjene za ljudsku potrošnju, u skladu s člankom 191. stavkom 2. Ugovora, prioritet bi trebalo dati aktivnostima kojima se problem rješava na izvoru.</p>	<p>U slučaju neispunjavanja zahtjeva koje određuje ova Direktiva, dotična država članica trebala bi odmah istražiti uzrok i osigurati poduzimanje potrebnih korektivnih aktivnosti što je prije moguće da bi se ponovno uspostavila kvaliteta vode. U slučajevima kad opskrba vodom predstavlja moguću opasnost za zdravlje ljudi, trebalo bi zabraniti opskrbu takvom vodom ili ograničiti njezinu upotrebu. K tome, važno je objasniti da bi države članice neispunjenje minimalnih zahtjeva za vrijednosti povezane s mikrobiološkim i kemijskim parametrima mogle na pojedinačnoj osnovi smatrati mogućom potencijalnom opasnošću za zdravlje ljudi. U slučaju potrebe za korektivnim aktivnostima radi ponovne uspostave kvalitete vode namijenjene za ljudsku potrošnju, u skladu s člankom 191. stavkom 2. Ugovora, prioritet bi trebalo dati aktivnostima kojima se problem rješava na izvoru.</p>

Obrazloženje

Pristup prema kojemu se prekoračenja vrijednosti parametara automatski procjenjuju kao moguće opasnosti za zdravlje ljudi nije preporučljiv. Kako je već navedeno u amandmanu 1., procjena vrijednosti parametara WHO-a u vezi sa zdravljem temelji se na preventivnom pristupu zdravlju (vidjeti također novu uvodnu izjavu (16) – brisanje članka 9. Direktive 98/83/EZ), a ne na mogućoj neposrednoj opasnosti, što bi bilo proturječno. Osim toga, tako se otežava komunikacija s potrošačima te povećavaju strah i gubitak povjerenja. To u budućnosti može dovesti do veće potrošnje vode u bocama. To bi bilo u suprotnosti s ciljem Prijedloga direktive. Predlaže se ponovno uvođenje članka 9. Direktive 98/83/EZ naslovljenog „Odstupanja”.

Amandman 8.

Članak 2. stavci 3., 4., 5., 6. i 9.

Prijedlog direktive Europskog parlamenta i Vijeća o kvaliteti vode namijenjene za ljudsku potrošnju (preinaka)

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>3. „opskrbljivač vodom” znači subjekt koji isporučuje u prosjeku najmanje 10 m³ vode namijenjene za ljudsku potrošnju dnevno.</p> <p>4. „mali opskrbljivač vodom” znači subjekt koji isporučuje manje od 500 m³ dnevno ili opslužuje manje od 5 000 ljudi.</p>	<p>3. „opskrbljivač vodom” znači jasno definiran subjekt koji isporučuje u prosjeku najmanje 10 m³ vode namijenjene za ljudsku potrošnju dnevno.</p> <p>4. „mali opskrbljivač vodom” znači jasno definiran subjekt koji isporučuje manje od 500 m³ dnevno ili opslužuje manje od 50 000 ljudi.</p>

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>5. „veliki opskrbljivač vodom” znači subjekt koji isporučuje najmanje 500 m³ dnevno ili opslužuje najmanje 5 000 ljudi.</p> <p>6. „vrlo veliki opskrbljivač vodom” znači subjekt koji isporučuje najmanje 5 000 m³ dnevno ili opslužuje najmanje 50 000 ljudi.</p> <p>7. „prioritetni prostori” znači veliki prostori s mnogo korisnika potencijalno izloženih rizicima povezanim s vodom, kao što su bolnice, zdravstvene ustanove, zgrade sa smještajnim kapacitetima, kaznene ustanove i kampovi, kako su ih utvrdile države članice.</p> <p>8. „ranjive i marginalizirane skupine” znači osobe izolirane od društva zbog diskriminacije ili nedostatnog pristupa pravima, resursima ili mogućnostima, koje su, u odnosu na ostatak društva, izloženi nizu mogućih rizika povezanih sa zdravljem, sigurnošću, nedostatkom obrazovanja, štetnim praksama ili drugim rizicima.</p>	<p>5. „opskrbljivač vodom srednje veličine” znači jasno definiran subjekt koji isporučuje najmanje 500 m³ dnevno ili opslužuje najmanje 50 000, a najviše 500 000 ljudi.</p> <p>6. „veliki opskrbljivač vodom” znači jasno definiran subjekt koji isporučuje najmanje 1 250 m³ dnevno ili opslužuje najmanje 500 000, a najviše 1 500 000 ljudi.</p> <p>7. „vrlo veliki opskrbljivač vodom” znači jasno definiran subjekt koji isporučuje najmanje 5 000 m³ dnevno ili opslužuje najmanje 1 500 000 ljudi.</p> <p>8. „prioritetni prostori” znači veliki prostori s mnogo korisnika potencijalno izloženih rizicima povezanim s vodom, kao što su bolnice, zdravstvene ustanove, zgrade sa smještajnim kapacitetima, kaznene ustanove i kampovi, kako su ih utvrdile države članice.</p> <p>9. „ranjive i marginalizirane skupine” znači osobe izolirane od društva zbog diskriminacije ili nedostatnog pristupa pravima, resursima ili mogućnostima, koje su, u odnosu na ostatak društva, izloženi nizu mogućih rizika povezanih sa zdravljem, sigurnošću, nedostatkom obrazovanja, štetnim praksama ili drugim rizicima.</p> <p>10. pojedinačni izvor opskrbe podrazumijeva prosječnu potrošnju manju od 10 m³ po danu ili opskrbljivanje manje od 50 osoba, osim ako je opskrba vodom dio komercijalne ili javne aktivnosti.</p>

Obrazloženje

Potrebno je uvesti kategoriju velikih opskrbljivača srednje veličine (od 500 000 do 1 500 000 osoba). Preporučuje se da se stavcima 3. do 6. obuhvate i izvori vodoopskrbe koji predstavljaju jedinstvene i jasno definirane sustave. Pritom se ne misli na decentralizirane i nepovezane jedinice sustava opskrbe određenog opskrbljivača vodom. Budući da se u članku 3. stavku 2. točki (b) definiraju sustavi opskrbe čija je potrošnja manja od 10 m³ po danu ili koji opskrbljuju manje od 50 osoba, zbog cjelovitosti se preporučuje uključivanje te definicije u članak 2.

Amandman 9.

Članak 5. stavak 1.

Prijedlog direktive Europskog parlamenta i Vijeća o kvaliteti vode namijenjene za ljudsku potrošnju (preinaka)

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
Države članice utvrđuju vrijednosti koje se primjenjuju na vodu namijenjenu za ljudsku potrošnju za parametre određene u Prilogu I., koje ne smiju biti blaže od vrijednosti određenih u tom Prilogu.	Države članice utvrđuju vrijednosti koje se primjenjuju na vodu namijenjenu za ljudsku potrošnju za parametre određene u Prilogu I., koje ne smiju biti blaže od vrijednosti određenih u tom Prilogu. Vrijednosti indikatorskih parametara iz Priloga I. dijela D mogu se koristiti isključivo kao indikativna referentna vrijednost samo u svrhu poštovanja obveza utvrđenih člankom 12.

Obrazloženje

Indikatorski parametri sadržani u dijelu C Priloga I. Direktivi 98/83/EZ izbrisani su iz Prijedloga direktive uz obrazloženje da nisu zdravstveno relevantni. Međutim, miris i okus higijenski su zahtjevi koji se odnose na kvalitetu vode te utječu na prihvaćanje navika u vezi s vodom.

Amandman 10.

Članak 7. stavak 1.

Prijedlog direktive Europskog parlamenta i Vijeća o kvaliteti vode namijenjene za ljudsku potrošnju (preinaka)

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
Države članice osiguravaju da obrada i distribucija vode namijenjene za ljudsku potrošnju te opskrba takvom vodom podliježu pristupu temeljenom na riziku koji se sastoji od sljedećih elemenata:	Države članice osiguravaju da obrada i distribucija vode namijenjene za ljudsku potrošnju te opskrba takvom vodom podliježu odgovarajućem i proporcionalnom pristupu temeljenom na riziku i bitnom za lokalnu razinu u skladu sa smjernicama WHO-a za kvalitetu vode za piće te europskom normom EN 15975-2, a koji se sastoji od sljedećih elemenata:
(a) procjene opasnosti vodnih tijela koja se upotrebljavaju za zahvaćanje vode namijenjene za ljudsku potrošnju u skladu s člankom 8.;	(a) procjene opasnosti vodnih tijela koja se upotrebljavaju za zahvaćanje vode namijenjene za ljudsku potrošnju u skladu s člankom 8.;
(b) procjene rizika opskrbe koju provode opskrbljivači vodom za potrebe praćenja kvalitete vode koju isporučuju u skladu s člankom 9. i Prilogom II. dijelom C;	(b) procjene rizika opskrbe koju provode opskrbljivači vodom za potrebe praćenja kvalitete vode koju isporučuju u skladu s člankom 9. i Prilogom II. dijelom C;
(c) procjene rizika domaće distribucije u skladu s člankom 10.	(c) procjene rizika domaće distribucije u skladu s člankom 10.
	Države članice osiguravaju jasnu i uravnoteženu raspodjelu odgovornosti za procjenu opasnosti i rizika u vezi s opskrbljivačima vodom, uz uzimanje u obzir nacionalnih institucionalnih i pravnih okvira te načela supsidijarnosti.

Obrazloženje

Kako bi se u skladu s priznatim međunarodnim postupcima osigurala primjena pristupa temeljenog na riziku, potrebno je uputiti na utvrđene temeljne norme, smjernice WHO-a zajedno s konceptom plana za sigurnost vode te normu EN 15975-2 (sigurnost opskrbe vodom za piće – smjernice za upravljanje rizicima i krizama).

Proporcionalnost bi trebala biti vodeće načelo za pristup temeljen na riziku. Zbog dodatnih ekonomskih i tehničkih troškova parametri bi trebali biti odgovarajući i bitni za lokalnu razinu. Nema dokaza da će predloženi popis učestalosti i parametara dovesti do većeg stupnja zdravstvene zaštite.

Europska komisija uvodi analize temeljene na riziku za vodene slivove, proizvodnju i distribuciju vode za piće i unutarnje instalacije, a državama članicama prepušta se da ih dalje razvijaju. Podjela odgovornosti još nije pojašnjena, posebice kada je riječ o ulozi poduzeća koja se bave vodom za piće.

Amandman 11.

Članak 8. stavak 1. točka (d) podtočka iv.

Prijedlog direktive Europskog parlamenta i Vijeća o kvaliteti vode namijenjene za ljudsku potrošnju (preinaka)

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>druge relevantne onečišćujuće tvari, kao što je mikroplastika, ili onečišćujuće tvari specifične za riječni sliv koje su države članice utvrdile na temelju pregleda utjecaja ljudske aktivnosti provedenog u skladu s člankom 5. Direktive 2000/60/EZ i informacija o znatnim pritiscima prikupljenih u skladu s točkom 1.4. Priloga II. toj direktivi.</p>	<p>druge relevantne onečišćujuće tvari, kao što je mikroplastika (čestice s velikim udjelom polimera u iznosu od 1 nm do 5 mm), ili onečišćujuće tvari specifične za riječni sliv koje su države članice utvrdile na temelju pregleda utjecaja ljudske aktivnosti provedenog u skladu s člankom 5. Direktive 2000/60/EZ i informacija o znatnim pritiscima prikupljenih u skladu s točkom 1.4. Priloga II. toj direktivi.</p>

Obrazloženje

Mikroplastika predstavlja velik izvor onečišćenja mora koji bi države članice trebale nadzirati. Ovim se amandmanom predlaže uvođenje definicije koju primjenjuje švedska agencija za zaštitu prirode.

Amandman 12.

Članak 8. stavak 4.

Prijedlog direktive Europskog parlamenta i Vijeća o kvaliteti vode namijenjene za ljudsku potrošnju (preinaka)

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>U slučajevima kad je opskrbljivaču vodom dopušteno smanjiti učestalost praćenja u skladu sa stavkom 2. točkom (b) države članice nastavljaju redovito pratiti te parametre u vodnom tijelu obuhvaćenom procjenom opasnosti.</p>	<p>U slučajevima kad je opskrbljivaču vodom dopušteno smanjiti učestalost praćenja u skladu sa stavkom 3. točkom (b) države članice nastavljaju redovito pratiti te parametre u vodnom tijelu obuhvaćenom procjenom opasnosti.</p>

Obrazloženje

Potrebno je ispraviti upućivanje, jer se ono odnosi na stavak 3. točku (b).

Amandman 13.

Članak 10. stavak 1. točka (c)

Prijedlog direktive Europskog parlamenta i Vijeća o kvaliteti vode namijenjene za ljudsku potrošnju (preinaka)

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<i>provjeru jesu li svojstva građevnih proizvoda u dodiru s vodom namijenjenom za ljudsku potrošnju prikladna u pogledu bitnih značajki povezanih s temeljnim zahtjevom za građevinske radove navedenim u točki 3. podtočki (e) Priloga I. Uredbi (EU) br. 305/2011.</i>	

Obrazloženje

Preporučuje se neprihvatanje ove izjave. Zbog neusklađenosti temeljnog zahtjeva u pogledu higijene i zdravlja u Uredbi (EU) br. 305/2011 (Prilog I. točka 3. podtočka (e)) koji se odnosi na proizvode, odnosno standarde proizvoda i ispitivanja, a time i informacija o svojstvima tvari koje se ispuštaju u vodu namijenjenu za ljudsku potrošnju, nemoguće ga je upotrijebiti kao obrazloženje za zaštitu od opasnosti za zdravlje ljudi. Vidjeti također amandmane 5. i 6.

Amandman 14.

Članak 10. stavak 2. točka (c)

Prijedlog direktive Europskog parlamenta i Vijeća o kvaliteti vode namijenjene za ljudsku potrošnju (preinaka)

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<i>u suradnji s opskrbljivačima vodom poduzimaju druge mjere, poput odgovarajućih tehnika kondicioniranja, s ciljem promjene prirode ili svojstava vode prije isporuke kako bi se smanjio ili uklonio rizik da voda nakon isporuke neće zadovoljavati vrijednosti parametara;</i>	

Obrazloženje

Ta mjera, u okviru koje opskrbljivači vodom prije opskrbe u domaćim distribucijskim sustavima mijenjaju vodu tako da udovoljava parametrima iz Priloga I. dijela C, nije izvediva. Umjesto toga, domaći distribucijski sustavi moraju se tehnički i materijalno tako osmisлити i voditi da udovoljavaju parametrima iz Priloga I. dijela C.

Amandman 15.

Članak 10. stavak 2. točka (d)

Prijedlog direktive Europskog parlamenta i Vijeća o kvaliteti vode namijenjene za ljudsku potrošnju (preinaka)

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
prikladno obavješćuju i savjetuju potrošače o uvjetima potrošnje i upotrebe vode te o mogućim aktivnostima za izbjegavanje ponovne pojave rizika;	prikladno obavješćuju i savjetuju potrošače o uvjetima potrošnje i upotrebe vode te o mogućim aktivnostima za izbjegavanje ponovne pojave rizika neispunjenja obveze ;

Obrazloženje

Objašnjava se na što se odnosi rizik.

Amandman 16.

Članak 12. stavak 3.

Prijedlog direktive Europskog parlamenta i Vijeća o kvaliteti vode namijenjene za ljudsku potrošnju (preinaka)

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
Bez obzira na to je li došlo do nepoštovanja vrijednosti parametara, države članice moraju osigurati zabranu svake opskrbe vodom namijenjenom za ljudsku potrošnju koja predstavlja potencijalnu opasnost za zdravlje ljudi ili ograničavanje njezine upotrebe te poduzimanje svih drugih korektivnih aktivnosti koje su potrebne da bi se zaštitilo zdravlje ljudi.	Bez obzira na to je li došlo do nepoštovanja vrijednosti parametara, države članice moraju osigurati zabranu svake opskrbe vodom namijenjenom za ljudsku potrošnju koja predstavlja potencijalnu opasnost za zdravlje ljudi ili ograničavanje njezine upotrebe te poduzimanje svih drugih korektivnih aktivnosti koje su potrebne da bi se zaštitilo zdravlje ljudi.
Države članice automatski smatraju svako neispunjenje minimalnih zahtjeva za vrijednosti parametara utvrđene u Prilogu I. dijelovima A i B potencijalnom opasnošću za zdravlje ljudi.	

Obrazloženje

Pristup prema kojemu se svako neispunjenje minimalnih zahtjeva u pogledu vrijednosti parametara automatski ocjenjuje kao moguća opasnost za zdravlje, kao na primjer jedna jedina koliformna bakterija, mutnoća ili prekoračenje kemijskog parametra od 10 %, smatra se pretjeranim reguliranjem. S jedne strane, procjena vrijednosti parametara WHO-a u vezi sa zdravljem temelji se na preventivnom pristupu zdravlju (vidjeti također novu uvodnu izjavu (16) – brisanje članka 9. Direktive 98/83/EZ), a ne na mogućoj neposrednoj opasnosti. To nije u skladu sa smjericama WHO-a. S druge su pak strane koliformne bakterije i mutnoća, među ostalima, pokazatelji mogućeg onečišćenja uslijed ispuštanja onečišćujućih tvari. Potrebno je uzeti u obzir da svako nepoštovanje vrijednosti parametara iziskuje informiranje potrošača. To će kod potrošača vjerojatno izazvati nesigurnost, strah i gubitak povjerenja u vodu za piće te može povećati potrošnju vode u bocama. To je u suprotnosti s temeljnim ciljevima Direktive. Ipak, potrebno je uzeti u obzir i činjenicu da se u pojedinačnim slučajevima mjere ne mogu odmah provesti, primjerice zbog tehničkih okolnosti. (Vidjeti amandman 17. o ponovnom uvođenju članka 9. Direktive 98/83/EZ naslovljenog „Odstupanja“)

Amandman 17.

Novi članak „Odstupanja” nakon članka 12.

Prijedlog direktive Europskog parlamenta i Vijeća o kvaliteti vode namijenjene za ljudsku potrošnju (preinaka)

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
	<p>Članak xx – Odstupanja (članak 9. Direktive 98/83/EZ)</p> <p>1. <i>Države članice mogu predvidjeti odstupanja od vrijednosti parametara određenih u Prilogu I., dijelu B, ili utvrđenih u skladu s člankom 5. stavkom 2. do najveće vrijednosti koju same određuju, pod uvjetom da nikakva odstupanja neće predstavljati potencijalnu opasnost za zdravlje ljudi te pod uvjetom da se opskrba vodom namijenjenom za ljudsku potrošnju na predmetnom području ne može održati na neki drugi razuman način.</i></p> <p><i>Odstupanja se moraju ograničiti na što je moguće kraće vremensko razdoblje te ne smiju biti dulja od tri godine. Prije isteka tog razdoblja mora se provesti revizija da bi se utvrdilo je li postignut zadovoljavajući napredak. Kada država članica namjerava dopustiti drugo odstupanje, ona mora proslijediti Komisiji revizijsko izvješće zajedno s razlozima za donošenje svoje odluke o drugome odstupanju. Takvo drugo odstupanje ne smije biti dulje od tri godine.</i></p> <p>2. <i>Pod iznimnim okolnostima, država članica može zatražiti od Komisije i treće odstupanje za razdoblje koje nije dulje od tri godine. Komisija donosi odluku o svakom takvom zahtjevu u roku od tri mjeseca.</i></p> <p>3. <i>U svakom odstupanju dozvoljenom u skladu sa stavkom 1. ili 2. mora biti navedeno sljedeće:</i></p> <p>(a) <i>razlozi za odstupanje;</i></p> <p>(b) <i>predmetni parametri, rezultati prethodno g relevantnog praćenja te najviša dozvoljena vrijednost prema odstupanju;</i></p> <p>(c) <i>zemljopisno područje, količina vode za opskrbu svaki dan, predmetno stanovništvo te hoće li odstupanje utjecati na bilo koje odgovarajuće poduzeće za proizvodnju hrane;</i></p> <p>(d) <i>odgovarajući program praćenja, u z povećanu učestalost praćenja kada je to potrebno;</i></p> <p>(e) <i>sažetak plana za nužnu korektivnu aktivnost, uključujući vremenski rok u kojem se taj posao treba obaviti, kao i procjena troškova i odredbe o reviziji;</i></p>

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
	<p>(f) <i>zahtijevano trajanje odstupanja.</i></p> <p>4. <i>Ako nadležna tijela smatraju da je nepoštovanje vrijednosti parametara zanemarivo te ako je aktivnost poduzeta u skladu s člankom 12. stavkom 2. dovoljna da bi se problem riješio u roku od 30 dana, ne primjenjuju se zahtjevi iz stavka 3.</i></p> <p><i>U tom slučaju, nadležna tijela ili druga odgovarajuća tijela utvrđuju samo najveću dopuštenu vrijednost predmetnog parametra te vrijeme na raspolaganju za rješavanje problema.</i></p> <p>5. <i>Pozivanje na stavak 4. više nije potrebno ako je do nepoštovanja bilo koje vrijednosti parametara u predmetnoj opskrbi vodom došlo u ukupno više od 30 dana tijekom prethodnih 12 mjeseci.</i></p> <p>6. <i>Svaka država članica koja se poziva na odstupanja predviđena u ovom članku mora osigurati žurno izvješćivanje stanovništva na koje utječe svako takvo odstupanje, na prikladan način, o tom odstupanju te o uvjetima kojima se ono uređuje. Nadalje, država članica, kada je to potrebno, mora osigurati savjetovanje određenih skupina stanovništva za koje bi odstupanje moglo predstavljati poseban rizik.</i></p> <p><i>Ove obveze ne primjenjuju se pod okolnostima opisanim u stavku 4. osim ako nadležna tijela ne odluče drukčije.</i></p> <p>7. <i>Uz iznimku odstupanja odobrenih u skladu s člankom 4., država članica mora obavijestiti Komisiju u roku od dva mjeseca o svakom odstupanju koje se odnosi na pojedinačnu opskrbu vodom koja u prosjeku prelazi 500 m³ dnevno ili kojom se opskrbljuje više od 5 000 osoba, uključujući i podatke navedene u stavku 3.</i></p> <p>8. <i>Ovaj se članak ne primjenjuje na vodu namijenjenu za ljudsku potrošnju koja se nudi na prodaju u bocama ili posudama za vodu.</i></p>

Obrazloženje

Ako nepoštovanje vrijednosti parametara ne predstavlja moguću opasnost za zdravlje, preporučuje se ponovno uvođenje dosadašnjih odredaba o odstupanjima iz članka 9. Direktive 98/83/EZ. Svako nepoštovanje obveze ne mora značiti neposrednu opasnost za zdravlje, a procjena vrijednosti parametara WHO-a u vezi sa zdravljem temelji se na preventivnom pristupu zdravlju (vidjeti također novu uvodnu izjavu (16) – brisanje članka 9. Direktive 98/83/EZ).

Amandman 18.**Članak 13.**

Prijedlog direktive Europskog parlamenta i Vijeća o kvaliteti vode namijenjene za ljudsku potrošnju (preinaka)

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>Pristup vodi namijenjenoj za ljudsku potrošnju</p> <p>1. Ne dovodeći u pitanje članak 9. Direktive 2000/60/EZ, države članice poduzimaju sve nužne mjere za poboljšanje pristupa vodi namijenjenoj za ljudsku potrošnju za sve i promicanje njezine uporabe na svojem državnom području. To uključuje sve sljedeće mjere:</p> <p>(a) utvrđivanje osoba koje nemaju pristup vodi namijenjenoj za ljudsku potrošnju i razloga za to (primjerice, pripadnost ranjivoj i marginaliziranoj skupini), ocjenjivanje mogućnosti za poboljšanje pristupa vodi za te osobe i njihovo obavješćivanje o mogućnostima priključenja na distribucijsku mrežu ili o alternativnim načinima pristupa vodi namijenjenoj za ljudsku potrošnju;</p> <p>(b) postavljanje i održavanje vanjske i unutarnje opreme za slobodan pristup vodi namijenjenoj za ljudsku potrošnju u javnim prostorima;</p> <p>(c) promicanje vode namijenjene za ljudsku potrošnju na sljedeće načine:</p> <p>i. pokretanjem kampanja za obavješćivanje građana o kvaliteti; takve vode;</p> <p>ii. poticanjem opskrbe takvom vodom u upravnim i javnim zgradama;</p> <p>iii. poticanjem besplatne opskrbe takvom vodom u restoranima, kantinama i ugostiteljstvu.</p>	<p>Pristup vodi namijenjenoj za ljudsku potrošnju</p> <p>1. Ne dovodeći u pitanje članak 9. Direktive 2000/60/EZ, države članice poduzimaju sve nužne mjere za poboljšanje pristupa vodi namijenjenoj za ljudsku potrošnju za sve i promicanje njezine uporabe na svojem državnom području. Uzimajući u obzir geografsku udaljenost u ruralnim i otočnim zajednicama, to uključuje sve sljedeće mjere:</p> <p>(a) utvrđivanje osoba koje nemaju pristup vodi namijenjenoj za ljudsku potrošnju i razloga za to (primjerice, pripadnost ranjivoj i marginaliziranoj skupini), ocjenjivanje mogućnosti za poboljšanje pristupa vodi za te osobe i njihovo obavješćivanje o mogućnostima priključenja na distribucijsku mrežu ili o alternativnim načinima pristupa vodi namijenjenoj za ljudsku potrošnju;</p> <p>(b) postavljanje i održavanje vanjske i unutarnje opreme za slobodan pristup vodi namijenjenoj za ljudsku potrošnju u javnim prostorima, uz planirano ugrađivanje posebnih uređaja za izbjegavanje nastanka otpada;</p> <p>(c) promicanje vode namijenjene za ljudsku potrošnju na sljedeće načine:</p> <p>i. pokretanjem kampanja za obavješćivanje građana o kvaliteti; takve vode;</p> <p>ii. poticanjem opskrbe takvom vodom u upravnim i javnim zgradama;</p> <p>iii. poticanjem besplatne opskrbe takvom vodom u restoranima, kantinama i ugostiteljstvu.</p>

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>2. Na temelju informacija prikupljenih u skladu sa stavkom 1. točkom (a) države članice poduzimaju sve potrebne mjere za osiguravanje pristupa vodi namijenjenoj za ljudsku potrošnju za ranjive i marginalizirane skupine.</p> <p>Ako te skupine nemaju pristup vodi namijenjenoj za ljudsku potrošnju, države članice odmah ih obavješćuju o kvaliteti vode koju upotrebljavaju i o svim mjerama koje mogu poduzeti kako bi izbjegli štetne učinke potencijalnog onečišćenja u toj vodi na ljudsko zdravlje.</p>	<p>2. Na temelju informacija prikupljenih u skladu sa stavkom 1. točkom (a) države članice u suradnji s nadležnim regionalnim i lokalnim vlastima poduzimaju sve potrebne mjere za osiguravanje pristupa vodi namijenjenoj za ljudsku potrošnju za ranjive i marginalizirane skupine.</p> <p>Osobito treba voditi računa o tome da lokalne vlasti imaju utjecaj na mjere za osiguravanje pristupa vodi. Također mora biti omogućeno korištenje vode iz privatnih izvora, pod uvjetom da se voda podvrgava kontroli te da ispunjava zahtjeve kvalitete.</p> <p>Ako te skupine nemaju pristup vodi namijenjenoj za ljudsku potrošnju, države članice odmah ih obavješćuju o kvaliteti vode koju upotrebljavaju i o svim mjerama koje mogu poduzeti kako bi izbjegli štetne učinke potencijalnog onečišćenja u toj vodi na ljudsko zdravlje.</p>

Obrazloženje

Pristup vodi namijenjenoj za ljudsku potrošnju dio je usluga od općeg interesa. U mnogim državama članicama općine su zakonski odgovorne za opskrbu stanovništva dovoljnim količinama vode za piće. Ako su kvaliteta vode za piće i pristup vodi za piće dovedeni u pitanje, države članice moraju moći samostalno ispitati taj problem. Međutim, razmatranje dodatnih prepreka od strane određenih lokalnih i regionalnih vlasti i njihovog utjecaja na resurse treba riješiti u suradnji s tim tijelima u cilju osiguravanja pravičnijeg pristupa vodi za ranjive skupine stanovništva.

Amandman 19.

Prilog I. dio B – Parametri: pesticidi – napomene

Prijedlog direktive Europskog parlamenta i Vijeća o kvaliteti vode namijenjene za ljudsku potrošnju (preinaka)

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>„Pesticidi” znači:</p> <ul style="list-style-type: none"> — organski insekticidi, — organski herbicidi, — organski fungicidi, — organski nematocidi, — organski akaricidi, — organski algicidi, — organski rodenticidi, — organski slimicidi, — srodni proizvodi (između ostalog, regulatori rasta) <p>i njihovi relevantni metaboliti kako su definirani u članku 3. stavku 32. Uredbe (EZ) br. 1107/2009.</p>	<p>„Pesticidi” znači:</p> <ul style="list-style-type: none"> — organski insekticidi, — organski herbicidi, — organski fungicidi, — organski nematocidi, — organski akaricidi, — organski algicidi, — organski rodenticidi, — organski slimicidi, — srodni proizvodi (između ostalog, regulatori rasta) <p>i njihovi relevantni metaboliti kako su definirani u članku 3. stavku 32. Uredbe (EZ) br. 1107/2009.</p>

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
Vrijednost parametara primjenjuje se na svaki pojedinačni pesticid.	Vrijednost parametara primjenjuje se na svaki pojedinačni pesticid.

Obrazloženje

Napomena: Ova promjena ne odražava se u prijevodu na hrvatski.

Amandman 20.

Novi Prilog I. dio D

Prijedlog direktive Europskog parlamenta i Vijeća o kvaliteti vode namijenjene za ljudsku potrošnju (preinaka)

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
	Dio D Indikatorski parametri Umetnuti tablicu iz dijela C Priloga I. Direktivi 98/83/EZ

Obrazloženje

Indikatorski parametri sadržani u dijelu C Priloga I. Direktivi 98/83/EZ izbrisani su iz Prijedloga direktive uz obrazloženje da nisu zdravstveno relevantni. Međutim, miris i okus higijenski su zahtjevi koji se odnose na kvalitetu vode te utječu na prihvaćanje navika u vezi s vodom. Ostali indikatorski parametri odnose se na određene sustave i tehnička svojstva. Tako se, među ostalim, željezo, mangan i mutnoća primjenjuju pri utvrđivanju stupnja korozije, a ukupni organski ugljik (TOC) i pH vrijednost za potrebe sredstava za dezinfekciju. Predlaže se ponovno uvođenje indikatorskih parametara u obliku tablice u Prilogu I. dijelu D. Posljedično, u Prilogu III. dijelu B tablici 1. trebalo bi navesti indikatorske parametre za karakteristike djelovanja.

Amandman 21.

Preporuka za izmjenu dokumenta Komisije COM (2017) 753 final – dio 1.

Članak 14.

Prijedlog direktive Europskog parlamenta i Vijeća o kvaliteti vode namijenjene za ljudsku potrošnju (preinaka)

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
Obavješćivanje javnosti	Obavješćivanje javnosti
1. Države članice osiguravaju da su svim osobama spojenima na sustav na internetu dostupne dostatne i ažurne informacije o vodi namijenjenoj za ljudsku potrošnju u skladu s Prilogom IV.	1. Države članice osiguravaju da su svim osobama spojenima na sustav na internetu dostupne dostatne i ažurne informacije o vodi namijenjenoj za ljudsku potrošnju u skladu s Prilogom IV.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>2. Države članice osiguravaju da sve osobe spojene na sustav redovito, a najmanje jedanput godišnje te u najprikladnijem obliku (primjerice na računu ili putem aplikacija za pametne telefone), bez da to moraju zatražiti, dobivaju sljedeće:</p> <p>(a) informacije o strukturi troškova cijene koja se naplaćuje po kubičnom metru vode namijenjene za ljudsku potrošnju, uključujući fiksne i varijabilne troškove, uz prikazivanje barem troškova povezanih sa sljedećim elementima:</p> <p>i. mjerama koje su opskrbljivači vodom poduzeli za potrebe procjene opasnosti u skladu s člankom 8. stavkom 5.;</p> <p>ii. obradom i distribucijom vode namijenjene za ljudsku potrošnju;</p> <p>iii. odvodnjom i pročišćavanjem otpadnih voda;</p> <p>iv. mjerama poduzetima u skladu s člankom 13., ako su opskrbljivači vodom poduzeli takve mjere;</p> <p>(b) informacije o cijeni isporučene vode namijenjene za ljudsku potrošnju po litri i kubičnom metru;</p> <p>(c) informacije o količini potrošenoj u domaćinstvu, najmanje po godini ili obračunskom razdoblju, zajedno s godišnjim kretanjima potrošnje;</p> <p>(d) usporedbu godišnje potrošnje vode u domaćinstvu s prosječnom potrošnjom domaćinstva iste kategorije;</p> <p>(e) poveznicu na internetsku stranicu s informacijama navedenima u Prilogu IV.</p> <p>Komisija može donijeti provedbene akte kojima se propisuju oblik i modaliteti objavljivanja informacija koje treba pružiti u skladu s prvim podstavkom. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 20. stavka 2.</p> <p>3. Stavcima 1. i 2. ne dovodi se u pitanje direktive 2003/4/EZ i 2007/2/EZ.</p>	<p>2. Države članice osiguravaju da sve osobe spojene na sustav redovito, a najmanje jedanput godišnje te u najprikladnijem obliku (primjerice na računu ili putem aplikacija za pametne telefone), bez da to moraju zatražiti, dobivaju sljedeće:</p> <p>(a) informacije o strukturi troškova cijene koja se naplaćuje po kubičnom metru vode namijenjene za ljudsku potrošnju, uključujući fiksne i varijabilne troškove;</p> <p>(b) informacije o cijeni isporučene vode namijenjene za ljudsku potrošnju po litri i kubičnom metru;</p> <p>(c) informacije o količini potrošenoj u domaćinstvu, najmanje po godini ili obračunskom razdoblju, zajedno s godišnjim kretanjima potrošnje;</p> <p>(d) usporedbu godišnje potrošnje vode u domaćinstvu s prosječnom potrošnjom domaćinstva iste kategorije;</p> <p>(e) poveznicu na internetsku stranicu s informacijama navedenima u Prilogu IV.</p> <p>Komisija može donijeti provedbene akte kojima se propisuju oblik i modaliteti objavljivanja informacija koje treba pružiti u skladu s prvim podstavkom. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 20. stavka 2.</p> <p>3. Stavcima 1. i 2. ne dovodi se u pitanje direktive 2003/4/EZ i 2007/2/EZ.</p>

Obrazloženje

Zahtjevi iz članka 14. pretjerani su. Informacije za domaćinstva trebale bi biti usmjerene na kvalitetu vode namijenjene za ljudsku potrošnju. Ne treba uvrštavati podatke koji se ne tiču kvalitete pitke vode (podatke o otpadnim vodama, podatke o fazama obrade podložne povjerljivosti itd.).

Amandman 22.

Preporuka za izmjenu dokumenta Komisije COM (2017) 753 final – dio 1.

Prilog IV.

Prijedlog direktive Europskog parlamenta i Vijeća o kvaliteti vode namijenjene za ljudsku potrošnju (preinaka)

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
INFORMACIJE ZA JAVNOST KOJE TREBA OBJAVITI NA INTERNETU	INFORMACIJE ZA JAVNOST KOJE TREBA OBJAVITI NA INTERNETU
Sljedeće informacije dostupne su potrošačima na internetu u prilagođenom obliku jednostavnom za upotrebu:	Sljedeće informacije dostupne su potrošačima na internetu u prilagođenom obliku jednostavnom za upotrebu:
(1) identifikacija relevantnog opskrbljivača vodom;	(1) identifikacija relevantnog opskrbljivača vodom;
(2) najnoviji rezultati praćenja parametara navedenih u Prilogu I. dijelovima A i B, uključujući učestalost i lokaciju točaka uzorkovanja relevantne za područje od interesa osobe spojene na sustav, zajedno s vrijednostima parametara utvrđenima u skladu s člankom 5. Rezultati praćenja ne smiju biti stariji od:	(2) najnoviji rezultati praćenja parametara navedenih u Prilogu I. dijelovima A i B, uključujući učestalost i lokaciju točaka uzorkovanja relevantne za područje od interesa osobe spojene na sustav, zajedno s vrijednostima parametara utvrđenima u skladu s člankom 5. Rezultati praćenja ne smiju biti stariji od:
(a) mjesec dana za vrlo velike opskrbljivače vodom;	(a) mjesec dana za vrlo velike opskrbljivače vodom;
(b) šest mjeseci za velike opskrbljivače vodom;	(b) šest mjeseci za velike opskrbljivače vodom;
(c) godinu dana za male opskrbljivače vodom;	(c) godinu dana za male opskrbljivače vodom;
(3) ako su premašene vrijednosti parametara utvrđene u skladu s člankom 5., informacije o mogućim opasnostima za zdravlje ljudi i povezani savjeti o zdravlju i potrošnji ili poveznica za pristup tim informacijama;	(3) ako su premašene vrijednosti parametara utvrđene u skladu s člankom 5., informacije o mogućim opasnostima za zdravlje ljudi i povezani savjeti o zdravlju i potrošnji ili poveznica za pristup tim informacijama;
(4) sažetak relevantne procjene rizika opskrbe;	(4) sažetak relevantne procjene rizika opskrbe;
(5) informacije o sljedećim indikatorskim parametrima i povezanim vrijednostima parametara:	(5) informacije o sljedećim indikatorskim parametrima i povezanim vrijednostima parametara:
(a) boja;	(a) boja;
(b) pH (koncentracija vodikovih iona);	(b) pH (koncentracija vodikovih iona);

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
(c) vodljivost;	(c) vodljivost;
(d) željezo;	(d) željezo;
(e) mangan;	(e) mangan;
(f) miris;	(f) miris;
(g) okus;	(g) okus;
(h) tvrdoća;	(h) tvrdoća;
<p>(i) minerali i anioni/kationi otopljeni u vodi:</p> <ul style="list-style-type: none"> — borat BO_3^-, — karbonat CO_3^{2-}, — klorid Cl^-, — fluorid F^-, — hidrogenkarbonat HCO_3^-, — nitrat NO_3^-, — nitrit NO_2^-, — fosfat PO_4^{3-}, — silikat SiO_2, — sulfat SO_4^{2-}, — sulfid S_2^-, — aluminij Al, — amonij NH_4^+, — kalcij Ca, — magnezij Mg, — kalij K, — natrij Na. 	<p>(i) minerali i anioni/kationi otopljeni u vodi:</p> <ul style="list-style-type: none"> — borat BO_3^-, — karbonat CO_3^{2-}, — klorid Cl^-, — fluorid F^-, — hidrogenkarbonat HCO_3^-, — nitrat NO_3^-, — nitrit NO_2^-, — fosfat PO_4^{3-}, — silikat SiO_2, — sulfat SO_4^{2-}, — sulfid S_2^-, — aluminij Al, — amonij NH_4^+, — kalcij Ca, — magnezij Mg, — kalij K, — natrij Na.
<p>Te se vrijednosti parametara i druge neionizirane spojeve i elemente u tragovima može iskazati zajedno s referentnom vrijednošću i/ili objašnjenjem;</p>	<p>Te se vrijednosti parametara i druge neionizirane spojeve i elemente u tragovima može iskazati zajedno s referentnom vrijednošću i/ili objašnjenjem;</p>
(6) savjeti za potrošače, uključujući savjete za smanjenje potrošnje vode;	(6) savjeti za potrošače, uključujući savjete za smanjenje potrošnje vode;
(7) za vrlo velike opskrbljivače vodom, godišnje informacije o sljedećem:	(7) za vrlo velike opskrbljivače vodom, godišnje informacije o sljedećem:
<p>(a) o cjelokupnom funkcioniranju vodoopskrbnog sustava u pogledu učinkovitosti, uključujući gubitke u mreži i potrošnju energije po kubičnom metru isporučene vode;</p>	<p>(a) o upravi i upravljanju opskrbljivača vodom, uključujući sastav upravnog odbora;</p>

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>(b) o upravi i upravljanju opskrbljivača vodom, uključujući sastav upravnog odbora;</p> <p>(c) o godišnjim isporučenim količinama vode i kretanjima;</p> <p>(d) o strukturi troškova cijene koja se naplaćuje potrošačima po kubičnom metru vode, uključujući fiksne i varijabilne troškove, s prikazanim troškovima barem potrošnje energije po kubičnom metru isporučene vode, mjerama koje su opskrbljivači vodom poduzeli za potrebe procjene opasnosti u skladu s člankom 8. stavkom 4., troškovima obrade i distribucije vode namijenjene za ljudsku potrošnju, prikupljanja i pročišćavanja otpadnih voda, te troškovima povezanim s mjerama za potrebe članka 13. ako su te mjere poduzeli opskrbljivači vodom;</p> <p>(e) o iznosu ulaganja koje opskrbljivač smatra nužnim za osiguravanje financijske održivosti pružanja vodnih usluga (uključujući održavanje infrastrukture) i iznosu stvarnih ulaganja ili povrata ulaganja;</p> <p>(f) o vrstama primijenjene obrade i dezinfekcije vode;</p> <p>(g) sažetak i statistički podaci o pritužbama potrošača te o rokovima i prikladnosti odgovora na probleme;</p> <p>(8) na zahtjev, pristup povijesnim podacima za informacije iz točaka 2. i 3. za zadnjih 10 godina.</p>	<p>(b) o godišnjim isporučenim količinama vode i kretanjima;</p> <p>(c) o strukturi troškova cijene koja se naplaćuje potrošačima po kubičnom metru vode, uključujući fiksne i varijabilne troškove, s prikazanim troškovima barem potrošnje energije po kubičnom metru isporučene vode;</p> <p>(d) o iznosu ulaganja koje opskrbljivač smatra nužnim za osiguravanje financijske održivosti pružanja vodnih usluga (uključujući održavanje infrastrukture) i iznosu stvarnih ulaganja ili povrata ulaganja;</p> <p>(8) na zahtjev, pristup povijesnim podacima za informacije iz točaka 2. i 3. za zadnjih 10 godina.</p>

Obrazloženje

Zahtjevi za vrlo velike opskrbljivače vodom iz članka 14., koji se odnose na godišnje obveze obavješćivanja potrošača, moraju sadržavati kako informacije o zahtjevima u vezi s kvalitetom vode namijenjene za ljudsku potrošnju tako i transparentne informacije za potrošače o količini isporučene vode i povezanom strukturom troškova. Time moraju biti obuhvaćene i informacije o troškovima ulaganja u vezi s osiguravanjem usluge vodoopskrbe jer i oni utječu na potrošačke cijene. Daljnje obveze obavješćivanja nisu izravno povezane s uslugama opskrbe potrošača vodom. Dodatne informacije koje se odnose na kritična infrastrukturna područja povezana s javnom sigurnošću treba pritom uzeti u obzir na primjereni način. Ne treba navoditi informacije za potrošače o uslugama vodoopskrbe koje se ne odnose izravno na kvalitetu i količinu isporučene vode te na povezanu strukturu troškova. Podaci o preradi otpadne vode ne mogu se u potpunosti prenijeti na potrošnju pitke vode jer bi to dovelo do pogrešnih informacija i upita od strane potrošača. Ne bi trebalo objavljivati informacije koje se općenito smatraju relevantnima za kritičnu infrastrukturu i za funkcioniranje zajednice kako bi se izbjegle negativne posljedice po tu infrastrukturu.

II. PREPORUKE O POLITIKAMA

EUROPSKI ODBOR REGIJA

Opće napomene

1. pozdravlja prijedlog Europske komisije u vezi s preinakom Direktive Vijeća 98/83/EZ o kvaliteti vode namijenjene za ljudsku potrošnju u cilju osiguravanja kvalitetne vode za piće potrošačima u državama članicama EU-a uzimajući u obzir najnovija znanstvena i tehnička saznanja;
2. pozdravlja ciljeve Europske komisije, odnosno zaštitu kvalitete vode za piće od štetnih učinaka na zdravlje ljudi uz pomoć praćenja te minimalnih zahtjeva utvrđenih Direktivom EU-a. Međutim, uvođenjem mjera praćenja i prevencije te korektivnih mjera regionalnoj i lokalnoj razini država članica dodijeljena je važna uloga koja podrazumijeva postizanje i jamčenje potrošačima potrebne visoke kvalitete vode za piće utvrđene Direktivom;
3. posebno pozdravlja prijedlog Komisije kao odgovor na europsku građansku inicijativu „Pravo na vodu” čiji je cilj osiguravanje univerzalnog pristupa čistoj i zdravoj pitkoj vodi kao osnovne javne usluge, s posebnim mjerama za poboljšanje tog pristupa za ranjive i marginalizirane skupine;
4. smatra da su za trajnu opskrbu vodom namijenjenom za ljudsku potrošnju potrebni minimalni zahtjevi za bitne i preventivne minimalne standarde i parametre kvalitete koji se odnose na zdravlje. S pomoću njih određuju se minimalni ciljevi standarda kvalitete okoliša, koji su nužni u skladu s načelom „onečišćivač plaća” i načelom opreznosti. Iz perspektive potrošača, mjere u skladu s ciljevima politike Europske unije u području okoliša (članak 191. stavak 2. UFEU-a) te osobito s važećom Okvirnom direktivom o vodama kako bi se ponajprije omogućilo da površinske i podzemne vode ostanu čiste predstavljaju prvi ključni korak koji treba potkrijepiti mjerama koje se primjenjuju na kraju procesa (engl. *end-of-pipe*);
5. podržava usku povezanost kvalitete vode za piće sa zahtjevima Okvirne direktive o vodama, osobito člankom 7. Suradnja nadležnih tijela regionalne i lokalne razine država članica s opskrbljivačima vodom ima važnu i poticajnu ulogu za prepoznavanje i sprečavanje opasnosti koje nastaju uporabom vode za piće te za suzbijanje tih opasnosti s pomoću odgovarajućih mjera. To je potrebno poduprijeti ciljem održive i visoke kvalitete vode za piće namijenjene potrošačima na temelju načela opreznosti; Europska komisija uvodi analize temeljene na riziku za vodene slivove, proizvodnju i distribuciju vode za piće i unutarnje instalacije, a državama članicama prepušta se da ih dalje razvijaju. Podjela odgovornosti još nije pojašnjena, posebice kada je riječ o ulozi poduzeća koja se bave vodom za piće. Kako bi se primjerena pozornost posvetila nacionalnim pravnim okvirima i načelu supsidijarnosti, to bi se po mogućnosti trebalo dogoditi na razini država članica;
6. slaže se sa stajalištem Europske komisije da je za mjeru osiguravanja visoke kvalitete vode za piće potreban pristup temeljen na riziku i usmjeren na sprečavanje negativnih utjecaja koji će biti obuhvatniji i djelotvorniji od pristupa iz Direktive 98/83/EZ o vodi za piće. Kao glavni instrumenti opskrbe vodom utvrđuju se koncept WHO-a za plan sigurnosti vode (engl. *water safety plan*), opća načela norme DIN EN 15975 dio 2. za procjenu opasnosti vodnih tijela, procjenu rizika opskrbe vodom koju provode opskrbljivači vodom te procjenu rizika domaćih distribucijskih sustava. Procjena rizika i upravljanje rizikom omogućuju učinkovitiju opskrbu vodom za piće u skladu s lokalnim/regionalnim okolnostima, a ujedno se potrošačima omogućuje visoka razina kvalitete vode za piće. Države članice trebaju osigurati kvalitetu vode za piće namijenjene potrošačima ponajprije na regionalnoj i lokalnoj razini. Pristup koji se temelji na procjeni rizika mora biti u skladu s nacionalnim okolnostima;
7. uviđa da su visoki standardi zaštite okoliša i održivo upravljanje zemljištem ključni čimbenici koji utječu na vodni okoliš i kvalitetu vode za piće. U tom pogledu sve razine vlasti trebale bi nastaviti podupirati aktivnosti povezane s dekontaminacijom zemljišta i suzbijanjem raspršenog onečišćenja, posebno u poljoprivrednom i šumarskom sektoru;

8. kako bi se mogla provjeriti kvaliteta svih materijala i kemikalija koji dolaze u kontakt s vodom za piće – poput cijevi u distribucijskoj mreži ili ugljena u prahu koji se koristi za pročišćavanje – potreban je zakonodavni okvir s kriterijima u pogledu zdravlja i higijene. Zahtjevi se razlikuju po državi članici jer ne postoji europski okvir. Prijedlog direktive ne nudi rješenje za nedostatak usklađenosti zakonodavstva. Odbor smatra važnim da se u Direktivu o vodi za piće uključi okvir za testiranje kako bi se jamčila kvaliteta proizvoda i materijala koji dolaze u kontakt s vodom za piće te time zaštitila njezina kvaliteta;

9. ističe znatnu važnost procjena i stavljanja na raspolaganje informacija o napretku, kao i o uspjesima u pogledu procjene opasnosti i rizika te mjera povezanih s onečišćivačima. Sva izvješća o vodi za piće i sve informacije za potrošače koji iz toga proizlaze moraju biti usmjereni na ciljeve i učinkoviti, a prilagodba obaveza izvješćivanja novim zahtjevima iz Direktive, koju planira provesti Europska komisija, trebala bi se ravnati prema tome. Treba biti jasno da sva voda za ljudsku potrošnju mora ispunjavati minimalne standarde kvalitete vode za piće sukladno zahtjevima te da informacije iz Direktive ne smiju dovesti do tržišnog natjecanja između opskrbljivača vodom jer potrošači u brojnim slučajevima ne mogu birati između različitih opskrbljivača. Voda kao opće dobro ne može dovesti do tržišnog natjecanja;

10. Komisija predlaže da se pružanje informacija korisnicima nadopuni temama koje su odvojene od kvalitete vode za piće, poput tarifa, gubitaka istjecanjem i organizacije. Odbor smatra da te teme ne pripadaju Direktivi vode za piće, koja je usmjerena na kvalitetu vode i zaštitu javnog zdravlja. Države članice moraju biti u mogućnosti same nadopuniti informacije o drugim temama. Ažurirane informacije o kvaliteti vode za piće koje su relevantne za područje isporuke moraju biti navedene na stranicama poduzeća koja se bave vodom za piće, a to je sada i slučaj. Stoga naglasak treba staviti na pružanje informacija potrošačima o kvaliteti vode i na zaštitu javnog zdravlja;

11. sa zabrinutošću primjećuje da je prema nedavnoj studiji⁽¹⁾ više od 70 % uzoraka vode iz slavine sakupljenih u Europi te 80 % uzoraka sakupljenih u svijetu pozitivno na prisutnost mikroplastike te se slaže s pozivom Europske komisije da razmotri zabranu upotrebe mikroplastike koja se namjerno dodaje u proizvode, a za koju postoje prihvatljive alternative⁽²⁾;

12. podupire cilj Europske komisije koji se odnosi na to da se čitavom europskom stanovništvu poboljša pristup vodi namijenjenoj za ljudsku potrošnju, što bi trebala biti zadaća država članica. Pristup vodi namijenjenoj za ljudsku potrošnju bitan je dio usluga od općeg interesa. Dok je tržišno natjecanje u vodoopskrbnoj mreži nemoguće već iz znanstvenih i tehničkih razloga, treba ga zabraniti i iz etičkih razloga.

13. s obzirom na to da je glavni cilj obvezati države članice na provedbu mjera kojima se omogućuju slobodan pristup vodi za piće i potrošnja vode za piće te osigurava voda za piće u svim javnim prostorima, kao i pristup vodi za piće ranjivim i marginaliziranim skupinama, u nekim se slučajevima/državama može postaviti pitanje poštovanja načela supsidijarnosti i načela proporcionalnosti; ti su ciljevi na nacionalnoj/regionalnoj/lokalnoj razini već postignuti u dovoljnoj mjeri jer su ta pitanja već dovoljno regulirana. Stoga je dvojbena u kojoj je mjeri potrebno daljnje djelovanje na razini EU-a te u kojoj bi se mjeri ciljevi mogli bolje postići na razini EU-a;

Posebne napomene

14. ističe da se u odredbama ne uzimaju u obzir sustavi za opskrbu čija je potrošnja manja od 10 m³ po danu ili sustavi koji opskrbljuju manje od 50 osoba, osim ako je opskrba vodom dio komercijalne ili javne aktivnosti. Zahtijeva da potrošači koji se opskrbljuju iz tih sustava dobivaju jednako kvalitetnu vodu za piće i jednaku razinu zaštite zdravlja kako se uređuje ovom Direktivom. Kako bi se izbjegla niska razina zaštite zdravlja, poziva Komisiju da primjereno regulira te sustave i da za države članice uvede iznimke od odredaba ove Direktive ako se ne očekuju prekoračenja graničnih vrijednosti;

⁽¹⁾ Medijsko izvješće Orba temeljeno na studijama Sveučilišta u Minnesoti i Državnog sveučilišta u New Yorku, ožujak 2018.

⁽²⁾ Potvrđivanje poziva povjerenstva ENVE Europskog parlamenta iz nacrta izvješća od 27. ožujka 2018. (2018/2035 (INI)).

15. poziva na proporcionalnost i svrsishodnost izvješćivanja i učestalosti kontrola nad vodoopskrbljivačima s kapacitetom manjim od 500 m³ dnevno. Države članice moraju imati mogućnost uvođenja odstupanja od pravila u slučajevima kada se ne očekuje prekoračenje graničnih vrijednosti;

16. zalaže se za to da se u članku 2. definiraju i navedu sve veličine sustava za opskrbu sadržane u Direktivi;

17. smatra da bi se procjena vrijednosti parametara koja se odnosi na zdravlje trebala jednoznačno temeljiti na smjernicama WHO-a o kvaliteti vode za piće. Vrijednosti parametara temelje se na dostupnim znanstvenim podacima i saznanjima, u njima se uzima u obzir načelo opreznosti te se s pomoću njih osigurava visoka razina zaštite zdravlja tako da se voda namijenjena za ljudsku potrošnju može sigurno konzumirati tijekom cijelog života;

18. upućuje na to da Prijedlog Europske komisije ne sadržava definiciju pojma preventivnih referentnih vrijednosti. Procjena u odnosu na smjernice WHO-a o kvaliteti vode za piće nije primjereno obrazložena, što može dovesti do nesigurnosti potrošača u pogledu kvalitete vode za piće i negativno utjecati na prihvatanje vode za piće;

19. kritizira što su u Prijedlogu direktive sadržani niži parametri od onih koje predlaže WHO. To je u suprotnosti s postupanjem u pogledu ostalih utvrđenih parametara koji se temelje na smjernicama WHO-a. Dovodi do nesigurnosti potrošača i straha ne samo u vezi s utvrđenim razinama zaštite zdravlja nego i sa zdravstvenom relevantnošću određene tvari. Potrošači mogu ta dva pitanja tek djelomično razumjeti. Gubitak povjerenja potrošača može dovesti do veće potrošnje vode u bocama. To bi bilo u suprotnosti s ciljem Prijedloga direktive;

20. ističe da postoji sve veća zabrinutost o potencijalno opasnim učincima mikroplastike u vodi namijenjenoj za ljudsku potrošnju; iako je potrebno provesti daljnja istraživanja kako bi se utvrdila točna priroda učinaka tih tvari te uspostaviti pouzdane i učinkovite metode mjerenja, OR smatra da je važno državama članicama i opskrbljivačima vodom pružiti priliku da u mjeri u kojoj je to moguće kontroliraju prisutnost mikroplastike te poziva Europsku komisiju da podrži relevantni istraživački rad;

21. ne slaže se s tvrdnjom da bi svako nepoštovanje parametara u skladu s člankom 12. stavkom 3. odmah trebalo ocijeniti kao opasnost. Opasnost za zdravlje određuje se na temelju razine prekoračenja, ovisno o pojedinačnom slučaju, a pri nepoštovanju parametara s pomoću preventivnog pristupa WHO-a koji se odnosi na zdravlje i pristupa raspodjele u okviru načela proporcionalnosti predviđa se vremenski ograničena opskrba vodom bez negativnih utjecaja na zdravlje. Načelo opreznosti sastavni je dio Direktive 98/83/EZ, a Prijedlogom direktive ubuduće se odbacuje. U praksi, pri nepoštovanju vrijednosti parametara u pogledu opskrbe vodom za piće opskrbljivači često uopće ne mogu provesti mjere koje bi imale vremenski izravan i sveobuhvatan učinak ili ne mogu odmah osigurati alternativnu opskrbu. Potrošači bi kvalitetu vode za piće mogli ocijeniti manjkavom, a to bi moglo dovesti do gubitka povjerenja i povećanja potrošnje vode u bocama. To bi bilo u suprotnosti s ciljem Prijedloga direktive. Stoga poziva Europsku komisiju da ponovno uvede dosadašnji članak 9. Direktive 98/83/EZ naslovljen „Odstupanja“;

22. budući da na europskoj i nacionalnoj razini ne postoje mjerila za praćenje količine azbesta u vodi iz sustava javne opskrbe namijenjenoj ljudskoj potrošnji, na temelju načela predostrožnosti u pogledu zdravstvene zaštite valja prenijeti indikatorske parametre u Prilogu I. Naime, ondje su sadržani tehnički parametri i vrijednosti parametara za specifične sustave, kojima se sprječava moguće oslobađanje azbestnih vlakana zbog korozivnog djelovanja vode. Usto su potrebne poticajne mjere usmjerene na zamjenu cijevi od cementa koji sadrži azbest cijevima od nekog drugog odgovarajućeg materijala imajući u vidu probleme u slučaju pucanja uzrokovanog potresima ili drugim pojavama;

23. ne podupire prijedlog Europske komisije o brisanju indikatorskih parametara iz Priloga I. te poziva na ponovno uvođenje indikatorskih parametara iz dijela C Priloga I. Direktivi 98/83/EZ u Prilog I. Prijedlogu direktive. S pomoću indikatorskih parametara utvrđuju se higijenski zahtjevi u pogledu kvalitete vode za piće koji se odnose na miris, okus i obradu. Nepoštovanje indikatorskih parametara utječe na kvalitetu vode i prihvaćanje od strane potrošača, što pak može dovesti do povećane potrošnje vode u bocama. To bi bilo u suprotnosti s ciljem Prijedloga direktive;

24. ne podupire prijedlog Europske komisije o budućem reguliranju zahtjeva primjenjivih na materijale u dodiru s vodom za piće Uredbom (EU) br. 305/2011 o građevnim proizvodima. Osim građevnih proizvoda, i drugi materijali koji se upotrebljavaju mogu ispuštati tvari u vodu. To bi smanjilo kvalitetu vode za piće i visoku razinu zaštite zdravlja potrošača. U Uredbi (EU) br. 305/2011 dosad nije usklađen temeljni zahtjev u pogledu higijene i zdravlja (Prilog I. točka 3. podtočka (e)) koji se odnosi na materijale i proizvode u dodiru s vodom za piće. Za zahtjeve u području zdravlja trenutačno ne postoje usklađeni standardi u pogledu kriterija za ispitivanje i svojstva te je nemoguće sastaviti i potvrditi takve izjave o svojstvima koje se odnose na proizvođače. Osim toga, kad je riječ o stavljanju na tržište građevnih proizvoda s oznakom CE, na temelju izjave o svojstvima (npr. o mehaničkoj izdržljivosti) ne može se utvrditi postoji li također opasnost za zdravlje ljudi kao posljedica migracije tvari u vodu za piće;

25. zalaže se za to da se u okviru Direktive o vodi za piće svi materijali i proizvodi u dodiru s vodom za piće ispitaju i reguliraju s pomoću zahtjeva iz Direktive EU-a o vodi za piće uzimajući u obzir pravilo smanjivanja na najmanju moguću mjeru i načelo opreznosti. Time se osigurava da se razina zaštite zdravlja povezana s vodom za piće neće smanjiti. Potvrđene informacije o migraciji tvari iz proizvoda u vodu za piće predviđene su dogovorenim sustavom četiriju država članica (4MS), koji čini provjerenu i poznatu osnovu za uvođenje jedinstvenog europskog programa ispitivanja i vrednovanja koji se temelji na izvješćivanju i odnosi na materijale i proizvode u dodiru s vodom za piće.

Bruxelles, 16. svibnja 2018.

Predsjednik
Europskog odbora regija
Karl-Heinz LAMBERTZ

Mišljenje Europskog odbora regija – Prijedlog direktive Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Direktive 2009/73/EZ o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište prirodnog plina

(2018/C 361/09)

Izvjestitelj: Mauro D'ATTIS (IT/EPP), vijećnik u Općinskom vijeću Brindisija

Referentni dokument: Prijedlog direktive Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Direktive 2009/73/EZ o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište prirodnog plina

COM(2017) 660 final

I. PREPORUKE ZA IZMJENE

Amandman 1.

Uvodna izjava 3.

Tekst Komisije	Amandman OR-a
<p>Ovom se Direktivom nastoje riješiti preostale prepreke dovršenju unutarnjeg tržišta prirodnog plina koje nastaju zbog izostanka primjene tržišnih pravila Unije na plinovodne veze s trećim zemljama. Izmjenama uvedenima ovom Direktivom osigurat će se da se pravila koja se primjenjuju na plinovode koji povezuju dvije ili više država članica primjenjuju i na plinovodne veze s trećim zemljama, unutar granica pravne nadležnosti Unije. Time će se ostvariti dosljednost pravnog okvira unutar Unije i istodobno izbjeći narušavanje natjecanja na unutarnjem energetsom tržištu u Uniji. Usto, Direktivom će se povećati transparentnost i pružiti pravna sigurnost kad je riječ o primjenjivim pravnim režimima za sudionike na tržištu, a posebno za ulagače u plinsku infrastrukturu i korisnike mreže.</p>	<p>Ovom se Direktivom nastoje riješiti preostale moгуće prepreke dovršenju unutarnjeg tržišta prirodnog plina koje nastaju zbog izostanka primjene tržišnih pravila Unije na plinovodne veze s trećim zemljama. Izmjenama uvedenima ovom Direktivom osigurat će se da se pravila koja se primjenjuju na plinovode koji povezuju dvije ili više država članica primjenjuju i na plinovodne veze s trećim zemljama, unutar granica pravne nadležnosti Unije, uključujući teritorijalne vode i isključive gospodarske zone država članica. Time će se ostvariti dosljednost pravnog okvira unutar Unije i istodobno izbjeći narušavanje natjecanja na unutarnjem energetsom tržištu u Uniji. Usto, Direktivom će se povećati transparentnost i pružiti pravna sigurnost kad je riječ o primjenjivim pravnim režimima za sudionike na tržištu, a posebno za ulagače u plinsku infrastrukturu i korisnike mreže.</p>

Obrazloženje

Odbor regija smatra da u skladu s načelima nužnosti, proporcionalnosti i supsidijarnosti te imajući u vidu opći cilj EU-a u pogledu sigurnosti opskrbe plinom, proširenje odredbi treće direktive ne bi trebalo ograničiti na slučajeve u kojima se ono smatra nužnim.

Amandman 2.

Uvodna izjava 4.

Tekst Komisije	Amandman OR-a
<p>Kako bi se u obzir uzeo dosadašnji nedostatak specifičnih pravila Unije koja se primjenjuju na plinovodne veze s trećim zemljama, države članice trebale bi moći odobriti odstupanja od određenih odredaba Direktive 2009/73/EZ za takve plinovode koji su dovršeni na dan stupanja na snagu ove Direktive. Relevantni datum za primjenu modela razdvajanja osim vlasničkog razdvajanja trebalo bi prilagoditi za plinovodne veze s trećim zemljama.</p>	<p>Kako bi se u obzir uzeo dosadašnji nedostatak specifičnih pravila Unije koja se primjenjuju na plinovodne veze s trećim zemljama, države članice trebale bi moći odobriti odstupanja od određenih odredaba Direktive 2009/73/EZ za takve plinovode koji su dovršeni na dan stupanja na snagu ove Direktive. Svako takvo odstupanje potvrđuje Komisija. Relevantni datum za primjenu modela razdvajanja osim vlasničkog razdvajanja trebalo bi prilagoditi za plinovodne veze s trećim zemljama.</p>

Objasnenje

Razumljivo samo po sebi.

Amandman 3.

Članak 1.

Točka (1)

Tekst Komisije	Amandman OR-a
<p>(1) u članku 2. točka 17. zamjenjuje se sljedećim:</p> <p>„(17) ‚međudržavni spojni plinovod‘ znači transportni plinovod koji prelazi ili premošćuje granicu između država članica ili između država članica i trećih zemalja do granice nadležnosti Unije;“;</p>	<p>(1) u članku 2. točka 17. zamjenjuje se sljedećim:</p> <p>„(17) ‚međudržavni spojni plinovod‘ znači transportni plinovod koji prelazi ili premošćuje granicu između država članica ili – samo kad kontinuirani dnevni tehnički kapacitet cijelog lanca postojeće infrastrukture koja povezuje Europsku uniju s trećom zemljom iz koje potječe relevantna infrastruktura (dovršena nakon datuma usvajanja ove Direktive), prema certifikaciji ACER-a, već (ili zajedno s relevantnom novom infrastrukturom) premašuje 40 % ukupnog kontinuiranog dnevnog tehničkog kapaciteta infrastrukture (uključujući terminale za UPP u Europskoj uniji) koja povezuje Europsku uniju, ili relevantnu skupinu za rizik definiranu u Prilogu I. Uredbi (EU) 2017/1938, s trećim zemljama, prema certifikaciji ACER-a – između država članica i treće zemlje;“;</p>

Objasnenje

Kao i za uvodnu izjavu (3). U skladu s praksom Komisije koju su potvrdili europski sudovi, udio od 40 % obično se primjenjuje kao pretpostavka dominantnog položaja (ta je pretpostavka oboriva). Povrh toga, tim se pristupom u većoj mjeri uvažava članak 194. stavak 2., drugi podstavak, i članak 3. stavak 2. UFEU-a u vezi s različitim nadležnostima Europske komisije i država članica na području energije, kao i načelo supsidijarnosti. Skupine za rizik definirane u Prilogu I. Uredbi (EU) 2017/1938 i dalje su temelj sustava EU-a za sigurnost opskrbe plinom jer su osmišljene za prevladavanje velikih transnacionalnih rizika. Projekt Sjeverni tok može utjecati naročito na dvije skupine za rizik (Ukrajina i Bjelarus).

Amandman 4.

Članak 1.

Točka (4)

Tekst Komisije	Amandman OR-a
<p>(4) članak 36. mijenja se kako slijedi: (a) u stavku 3. dodaje se sljedeća druga rečenica: „Ako je predmetna infrastruktura u nadležnosti države članice i najmanje jedne treće zemlje, nacionalno regulatorno tijelo se prije donošenja odluke savjetuje s nadležnim tijelima trećih zemalja.”; (b) u stavku 4. drugom podstavku dodaje se sljedeća druga rečenica: „Ako je predmetna infrastruktura također u nadležnosti najmanje jedne treće zemlje, nacionalna regulatorna tijela država članica se prije donošenja odluke savjetuju s nadležnim tijelima trećih zemalja radi osiguravanja da se odredbe ove Direktive dosljedno primjenjuju na tu infrastrukturu do granice nadležnosti Unije.”;</p>	<p>(4) članak 36. mijenja se kako slijedi: (a) u stavku 1. točka (a) zamjenjuje se sljedećim: „(a) ulaganjem se mora unaprijediti tržišno natjecanje pri opskrbi plinom i poboljšati sigurnost opskrbe, pri čemu se u slučaju infrastrukturnih veza s trećim zemljama uzima u obzir struktura relevantne ponude i pristup izvoznim/uvoznim plinovodima u predmetnim trećim zemljama;”; (b) u stavku 3. dodaje se sljedeća druga rečenica: „Ako je predmetna infrastruktura u nadležnosti države članice i najmanje jedne treće zemlje, nacionalno regulatorno tijelo se prije donošenja odluke savjetuje s nadležnim tijelima trećih zemalja.”; (c) u stavku 4. drugom podstavku dodaje se sljedeća druga rečenica: „Ako je predmetna infrastruktura također u nadležnosti najmanje jedne treće zemlje, nacionalna regulatorna tijela država članica se prije donošenja odluke savjetuju s nadležnim tijelima trećih zemalja radi osiguravanja da se odredbe ove Direktive dosljedno primjenjuju na tu infrastrukturu do granice nadležnosti Unije.”;</p>

Obrazloženje

Ovim se amandmanom želi pri evaluaciji mogućeg odobravanja odstupanja omogućiti bolje i detaljnije razmatranje, među ostalim, faktora (roba/kapacitet) izvan EU-a koji su relevantni za provjeru uvozne/izvozne infrastrukture u skladu s člankom 36., odnosno postojanje dominantnog položaja na razini opskrbe/transporta.

Amandman 5.**Članak 1.****Točka (7)**

Tekst Komisije	Amandman OR-a
<p>(7) u članku 49. dodaje se sljedeći stavak 9.: „Kad je riječ o plinovodnim vezama s trećim zemljama dovršenima prije [Ured za publikacije: datum stupanja na snagu ove Direktive], države članice mogu donijeti odluku o odstupanju od primjene članka 9., 10., 11. i 32. te članka 41. stavaka 6., 8. i 10. za dijelove tih plinovoda od granice nadležnosti Unije do prve točke spajanja plinovoda ako se takvim odstupanjem ne narušavaju tržišno natjecanje na unutarnjem tržištu prirodnog plina u Uniji ili njegovo djelotvorno funkcioniranje, kao ni sigurnost opskrbe u Uniji. Odstupanje je vremenski ograničeno i može se uvjetovati odredbama kojima se doprinosi ostvarivanju prethodno navedenih uvjeta. Ako je predmetni plinovod u nadležnosti više od jedne države članice, odluku o odstupanju za taj plinovod donosi država članica u čijoj je nadležnosti prva točka spajanja plinovoda. Države članice objavljuju svaku odluku o odstupanju u skladu s ovim stavkom u roku od jedne godine nakon stupanja na snagu ove Direktive.”</p>	<p>(7) u članku 49. dodaje se sljedeći stavak 9.: „Kad je riječ o plinovodnim vezama s trećim zemljama dovršenima prije [Ured za publikacije: datum stupanja na snagu ove Direktive], države članice mogu donijeti odluku o odstupanju od primjene članka 9., 10., 11. i 32. te članka 41. stavaka 6., 8. i 10. za dijelove tih plinovoda od granice nadležnosti Unije do prve točke spajanja plinovoda ako se takvim odstupanjem ne narušavaju tržišno natjecanje na unutarnjem tržištu prirodnog plina u Uniji ili njegovo djelotvorno funkcioniranje, kao ni sigurnost opskrbe u Uniji. Odstupanje je vremenski ograničeno, a prestaje se primjenjivati najkasnije... [3 godine od datuma stupanja na snagu ove Direktive o izmjeni] i podliježe odredbama kojima se doprinosi ostvarivanju prethodno navedenih uvjeta. Ako je predmetni plinovod u nadležnosti više od jedne države članice, odluku o odstupanju za taj plinovod donosi država članica u čijoj je nadležnosti prva točka spajanja plinovoda. Nadležno tijelo bez odlaganja obavješćuje Komisiju o ovoj odluci te joj prosljeđuje sve informacije koje se na odluku donose. U roku od dva mjeseca od obavijesti, Komisija može donijeti odluku kojom od države članice traži da izmijeni ili povuče odluku o odobrenju odstupanja. Države članice objavljuju svaku odluku o odstupanju u skladu s ovim stavkom u roku od jedne godine nakon stupanja na snagu ove Direktive.”</p>

Obrazloženje

U svrhu pravne sigurnosti važno je utvrditi jasan rok za odstupanja.

II. PREPORUKE O POLITIKAMA

EUROPSKI ODBOR REGIJA

Opće napomene

1. ponovno podsjeća na to da lokalne i regionalne vlasti u brojnim slučajevima imaju ključnu odgovornost u opskrbi energijom i/ili njezinoj distribuciji, planiranju i zaštiti okoliša, jačanju sigurnosti opskrbe energijom te kao sugovornici građana, poduzeća i nacionalnih vlasti na području opskrbe energijom;

2. kao osnovnu postavku napominje da raspoloživost odgovarajuće količine prirodnog plina koji po prihvatljivim cijenama dolazi od pouzdanih dobavljača putem moderne, sigurne i otporne uvozne infrastrukture predstavlja temelj održivog životnog standarda lokalnih i regionalnih zajednica, kao i ključni resurs za poduzetničke aktivnosti koje pridonose osiguravanju zaposlenosti i dostojanstva članova tih zajednica te da je Europska unija predana smanjenju emisija stakleničkih plinova do 2050. za 80 do 95 % u odnosu na razine iz 1990., u skladu s ciljevima politike EU-a⁽¹⁾;

⁽¹⁾ Energetski plan do 2050., COM(2011) 885 final

3. podsjeća na to da će se u predstojećim godinama potreba za prirodnim plinom koji EU uvozi dodatno povećati budući da se očekuje, s jedne strane, povećanje unutarnje potražnje, a s druge, smanjenje proizvodnje u EU-u. Ističe da infrastrukturni projekti koji jednom dobavljaču omogućuju pristup više od 40 % uvoznog kapaciteta EU-a ili relevantne skupine za rizik, u skladu s definicijom iz Priloga I. Uredbi (EU) 2017/1938, poput Sjevernog toka 2, ugrožavaju energetske sigurnost i razvoj unutarnjeg tržišta. Kako bi se ublažili rizici, nužno je u potpunosti poštovati uvjete iz Direktive o plinu, posebice u pogledu pristupa treće strane, razdvajanja te transparentnih i nediskriminirajućih tarifa koje odražavaju troškove;
4. ističe da je proces razvijanja unutarnjeg tržišta prirodnog plina u EU-u u tijeku te da ovisi o odlukama kojima bi se trebalo poboljšati likvidnost tržišta robe i diversifikaciju relevantnih izvora, kao i razvoj uvoznog kapaciteta kako bi se, među ostalim, smanjila cijena prirodnog plina za građane koji žive u lokalnim i regionalnim zajednicama;
5. napominje da tržište prirodnog plina karakterizira velika međuovisnost između tržišta robe i s njime povezanog tržišta kapaciteta. Na oba navedena tržišta djeluje ista potražnja, odnosno potražnja prijevoznika koji osiguravaju povezivanje izvora robe (polja unutar ili izvan EU-a i terminali za ukapljivanje ukapljenog prirodnog plina) i lokalne potražnje EU-a;
6. stoga ponovno ističe da je potrebno pomno promisliti o novim propisima (uzimajući u obzir karakteristike tržišta povezane s razvojem relevantne infrastrukture u europskoj energetskej uniji usmjerenoj na sigurnu, konkurentnu i održivu (Europa s niskim emisijama ugljika do 2050.) energiju te utemeljenoj na načelu slobodnog tržišta i solidarnosti), i to ne na *ad hoc* osnovi već u dugoročnoj perspektivi;
7. navodi da je to tim potrebnije imajući u vidu utjecaj – u pogledu ulaganja i poduzeća – na lokalne i regionalne zajednice u kojima plinovodi iz trećih zemalja ulaze na područje EU-a;
8. podsjeća na to da, iako se na podvodne plinovode primjenjuju stroge europske i međunarodne norme u području okoliša, uključujući Konvenciju iz Espooa, i stopa nesreća za plinske strukture je – u usporedbi s drugim energetskeim infrastrukturnama – izrazito niska, lokalne i regionalne zajednice ipak mogu biti izložene i učinku na okoliš;

Posebne preporuke

9. naglašava da je u takvim uvjetima za postizanje gore navedenih ciljeva EU-u potrebno sljedeće: i. plin koji ne potječe iz EU-a (od postojećih dobavljača, a u budućnosti i od potencijalnih novih dobavljača s kojima je potrebno poticati uspostavu veze); i ii. neovisnost o određenim proizvođačima/zemljama te smatra da se, kao i u okviru svake zakonodavne inicijative, mora voditi računa o oba objektivna kriterija;
10. ponavlja ⁽²⁾ svoje stajalište da se novi energetske projekti u Europi trebaju usmjeriti na energetske diversifikaciju i da ne bi smjeli ugroziti status tranzitnih zemalja, uključujući i zemlje obuhvaćene europskom politikom susjedstva;
11. uviđa da bi određene novije inicijative u vezi s infrastrukturom za uvoz prirodnog plina (naročito Sjeverni tok 2) – premda pridonose povećanju broja pravaca opskrbe – mogle predstavljati problem u pogledu sigurnosti opskrbe određenih drugih država članica, a naročito u određenim lokalnim i regionalnim zajednicama, te napominje da na takve probleme treba odgovoriti na temelju načela solidarnosti, unutarnjeg tržišta na europskoj i regionalnoj razini te evaluacije rizika, kako u pogledu sigurnosti opskrbe, tako i u pogledu sigurnosti samih instalacija, u skladu s odgovarajućim propisima EU-a;
12. s tim u vezi naročito podsjeća na bojazni koje je izazvalo jačanje dominantnog položaja određenih neeuropskih dobavljača prirodnog plina, uz posljedice poremećaje u cijenama i prijetnju koju bi inicijative poput Sjevernog toka 2 mogle predstavljati za potrebnu diversifikaciju neeuropskih energetske izvora Unije;
13. stoga pozdravlja predmetnu zakonodavnu inicijativu koju je pokrenula Komisija mada napominje važnost procjene učinka koja je nužna u skladu s Međuinstitucijskim sporazumom o boljoj izradi zakonodavstva ⁽³⁾;

⁽²⁾ CIVEX-VI/011

⁽³⁾ Međuinstitucijski sporazum Europskog parlamenta, Vijeća Europske unije i Europske komisije o boljoj izradi zakonodavstva (SL L 123, 12.5.2016., str. 1.).

14. međutim, napominje da se u prijedlozima uvijek trebaju uzimati u obzir opći interes EU-a i uspostava energetske unije, koji nadilaze interese pojedinačnih država članica, kao i nužno uvažavanje ne samo načela solidarnosti već i načela supsidijarnosti i proporcionalnosti, za koje je senat jedne države članice EU-a smatrao da je u ovom slučaju ugroženo;
15. u tom kontekstu i imajući u vidu gore navedenu vezu između kapaciteta (uvozna infrastruktura) i robe (prirodni plin), napominje da je potrebno dati prednost rješenjima kojima bi se izbjeglo, s jedne strane, odvratanje od ulaganja u nove uvozne strukture (primjerice, odobalne strukture od Bliskog istoka prema Grčkoj koje bi mogle pridonijeti diversifikaciji izvora opskrbe država članica u jugoistočnoj Europi) ili, s druge strane, otežavanje upravljanja postojećim strukturama budući da bi to moglo imati paradoksalni učinak da se, smanjujući mogućnosti uvoza, poveća ovisnost EU-a o postojećim dobavljačima;
16. napominje da bi se usvajanjem gore navedenog pristupa, koji ne odvrća od novih ulaganja i ne predstavlja pretjerano dodatno opterećenje za upravljanje postojećom uvoznom infrastrukturom, lakše uklonile bojazni u vezi s mogućim negativnim i neželjenim utjecajem predložene direktive na tržište i operatore iznesene tijekom savjetovanja koje je pokrenula Komisija;
17. podsjeća naročito na to da se u vezi s time organizacija dionika kao što je udruga Eurogas žali na sljedeće: i. utjecaj retroaktivnog učinka prijedloga na sigurnost već provedenih ulaganja (imajući u vidu pravni i vremenski okvir koji bi se naknadno mijenjao) u postojeću infrastrukturu i na opravdana očekivanja ulagača; ii. političke i pravne poteškoće (na temelju međunarodnog prava) da se izmijene relevantni postojeći međuvladini sporazumi s trećim zemljama bez njihova pristanka; i iii. opasnosti za buduću sigurnost opskrbe EU-a koje bi mogle biti uzrokovane gore navedenim pitanjima te poteškoćama i u vezi s novim plinovodima;
18. imajući u vidu gore navedeno i poštujući načela solidarnosti, proporcionalnosti i supsidijarnosti u njihovom neraskidivom jedinstvu, želi predložiti sljedeće izmjene: i. kojima se institucijama EU-a omogućuje da izbjegniju ili riješe probleme koje bi određene države članice mogle imati zbog inicijativa u vezi s infrastrukturom koje poduzimaju druge države članice, a koje bi mogle dovesti do jačanja dominantnog položaja ili smanjenja diversifikacije neeuropskih izvora, u skladu s točkom 10.; ii. kojima se štiti od rizika nesigurnosti opskrbe EU-a u cjelini; i iii. kojima se osigurava usklađenost s postojećim pravnim okvirom EU-a i međunarodnim obvezama;
19. prema tome, traži od Komisije da u vezi s proširenjem područja primjene Prijedloga direktive na teritorijalne vode provjeri postoji li potrebna usklađenost s odredbama Konvencije Ujedinjenih naroda o pravu mora potpisane u gradu Montego Bay (te da u skladu s time prilagodi proširenje područja primjene);
20. ističe da gore izneseni pristup omogućuje da se na suglasan način pomire nužne političke reakcije s potrebom da se poštuju pravne obveze unutarnjeg prava EU-a na području kretanja kapitala i međunarodne pravne obveze (UNCLOS, WTO, norme na području zaštite ulaganja);
21. naglašava napore koje OR, provodeći svoje ovlasti na tom području, namjerava uložiti u pronalaženje rješenja na razini EU-a za predstavljene probleme te se nada da su i druge institucije EU-a spremne na takve napore i poziva ih na usvajanje ovih izmjena.

Bruxelles, 16. svibnja 2018.

Predsjednik
Europskog odbora regija
Karl-Heinz LAMBERTZ

ISSN 1977-1088 (elektroničko izdanje)
ISSN 1977-060X (tiskano izdanje)

Ured za publikacije Europske unije
2985 Luxembourg
LUKSEMBURG

HR